

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. január

1

Tartalom

Tanulmány

Ferenczy Miklós: Gy. Szabó Béla grafikusművész élete és művészete.	3
---	---

Prédikáció újesztendő napjára

Dénes Csaba: Mi nem vagyunk a meghátrálás emberei... Zsidókhöz 10,38–39	8
---	---

Vasárnapi prédikációk

Bíró József: A cél felé. Filippi 3,14.....	10
Borbándi András: Jézus családlátogatása. Lukács 19,1–10.....	11
Lészai Lehel: Alkudozol Istennel? Mikeás 6,6–8.....	14
Móra László Tibor: Kövess engem! Máté 9,9–13	18

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét programja.....	20
Bibliai igék, magyarázatok és imádságok nyolc napra	21
1. nap. Ferencz Árpád: Ne aggodalmaskodjatok... Máté 6,25–34.....	28
2. nap. Gede Ildikó: Az Úr elkezdte az én szabadításomat. 2Mózes 14,30–15,13.....	30
3. nap. Bíró Sándor: Isten változatlan szeretete. 2Mózes 17,17.....	32
4. nap. Kelemen Attila: Fel(le)fakadt az élet forrása! Zsoltárok 36,(1–5) 6–10	33
5. nap. Kállay M. Csaba: Isten az egység forrása. Ezékiel 36,24–28.....	36
6. nap. Bukovinszky Cs. Tünde: Isten az együttérzés forrása. Ézsaiás 42,6	38
7. nap. Szász Attila: Mint folyó mellé ültetett fa. Zsoltárok 1	40
8. nap. Pap Géza: Életnek vize. Jelenések 21,1–7.....	44

A Genezáret partján

Máczy István: Köszönés. Munkatársaid.....	48
---	----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra:

Az ifjúsági bibliaórák programja 2002-ben.....	49
Móra László Tibor: Bevezető Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv megértéséhez. Apostolok Cselekedetei 1,1–3.....	49

Presbiteri óra:

Incze Zoltán: A hit ereje. Dániel 3,16–18.....	51
--	----

Rádioprédikáció:

Jenei Tamás: Keressetek engem és megtaláltok. Jeremiás 29,13.....	54
---	----

Keresztelési igehirdetés:

Kiss Csaba: Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket... Márk 10,13–16	56
--	----

Esketési igehirdetés:

Antal Ferenc: Hűség és korona. Jelenések 3,11	57
---	----

Temetési igehirdetés:

Varga Károly: „Isten-szerű” élet és halál. Filippi 1,21	58
---	----

A borítólapon Gy. Szabó Béla fametszete.

Hátlapon

Finta Zoltán: *Bort, bűzát, békességet! c. verse*

Tanulmány

Ferenczy Miklós
Kolozsvár

Gy. Szabó Béla grafikusművész élete és művészete

Gy. Szabó Béla 1905. augusztus 26-án született Gyulafehérváron vasutas szülők gyermekeként. Elemi és gimnáziumi tanulmányait is itt végezte. Gyermekként szülővárosából, a Maros folyása mellett, szívesen nézte a változatos, magasan futó hegyvonulatokat. Az Erdélyi-szigethegység csodálatos körvonalai, kékes-lilás foltjai mélyen hatottak rá. Gyermekképzeletét rendkívül foglalkoztatták, mi van mögöttük. Kisiskolás lehetett, amikor jóságos tanítója felvitte a legközelebbi nagy hegyre, a Mammutra, ahonnan káprázatos nagy völgy, az Ompoly völgye tárult szemei elé, azontúl azonban egy még nagyobb hegylánc zárta le a látóhatárt. A rejtély nem oldódott meg, de a dolgok mögé és mélyére való látás mindig űzte.

1923-ban a Budapesti Műegyetem gépészmérnöki karára iratkozott, ahol 1927-ben oklevelet is szerzett. Már gimnazista korában nagyon szeretett rajzolni, festeni, és szerencsére kitűnő tanára is akadt Reithofer Jenő személyében, aki Székely Bertalan tanítványa volt, s növendékét nemcsak a természet szeretetére tanította, hanem arra nevelte, hogy igényes legyen, sőt a későbbi nehéz döntések óráiban is mellette állt.

Mint a művész maga vallja, már másodéves mérnökhallgató korában rájött, hogy a művészi pályán a helye, de szégyellte volna otthagyni a műegyetemet. A művészi tevékenységet azonban ekkor sem hagyta abba, s a rajzolás mellett ekkor kezd pasztelleket készíteni, az elsőt 1925-ben. A képnek utóbb az *Édesanyám* címet adta. Mind ebben, mind a következő években a pasztellek egész sora kerül ki a keze alól, tárgyukat a környezetből, gyulafehérvári benyomásaiból meríti.

A műegyetem elvégzése után 1928-ban hazakerül szüleihez, s a munkanélküliség kényszerű időbőségét, melyet csak egy évi katonáskodás szakít meg 1928–1929-ben – bár ekkor is többet volt keze az ecseten, ceruzán, mint puszkán – megint arra használja fel, hogy fest. „Festettem sokszor reggeltől estig” – emlékezik ezekre az időkre.

1931-ben végre álláshoz jut: a kolozsvári Energia Villámossági Gépgyárban lesz tervezőmérnök. Ez a körülmény, bár csak rövid ideig mérnökösködött, mert 1933 júliusában megszűnt a gyár, döntő hatással volt művészi pályájára. „1930-ban úgy látszott, hogy festő leszek, s tulajdonképpen ezek az indítékok dolgoznak bennem ma is, amikor fát metszek” – vallja később magáról. A gyári munka mellett azonban csak este és éjszaka nyílt lehetősége a „művészkedésre”, s ezért csak szénrel, ceruzával dolgozott. Így történhetett meg, hogy 1932 decemberében, amikor először jelent meg a nyilvánosság előtt, az erdélyi magyar művészek Kós Károly által rendezett kolozsvári kiállításán, hat szénrajz mellett csak két pasztellel szerepel. Az igazi fordulat azonban ekkor következett be. „Fiatalember, maga miért nem mászik fára?” – kérdezte Kós Károly a rajzok látán az alkotót. Gy. Szabó Béla biztatásnak, sőt parancsnak vette a nagy tekintélyű mester szavait, s megkezdte a „fára mászást”. Mivel azonban soha nem látott fát metszeni, teljesen a maga elgondolása szerint fogott munkához.

Első nagy formátumú metszetén a *Fáramászón* sokan látnak szimbólumértéket. Nemzetiségi, erdélyi kisebbségi sorsunk küzdelmes voltának, olykor kilátástalanságának sajátos jelképét. A fára mászó hiába kapaszkodik felfelé az ágakon, a fa derékba tört, nincs csúcs ahova eljuthatna, de van egy távolba tekintő kilátás, amit az ember megláthat

és másokkal is megláttathat. Az erdélyi ember a hegyes tájat szereti, hosszabb időre nem szívesen marad sík földön, távol erdélyi tájainktól, hacsak az élet nem kényszeríti rá. Lelke nyugtalansággal telik meg, tájszemléletében is gyötéri a honvágy. Ha dombos vagy hegyes tájat lát, csillapodik, szülőföldjére emlékezik, de utána még jobban vágyódik hazá. Ez a kérdés, a kenyérharc mellett, ma is nagyon sok kivándorolt erdélyit foglalkoztat.

Életét ekkor három dolog határozta meg: kielégítetlen, ki nem élt művészi hajlam, az értelmiségi munkanélküli sorsa, s az 1930-as évek gazdasági válságnak körülményei, melyek a nyomorúság olyan mélységeit idézik elő, hogy nyomában az elkeseredés, a részvétel, a forradalmi düh, a szociológiai megismerési láz hulláma önti el az egész világot, de főleg a poklok legmélyére zuhant Közép-Európát, Magyarországot, Romániát. Az első metszeteken ez a világ ölt művészi formát.

Gy. Szabó Béla művészete ebben a korban erősen emberszemléletű volt. A humánus érzélemvilág, a nyomor groteszkjei és az emberi szenvedések ragadták meg leginkább. *A Koldusok* c. metszete 1933-ból is ezt fejezi ki. Az ötven fametszetet tartalmazó *Liber*

miserorum (Szegények könyve) 1935-ből, a városok perifériájára szorult emberek, az el-
esettek, a megaláztatottak impresszionista lírája.

Ebből a korszakból származó grafikai lapjain alig villannak elő fehér vonalak, a té-
mához igazodó sötét, nyomasztó felületek uralkodnak el, kevés fényel. A fehér vonalak
még inkább kihangsúlyozzák a fekete alaptónust. A fekete-fehér drámai kontrasztjai az
indulatokat tolmácsoló magyar aktivizmus művészetére emlékeztet. A korai metszeteken
és pasztelleken Erdélyi tájai is csak borús sejtésekből, nyomasztó látomásokból villódnak
elő: a Mezőség kietlensége, völgyek és vonulatok változatainak végtelen magánya:
Erdély lelke, ahogyan akkor a művész látta. Később Európa naposabb, színesebb tájai
felé vonzódik. Magyarországra, Olaszországba, Dalmáciába, Bulgáriába, Görögország-
ba utazik. Hegyetöket mászott meg, hallgatta a vadzvízek zúgását, mormogását, nézte a
fény villódzását, hallgatta a vézna fűszálak susogását. Számára nem volt fontos, hogy
nyár vagy tél, tavasz vagy ős van. Magától értetődő volt, hogy ezekre a túrákra magával
vitte a festő és grafikai felszerelését, általa készített kicsi székét és minden alkalommal
igyekezett valamit rögzíteni az évszakok, a természet szépségeiből, a tájak csodálatos,
sajátos világából. Tájélményeit gyors technikával és lehetőleg színeiben igyekezett felje-
gyezni, megfesteni. Ezért kísérik minden barangoló útját a pasztellek és rajzok. De az,
aki a fametszet mellett tett hitet, hiányérzete támadt volna, ha mindazt, amit látott és ta-
pasztalt, nem próbálta volna meg legalább utólag fametszeteken is visszaadni.

Az ötven fametszetet tartalmazó *Liber vagabundi* (Barangolókönyv) 1939-ből, már
felszabadultabb, látványosabb. A súlyos légkörü komor típusú metszettek után színtől
tobzódó, életvidám, a nagybányai iskola lírai festőiségét felidéző pasztelleket fest és fel-
fedez az erdélyi évszakok leheletfinom koloritját. E könnyed posztimpresszionizmusra
jellemző, de mindamelllett a valóság ábrázolására törekvő művészi mondanivaló, a hu-
szonnyolc tusrajzot tartalmazó *Homokvilág* című gyűjteményes kiadványban teljesedik
ki (1941) az Alföld, a bugaci homokvilág lírai rajzaiból. Költőisége, amely fejlődésének
minden fázisát végigkíséri, itt teljesedik, bontakozik ki igazában.

Gy. Szabó Béla művészi pályájának második jelentős állomásában valóban szembe-
ötlő a változás: metszetein a fekete-fehér vonalak addigi aránya felborul, a fényes pász-
tájú fénynyalábok megsokasodnak és a sötét felületek kiegyensúlyozóivá válnak
(*Nyárádszentgyörgyi táj*). A felborult lelki egyensúly után a harmónia megtalálásának jött el az
ideje. Metszetei, a racionális szerkezeten alapulva, a nyugalom, a rend, a tisztaság kife-
jezői. Alkotóművészetén most már félreismerhetetlenül ott található az expresszioniz-
mus jegyei: a szerkesztett fénynyalábok, a célszerű komponálás, a kiegyensúlyozottság
belső logikája, a tér lehetőségeinek a végtelenségig való kihasználása és a természethez
való kötődöttség. A természet továbbra is elsődleges helyet foglal el a metszetein. Ebből
az időből valók a *Tizenkét hónap* metszetei, amelyek 1951-től 1965-ig készült metszettek
legjavát foglalja össze és a *Hónapok* című kiadványban jelentek meg 1973-ban.

Gy. Szabó Béla a *Barangolókönyv*be írt maga által kimetszett sorokban mondja el
miről is beszélnek képei, rajzai, fametszetei.

Pusztán, kő, gőz, erdőn
Barangolók könyvben
Emberektől távol sem
kínzott az egyedüllet.
Föld, víz, ég, bolt, állat, fa
köznyelvi ünnepem viszi

„Föld, erdő, Isten” írta valamikor Szabó Lőrinc egy kötete homlokára. Pusztá, ten-ger, erdő hármassága alkotta a *Liber vagabundi* ciklusait, vagyis a természet. A természet és ember Gy. Szabó művészetének a legfőbb célja ez időktől kezdve egyre inkább a természetbe való behatolás, a természet szépségének, gazdagságának megjelenítése, feltárása. Ennek lehetőségeit keresi szüntelenül a közeli és távoli világban.

Gy. Szabó újabb és újabb feladatként tűzi maga elé a természet egyre finomabb jelenségeinek egyre tökéletesebb, egyre sokoldalúbb visszaadását. Mintha a fákkal kezdődött volna. Eleinte voltak az ilyen-olyan alakú fák, aztán jöttek a zendülő rügyekkel, buja sarjadásban, virágnyiásban, teljes lombozattal, vagy kopárrá fosztva, fák a szelek ringatásában, a napfény szelíd ölelésében (*Görbe fa télen, Cédrusok tavasszal, Erdei nap-sütés*). És jött a hó! De hány formában? A kemény téli fehér hótól (*Behavazott hidacska*, 1952), az összeesett, szinte sárgává aszott hóig (*Március*, 1956), a szelíd hóesésig (*A Bethlen-bástya télen*, 1952).

Közben megkezdődött a küzdelem a vízzel. A víz talán a leggyakoribb téma, s a legjobban megoldott probléma művészetében. Látjuk eső formájában (*Nyári eső*), csendes pataként, áradás után iszapot sodorva, kavargó zúgóként (*Árvíz után, Cikói-szoros*), vagy vízesésként (*Lolaia-vízesés*), fényben szikrázva, erdők borúját, felhők homályát ringatva.

De a víz egyúttal egy másik feladat megoldását is jelenti: a fényt. Ki tudná megmondani, hányféle változata, milyen széles skálája van a fénynek? Gy. Szabó metszetein ez a skála a maga teljességében tükröződik: vizeken, patakokon, lombokon, köveken, embereken, állatokon. A művész eljut odáig, hogy a fényt szinte „önmagában” tudja ábrázolni (*Nyárámenti táj, Fecskék a fényben, Fény a Gyilkós-tón, Szent Anna-tó, Kínai tó, Balaton*, s a Dante-sorozat paradicsomi képei). Végül sikerül a művésznek megoldania a „ködöt” is a maga lebegő puhaságában, fénytelen fakó voltában (*Ködös szikla*, 1968).

A megoldások keresésével technikája is egyre finomodik, tökéletesedik, gazdagodik. Olyan virtuóza vésőjének, mint hegedűművész a vonójának. Levonatait is nem préselés-sel, hanem dörzsöléssel készítette. Így elérte, hogy a nyomás változtatásával is hozzájárult művei tónushatásához, vagyis ahhoz, hogy metszetei kétszínű, fekete-fehér voltukban is színeseknek hatnak.

Gy. Szabó Béla fametsző tevékenységét könyvekben kiadott sorozatokkal kezdte, és ez a törekvése, amely töretlen munkakedvéből, kifogyhatatlan erejéből táplálkozott, s amellyel egy-egy kedvére való témát, témakört ki akart meríteni, sosem hagyta el.

Kiemelkedő helyet foglal el 1963–64-ből származó Dante-sorozat, mely 20 lapon méltó illusztrációja a nagy költő művészetének és méltó hódolat születése 700. évfordulójára, de egyben valóságos összefoglalása Gy. Szabó Béla művészi sajátosságainak. „Már első olvasáskor megejtett ez az írás, hisz gyakran egyetlen sora is olyan távlatokat nyit meg, hogy illusztrátor legyen a talpán, aki fantáziáját követni tudja. Száz énekből egész világrendszert épít fel, s ezt a tömörséget egy fametsző esetleg mindenkinél jobban megcsodálja” – írja egy vallomásában. Gy. Szabó Béla azokat a részleteket választotta az illusztrációkhoz, amelyek őt különösen megragadták. Így a húsztól végső fokon egy egységes alkotói elgondolás kifejezője, s egyben a dantei mű egységének megjelenítője. A Commedia hármasságának megfelelően a metszetek a pokol borzalmait ábrázoló vigasztalan feketeségtől a purgatórium szürkében, földi világításban játszó biztatásain át a paradicsom boldog beteljesülést jelentő tündöklő világáig árnyalódnak, s tartalmilag a legszörnyűsegebbtől a legmagasztosabbig ívelnek. Mint egy csodás hármasság hangzat, mely egyszerre fejez ki harmóniát és diszharmóniát, úgy csengnek össze a képek. A pokol jeleneteinek reménytelenségét a lapok vigasztalan feketesége sugallja. A paradicsom világába a végtelen csillagos éjszaka ragyogása visz át bennünket. A paradicsom, a pokollal ellentétben, a fény birodalma – Danténál is, Gy. Szabónál is. A sorozat-

ban kifejezésre jut az is, hogy Dante nagy műve mintegy az irodalom, művészet legfőbb ágainak képviselője is: a pokol az epika, a purgatórium a dráma, a paradicsom a líra, de úgy is mondhatjuk: az első a szobrászat, a második a festészet, a harmadik a zene. Gy. Szabó alkotása e tekintetben is találó visszaadása a nagy műnek.

A pályacsúcsán álló művész életének nyolcadik évtizedében magyar és más nyelveken olvasva hónapokon át kutatta, kereste a mondanivalók mondandóját – a Bibliát és annak könyvei között megállt a János bizonyágtételénél, az apokalipsziszénél. A 22. fejezet mindegyikéből egy képet vagy csak egyetlen villanást, sugárzást ragadva ki, fába metszette a Jelenések könyve látomását. Áldott keze és vésője nyomán a 22 fametszeten átvonul előttünk az ember örök félelmével, felszikkasztó örömeivel, szorongásokkal, a pokoltűzzel, a dantei meggyötörtetéssel verten, az ember veszedelmeivel, villódzó ragyogásaival. A lapok elbeszélnek mindent: a próbatételt, az intő kezet, a hétpecsét titkait, a kiválasztottakat és meggyötört lelkeket, az Antikrisztust hamis prófétáival, a földindulást, a halálmadarak szárnyainak fenyegető árnyát, a halállovásokat, amint egy atombomba tetején ügetnek. Láthatjuk a megmért várost, a mennyei Jeruzsálemet, az „élet vizét”, „az élet fáját” Voltaképpen hova megyünk, merre száguldunk, merrefelé sodortatunk mi, emberek, valamennyi földlakók? Ebben az apokalipsziszben, ebben a világomlásban az emberiség, a szétszórtan élők és minden nép számára van-e még remény? Merítünk-e az élet vizéből? Ülünk-e megbékélt égi csendben az élet fájának lombkoronája alatt? Látunk-e új eget, új földet? Halljuk-e a hatalmas szózatot, amely ezt mondja a királyi székéből: „Íme, mindent újjá teszek. Aki győz, örökségül nyer mindent és annak Istene leszek, és az fiam lesz nekem.”

A jövőndő csak azé lehet, aki már ebben az életben teljes erejével az igazság szolgálatába áll. Már van remény, vallja János apostol és vele együtt Gy. Szabó Béla.

Gy. Szabó Béla bejárta és „meghódította a világot” – nemcsak úgy, hogy lerajzolta, megfestette, fába véste a tájat és a benne élő embert, hanem úgy is, hogy egyre sűrűsödő kiállításaival (életében háromszáz, halála után huszonöt kiállítása volt) a látogató közönséget is elragadta. Mindenütt amerre járt ott hagyott valamit magából – egy darab művészetet, mert az ő művészete nem ismert határokat. Életműve világrészeket hódított. A szépet, a tisztát, az emberséget, a jóságot, az alázatot mindenütt felfedezték és megtalálták a művészetet kedvelők Mexikótól Kínáig, Calitól Helsinkig, Nagykarolytól Bukarestig, Kézdivásárhelytől Budapestig.

Életművéből felépíthető az a világ, amelyet bebarangolt. Több mint egy fél évszázada kezdte ezt a munkát. Vágya mindig az volt, hogy az idő megőrizzen valamit abból, amit csinált. Ennek a feladatnak messzemenően eleget tett. Emberi életünk mozzanatai, az erdélyi és távoli világ szépségei tárulnak elénk rajzain (számuk közel 14 000), pasztellein (közel 2000), olajképein (mintegy 150) és természetesen fametszetein (közel 1500) a szépség magasságába emelve minket, amilyen csak a legnagyobbaktól telik.

„Tiszta környezetben dolgozni, egy kicsit embertársainkra is gondolni – hiszen nekik szánjuk munkáinkat –, ez lenne a művész igazi boldogsága” – vallotta a fametszés erdélyi koronázatlan királya, aki életét áldozta a művészetért. Számára a szemmel nem látható, emberi szívvel meg nem gondolható örök, tökéletes boldogság 1985. november 30-án adatott, amikor nyolcvanéves korában Kolozsvárt elhunyt.

Nekünk pedig az az öröm adatott meg, hogy látván lássunk. Látni a lényegét, ami a jelenségek mögött rejlik. Látni azt, ami az Élet titka.

Gy. Szabó Béla hagyatékának gondozójaként és őrizőjeként mindig örömet jelent hatalmas hagyatékából valamit másoknak is nyújtani. Ezért fogadják szeretettel az Igehirdető olvasói azokat a kis metszeteknek a másolatát, amelyek a 2002-es esztendőben megjelenő egyes számainkat díszítik.

Prédikáció újesztendő napjára

Dénes Csaba
Sepsibodok

Mi nem vagyunk a meghátrálás emberei...

Alapige: Zsidókhoz 10,38–39
Bibliaalvasás: Jeremiás siralmai 3,19–33

Elindultunk az újesztendő útján sejtésekkel és reményekkel. Alig tettünk egy néhány lépést és máris érezzük, hogy nem lett semmivel jobb az utunk, boldogabb az életünk. Most egy éve, az új évezred elején, jó reménységgel voltunk, hogy életünk kibontakozik a homályból, de a hétköznapok azt mutatták, hogy vágyaink eltűnnek az elmúlás feneketlen mélységeiben. A sok ígéretés után is életünk olyan maradt, mint eddig, mintha semmi sem történt volna.

Továbbá is kísér bennünket a holnap gondja, nem marad el tőlünk az aggodalom és kétség sem. Bármerre tekintünk, mindenütt gondok terhétől roskadozó, szomorú arcú embereket látunk, pedig nem így gondoltuk, nem így vártuk az újesztendőt.

Itt, Isten házában azért gyűltünk össze, hogy le vessük magunkról a világi gondokat, lélekben megerősödjünk és új erőt nyerjünk a további küzdelemre imádság és az Ige meghallgatása által. Jövönket csak Isten mellett tudjuk elképzelni, mert az ember semmitől sem fél úgy, mint a jövő bizonytalanságától. Ez okoz álmatlan éjszakákat. A bizonytalanság szüli az ilyen kérdéseket: mi lesz a családommal, gyermekeimmel, munkahelyemmel, betegség nem sújt-e újra, meglesz-e a mindennapi kenyér? Mi lesz az egyházban? Istenhez térnek-e az emberek? Lesz-e egyetakarás, hangzanak-e közös imádságok az ég felé? Isten Igéjének lesz-e érvénye, kitartóbbak lesznek-e a hívek, lesz-e tartás az emberekben, meg tudjuk-e fogni egymás kezét? Ezek a kérdések a jövőtől, bizonytalanságunktól való félelmünket bizonyítják. Aki fél, az nem egész ember, az megtorpan, az a meghátrálás embere lesz. Félelmünkkel, meghátrálásunkkal saját magunk zárjuk el annak lehetőségét, hogy víg esztendőt, sikert, beteljesülést nyerjünk.

A félelem forrása a hitetlenség. Az fél a jövő meglepetéseitől, aki nem hisz, nem bízik Istenben. „Aki meghátrál, abban nem gyönyörködik lelkem.” Saját magát zárja ki Isten kegyelméből hitetlenségével, meghátrálásával. Ezek mind-mind Isten ítélete alatt állnak. Ezek azok, akik nem használják ki az adódó alkalmakat sem a munkában, sem Isten Igéjének meghallgatásában. Ezek a mulasztások emberei, sokszor a hallgatások emberei, máskor a végzet hódolói! Csak annyit tudnak mondani: úgy sem változtathatunk meg semmit! Hisznek a végzetben, a véletlenben. Mert mindezek a hitetlenségéből származnak, pusztulásra vannak ítéelve. Olyan emberek, akiket bűntük tudata kötözött meg, akik ha összeroskadnak is, nem merik tekintetüket felemelni a bűnbocsátó Jézushoz.

A hitetlen és meghátráló ember megfáradt ember is. Vállán kettős teher van. Egyfelől a múlt adóssága, a tengersok véték, az elmúlasztott jó és a megtett rossz. Az esztendő megújul és marad a régi adósság. Kellemetlen dolog pénzbeli adóssággal is átjönni az újesztendőre. Mennyivel kellemetlenebb, ha lelki adósságod van. Ha szemlesütve kell megállnod embertársad előtt, mert megkárosítottad, vagy gyermeked előtt kell szégyenkezned, akinek neveléséért nem tettél meg mindent.

De az új év reggele parancsként követeli erődöt, munkádat, temagadat. Mert jó példát kell adnod embertársadnak, gyermekednek, gyülekezetednek! Erőd feletti utat kell megtenned ebben az esztendőben is! Kapod Isten Igéjéből a bátorítást: „mi nem vagyunk

a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.” Hiteddel ragadd meg a megváltó Jézust, aki magára vette mindazt, ami hitetlenségedből, meghátrálásodból következett. Magára veszi mulasztásaidat, elkövetett vétkeidet, s irántad érzett szeretetből elhordozza.

A haladás, az előre lendülés embere a jövőtől nem fél. Az jár az élet útján, „aki hitből él” Ez a hit nemcsak Isten létezéséről való meggyőződés, nemcsak a remélt dolgok valósága, nemcsak hitvallásaink, a reformátorok tanítása, hanem ez a bizalom! A bizalom pedig a biztonságnak, a védelemnek, a gondviselésnek biztos és boldog tudata. Ennek biztosítéka Krisztus kereszthalála. Ez tehermentesítést jelent. Ez erődöt megújítja, újjászül élő reménységre, és azt akarja, hogy az esztendő minden napja a megszentelődés lázas cselekményében történő ünnep legyen számodra.

Hited jelenti az erők felszabadulását és hatványozását: „Mindenne van erőm a Krisztusban.” Ez akkor tesz minket a haladás embereivé, ha hittünk és bizalmunk nem valami mellékes, csupán ünnepi, templomi érzés, hanem ha alapja a mindennapi életünknek. „Az igaz pedig hitből él.” A hit az élet ereje. „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.” Ez bátorrá, kockázatot vállalóvá is tesz! Ez a hit csodákat tett már: népeket tartott meg, országokat győzött le, olyan embereket adott, „akikre nem volt méltó a világ”. Ez a hit nem jelent se többet, se kevesebbet, mint azt, hogy teljes uralmat engedjünk Istennek életünk felett. Azt jelenti, hogy ne csak vasárnapi áhítatunkat vigyük eléje, hanem legyen Ővé a munkánk, legyen Ő a tanácsadónk döntéseinkben, és vele harcoljunk kísértéseink ellen! A család, az iskola, különböző egyesületeink, a falu és város közössége, a nemzet Őérette, Őbenne, Őáltala épüljön és működjön. Ez nem könnyű dolog, nagy elkötelezettséget, teljes átadást követel. Aki döntené tud mellette, akinek van ereje és alázata ezt kérdezni: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem, és kész minden alkalmat felkutatni, megragadni Isten szavának teljesítésére, annak minden lehetséges.

Tudjátok meg, hogy ahány ember az Ő törvényei szerint indul el ebben az évben, annyival erősödik a földön az igazság és szeretet ügye, ahány munkának, ahány kezdetnek Ő lesz a támasza, annyi ügy hoz sikert. Ahány hajlékba beköltözik, annyi ház lesz az áldás és béke otthona.

Újévi kérdésünk: mit kell ma tennünk, hogy ne a meghátrálás, hanem a hit, az élet, a haladás emberei legyünk? Egy parancsot jelent: legyünk a Krisztuséi! Mégpedig egész valónkkal és minden fenntartás nélkül. Hitünk által elsősorban önmagunkat, utána pedig az életben adandó akadályokat kell legyőznünk. Isten uralmának mindenütt érvényt kell szereznünk! Mint Isten gyermekei és az Ő munkatársai, a mai úgymond „modern” életet hitünk erejével, Isten Szentlelkének segítségével át kell alakítanunk. Isten általunk akarja világunkat jobbra és szebbé tenni.

Hozhat reánk az újesztendő bármit, ha hitből táplálkozunk életünk, megmaradunk, sőt előre fogunk haladni. Ez az év is olyan, mint egy titokzatos könyv. Nem tudjuk mi van reánk nézve beleírva: öröm vagy bánat, élet vagy halál. Legyen bizodalomunk, hogy Isten Krisztus által mindent javunkra tud fordítani. „Mert akik az Istent szeretik, azoknak minden javukra van.”

Régi sebek, régi gondok, régi szenvedések tovább kísérhetnek, de hűséges Megváltónk munkája által a belső emberben megújulunk, erőnk megsokasodik. Bízunk rá teljes reménységgel Urunkra ezt a számunkra még ismeretlen 2002-es esztendőt. Ámen.

Vasárnapi prédikációk

Biró József
Szászcsávás

A cél felé

Alapige: Filippi 3,14
Bibliáolvasás: Filippi 3,1–14

Nemrégén léptük át egy új év küszöbét, ami bizonyára mindannyiunkat visszatekintésre és jövőtervezésre készítetett.

Visszatekintünk az eddig megtett útra.

Ami velünk eddig történt tudjuk, ismerjük. Gondolom, magában mindenki felmérte, értékelt az eddig megtett utat és ennek tudatában próbál úgy indulni az ismeretlen jövőnek, hogy terveiben, számításában benne van a Mindenható Isten.

A most elhangzott Ige épp ebben akar segítségünkre lenni, Pál bizonyágtételén át utat mutatni.

Pál ezt a levelet Efézusból, a börtönből írja legszeretettebb gyülekezetének... annak a gyülekezetnek, amelytől még személyének szóló adományokat is elfogadott és akiket önmagánál különbnek tartott. Magáról azt mondja, hogy a bűnösök között az első, a filippi gyülekezetéről meg így ír: „...ragyogtok, mint csillag a világban”. (2,15)

A 3. részben Pál újra elbeszéli életét. Sokszor kényszerült már arra, hogy hallgatóságának számot adjon eddigi életéről, de ezt ő soha nem dicsekvésből teszi, hanem alázattal.

Visszatekint a múltra, de úgy, hogy abból a tanulságokat levonva – előre a Krisztusban adott célra, a végső jutalomra mutat.

Megvan győződve, hogy az a Krisztus, aki őt a damaszkuszi úton a porból felemelte, mindenkit magához akar ölelni, akár zsidó, akár görög, avagy pogány, mert előtte nincs személyválogatás.

Visszatekintve a megtett útra, Pál mindent kárnak és szemétnak ítél. Hogy lehet ez, kérdezhetnénk?

Emberileg nézve fényes jövő állt előtte, a múltja is erre engedett következtetni:

- nemzeti táblázata a legrégebb időkig vezethető vissza, Izrael népéből, a Benjámin törzséből származik;
- nyolcadik napon körülmetélik;
- a törvényben követelt igazság szempontjából a feddhetetlen farizeus;
- tudományban Gamáliel lábainál kapta a nevelést az ősi törvény szigora szerint (ApCsel 22,3).

A kérdésre csak az lehet a válasz, hogy életében volt egy damaszkuszi út.

Ezt az utat Saulként másként képzelte el és Pálként másként értékelt. Az, ami az eddigi életében előny, hivalkodás, elbizakodottság volt, most egyszerre mind kár és szemét.

Van-e ma köztünk, testvéreim, aki ilyen előjogokról csak úgy letudna mondani? Ma amikor egyre többen keresik, kutatják családfájukat, amikor egyre többen hivalkodnak tudásukkal, hatalmukkal, törvénytiszteletükkel? Ma, amikor egyre többen akarnak kirakatba kerülni, az emberek dicséretét keresni?

Igen, van, de csak akkor, ha a mi életünkben is lesz egy damaszkuszi út, ahol a lórról leesve a porba hullunk, ahol eddigi látásunk elhomályosul, hogy új látást nyerve, eddigi életünket az Ige fényének mérlegére téve, most már Pállal együtt tudjuk mondani: mindaz, ami eddig volt, kár és szemét.

Amikor ezeket a szavakat olvassuk, általában azt gondoljuk, hogy itt Pál korábbi bűneiről beszél, pedig nem erről van szó. Pál tudja, hogy bűnei meg vannak bocsátva, Isten háta mögé vetette őket, és soha többé meg nem emlékezik róluk.

„Hátad mögé dobtad minden vétkeket.” (Ézs 38,17)

„Bűneikről és gonoszságaikról pedig többé meg nem emlékezem.” (Zsid 8,12)

Ebben a részben azokra a dolgokra gondol, amelyekkel tulajdonképpen dicsekedhetne:

- származására;
- vallásos buzgóságára;
- törvénytiszteletére.

Ezek a dolgok a Krisztussal való találkozás után már semmit nem jelentettek számára. Szilárdan elhatározta, hogy mindezt elfelejti és annak, ami előtte van, nekifeszülve fut „egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért”. (Fil 3,14)

„Nagy lemondásokra van szükségünk a nagy keresztyén pályafutásokhoz” – mondja dr. Denny James skót teológus.

Tudnánk-e mi bármiről is lemondani?

Kárna és szemétnak ítélni mindazt, ami talán az életünket betöltötte, amire eddig büszkék voltunk?

Az a tapasztalatom, hogy ha nem is dicsekedünk, de lelkiismeretünket nyugtatgatjuk azzal, hogy: megkereszteltek, konfirmáltam, úrvacsorával élek, egyszóval Isten gyermeke vagyok.

Hidd el testvérem, ez semmit nem ér, ha nem volt és ha nem lesz a te életedben is egy damaszkuszi út, az élő Úrral való áldott találkozás.

Az emberektől nyert kitüntetések múlandó, üres dolgok, egy ideig talán kívánjuk őket, de ha megkaptuk, azután csak lomnak tekintjük!

A kereszt az egyetlen, amivel dicsekedhetünk. A mi egyedüli célunk is ez legyen.

Pál célja is ez volt, s ezért, ami a háta mögött volt mindent elfelejtve, ami pedig előtte volt, annak nekifeszülve futott egyenest a cél felé Isten mennyei elhívásának jutalmáért.

Most az új év kezdetén lehet-e áldottabb, szebb elhatározás, mint a Pálé volt?

A keresztyén ember élete nem 50 méteres vágtazás, hanem hosszú távfutás. De nem a hosszútávfutó magányossága, hiszen minden lépésünknel velünk van Isten. Minden célba érkezőt átölel a Mester, aki érettünk meghalt és feltámadott és Ő mondja „jól van, jó és hűséges szolgálóm”!

Ahhoz, hogy ezt majd meghalljuk, próbáljuk meg magunkat Isten rendelkezésére bocsátani. Legyünk készek a cél érdekében mindenről lemondani! Ámen.

Borbándi András

Kisborosnyó

Jézus családlátogatása

Alapige: Lukács 19,1–10

Bibliailvasás: Zsoltárok 130

Ilyenkor, év elején egyházi hagyományunk szerint a lelkipásztorok a gyülekezeti munkában a hangsúlyt a családlátogatásra teszik. Év közben oly sok irányba megoszlik a figyelem és az alkotóerő! Az épületjavításokkal járó szervezkedés, anyagbeszerzés, a tulajdonképpeni munka, különböző gyülekezeti gazdasági kérdések, földügyek, esetleg közegyházi szolgálat, vizitációkon való részvétel, különböző gyűlésekre való felkészü-

lés, és az azokon való részvétel, a „holtig tanulás”, továbbképzőkön való részvétel, a párokia csendjében a böngészés és egyéb tevékenységek olyannyira idő- és energiaigényesek, hogy sokszor karácsony nagyhatén ébredünk rá arra, hogy tulajdonképpen véget ért az esztendő. Régi jó szokás szerint tehát elindulunk családlátogatásra. Tulajdonképp mi történik? Próbáljuk „megkeresni és megtartani ami elveszett”. Megtartani a híveket Krisztus és az egyház számára. Pontosítani a nyilvántartást. Elbeszélgetni az élet örömeiről-bánatáról, a gyülekezeetről, a meglátogatott család lelki problémáiról. Mindezek mögött azonban Jézus Krisztus munkálkodik. Ő indítja el a lelkipásztort a maga missziói parancsával: „Tegyetek tanítványokká minden népeket” és a maga gondoskodó szavával: „Legeltesd az én juhaimat.” A lelkipásztor tehát az Ő nevében megy, és az ige olvasásakor, az imádság során maga az Úr az, aki keresi személy szerint a híveket. Mily fontos tehát, hogy vigyük Krisztus szavát, és hogy engedjük megkeresni-megtalálni magunkat!

A felolvasott igében Jézus családlátogatását látjuk.

Az első nagy gondolkör tehát magához Krisztushoz és az Ő megjelenéséhez, tettehez kapcsolódik.

A teremtett világ éli a maga életét. Emberek születnek, nőnek fel, öregszenek meg, hálnak meg. Oly sok minden történik! Hangyabolyszerű jövés-menés. Dolgoznak, pihennek, szórakoznak, örvendenek, sírnak, egyháztagok és egyházon kívüliek. Nemzedékek jönnek, nemzedékek mennek. Béke és háború, gazdagság és szegénység váltogatják egymást. A világnak ebben a zajában valahol benne van mindannyiunk élete. A maga kis és nagy eseményeivel, vagy a homloktérben, vagy valahol névtelenként, vagy egészségesen vagy betegen, vagy tehetősen, vagy egyik napról a másikra élő ember módján. Ezen a világon azonban az élő Isten előtt egy bűnfátyol van. Az emberi szívekben lévő sötét lepel, ami oly boldogtalanná, kiábrándítóvá, visszataszítóvá, nyomorulttá teszi sokszor magát az életet. Ebbe a világba jött el az Isten Fia. Ott van Jerikó poros útján. Jelenléte sokak számára gyógyulás. Szava lelki békesség, soha nem látott tisztaság.

Krisztus a lélek Ura. Isteri Zákeus életét. Időt és figyelmet szán Zákeusra: „Ma nékem a te házádnál kell maradnom.”

Tudta, hogy Zákeusnak szüksége volt a megváltásra, az új életre. Fülünkben cseng az Ádámnak szóló: „Hol vagy?”, és a Káinnak szóló: „Hol van Ábel, a te atyádfia?” Isten keresi az embert, az elveszettet. A Jó Pásztort látjuk, aki örvend a századik végre megtalált embernek.

Jézus jelenléte megtartó erő. Biztatás, ösztönzés, jó alkalom. Zákeus megtérését változtatta ki. Akkor „lett idvessége” A házban való együttlakozás, az asztalközösség mindig a megbocsátásnak és a visszafogadásnak az alkalma. A tékozló fiú az atyja közösségébe fogadtatott vissza, Zákeust maga Krisztus részeltette az Ő személyes közösségében. A házban való közös, békés együttlét mindig a szívek együttlétét is jelenti: Jézus a házigazdának nemcsak a házába, hanem a szívébe is beköltözött.

Jézus érkezése nem tapintatlan, nem kicsinyes. Szavak nélkül beszél. Zákeus pusztja jelenlétéből megérezte a lényegét. Nem kellett neki foglalkoznia, nyilvánosan bünt vallania, Jézus nem pellengérezte ki. Szeretettel magához fogadta és bocsánatában részesítette.

Így lett neki és házának „idvessége” és megtartatása, mert megérkezett „az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett”

Láttuk, hogy miként kereste meg és tette a magáévá Jézus Zékeust. Hogyan munkálkodott Lélek által benne. Most nézzük meg Zékeust, aki „megtaláltatott”. Életének tanulsága a mi javunkat is szolgálhatja, magatartása, személyiségének jellemvonásai végül is alkalmassá tették őt arra, hogy Krisztus gyermekévé váljon. Ő a Krisztus-elfogadás ragyogó példája.

Valamikor ifjúkorában komoly döntések születtek, amelyek meghatározták egész életét. Ő sikeres akart lenni. „Gazdag” akart lenni. Ki akart emelkedni az átlagból. Tele volt álmokkal és ambícióval. Nem tudta elfogadni, hogy az élet lökdösse ide-oda, hanem uralma akart lenni az életének.

Valójában mindenkinek annyi pénzre van szüksége, hogy képességei szerint kreatív életet tudjon élni. Ez sajnos sokaknak nem adatik meg. Zákeus úgy gondolta, hogy ő tesz majd erről. Nem egyik napról a másikra akart élni.

Akik tettvágytól izzanak, hogyne akarnának ilyen életet élni? Mostani leszegényedett világunkban, amikor átlagfizetésből nem lehet normálisan megélni, előrehaladni, csak nyomorogni, sokan jogosan szeretnék a Zákeus pénzügyi helyzetét.

Zákeus döntött: kapitalista szóhasználattal élve: vállalkozó lesz. Mégpedig egy igen népszerűtlen ágazatot választott: a vámszedőét. Milyen elhatározás! Inkább legyek megvetett, mintsem szegény! Nem lehetett befolyásolni. Határozott volt, önálló személyiség. Bevált a számítása: gazdag lett. Sikeres lett. Főember lett.

Egyszer csak kezdett kínos lenni ez a gazdagság. Rá kellett jönnie, hogy elveszítette a közvélemény előtti tisztességét. Gazdag, de magányos emberré vált. Nem lehetett soha bírnivaló a megbélyegzést, megvetettséget.

Sokszor döntéseinknek csak a közvetlen következményeire gondolunk, és nem vagyunk elég bölcsök belelátni a másodlagos következményekbe. Ezért sokszor rossz úton indulunk el.

Zákeus rájött, hogy a boldogság nem az anyagiakkal mérhető. Néha a szegények gazdagok akarnak lenni, mert azt hiszik, hogy ez a boldogság. A gazdagok közül pedig sokan rájönnek, hogy önmagában a gazdagság nem boldogság.

Zákeus is megérezte, hogy nem az az élet értelme, hogy „patvarkodással elvett” pénzekből meggazdagodva, a kicsinyesség és a kötekedés módszerével minden emberi kapcsolatot felrúgjon maga körül. Hisz odáig jutott, hogy az emberek nemhogy őszintén tisztelték volna, hanem a tehetőseknek kijáró képmutató, számító tiszteletet (mert valamikor segíthet nekem vagy árthat nekem) sem adták már meg neki, hisz amikor Jézus jött, akkor nem adtak neki helyet, hogy láthassa.

Zékeus égető vágyat érezhetett, hogy változtasson az életén, hogy ismét szeretetben éljen embertársaival.

Hogyan lehet ezt megtenni?

Ekkor jött Jézus!

Zákeus nem láthatta Őt, mert nagy tömeg állt előtte és Zákeus alacsony ember volt. Előreszaladt és felmászott egy fára. Legyőzte hiúságát. Hisz főemberek általában kimért mozdulatokkal méltóságteljesen, komolyan viselkednek. Benne azonban fölül tudott kerekedni a Krisztus-látás vágya.

Többet talált, mint amennyit keresett: Krisztus nála szállt meg.

Zátonyra futott élete megoldódott. A tékozló fiú a nélkülözésbe fáradt bele, ő a gazdagságba fáradt bele. Lelkének antennájával meghallotta a hívó szót: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok ... és én megnyugtatlak titeket.” (Mt 11,28)

Beismerte, hogy tévedett, hogy gonoszul viselkedett. A bűnbánat győzött a hiúság fölött. Tévedni emberi dolog. A tévedést beismerni, önmagunkat fölülbírálni azonban nagy emberek tulajdonsága. Keresztyén jellemvonás! Zákeus bűnvallása nyomán vált nagy emberré!

Sokszor az a hibánk, atyámfiai, hogy nem tudjuk beismerni, hogy tévedtünk. Magunkat annál tökéletesebbnek tartjuk, minthogy ilyesmire vállalkozunk. Nagy a hiúságunk. Aztán amikor eljönne a jobb belátásnak az ideje, amikor eljönne a bocsánatkérésnek és a jóvátételnek az ideje, akkor inkább duzzogunk, a sértődöttet játsszuk.

Mi mit teszünk ilyen esetben?

Zákeus Krisztushoz ment. Arról beszélt, hogy hogyan teszi jóvá azt, amit elrontott. Mi pedig tudjuk, hogy ez egyúttal egy hitvallás is volt. Megmutatta az ő hitét az ő cselekedeteiből. (Jk 2,18) Nem érte ő be az üres Uram-Uramozással, hanem teljes kapcsolat-helyreállításra törekedett. Teljesen el tudott szakadni vagyonától, rájött, hogy az többé nem démonizáló erő számára, hanem a sáfarkodás eszköze.

Milyen jó lenne testvéreim, ha mi is így tudnánk levetkezni lelkünknek minden rossz tulajdonságát. A hiúságunkat, az önzésünket, a pénzszeretetünket és egyéb bűnöket.

Láttuk egy embernek Krisztussal való találkozását. Ennek a találkozásnak néhány vonatkozását. Minden ember élete egyedi. Ezért Isten is így fordul hozzánk: különböző módon. Imádkozzunk azért, hogy akaratát úgy tudjuk felismerni az életünkben, ahogy valóban tőlünk személy szerint kéri a döntéseket, a változtatásokat. Az igében akár itt a templomban, akár családi hajlékainkban hozzánk érkező Krisztust „fogadjuk örömmel”, hisz Ő a Megtartónk. Az egészségesnek hálás szívét adó, a betegnek gyógyító, a gyászolónak vigasztaló – az Ő bölcsessége és végzése szerint.

Zákeus házána idvessége lett. Hisszük, hogy a mi Vele való találkozásunk a mi házunkra is idvességet hoz! Úgy legyen! Ámen.

Lészai Lehel

Kolozsvár

Alkudozol Istennel?

Alapige: Mikeás 6,6–8

Bibliáolvasás: 1János 2,15–17

Mikeás próféta neve a héber *Michaja* rövidített formája, ami azt jelenti, hogy 'kicsoda olyan, mint az Úr?' Mikeás az Ézsaiás kortársa volt és Júdában tevékenykedett próféta-ként. Vidéki helységről származik, ez abban is megmutatkozik, hogy a kisemberek szükségével és az elviselhetetlenné vált szociális viszonyokkal foglalkozik. Szerinte a vezető körök (a királyi ház és a lelki vezetők) csődöt mondtak. Meghirdeti Jeruzsálem és a templom pusztulását, kritikát gyakorol az istentisztelet felett is. Csak a katasztrófa utáni időkre tud jobb jövőt hirdetni népének, ez pedig összefügg Dávid királyságának megújításával (Mik 5,1–3). Az Újszövetség (I. Heródes főpapjai és írástudói Mikeásra utalnak a királyi kérdésre válaszolva) ebben a körülbelül hétszáz évvel korábban elhangzó titokzatos próféciában Dávid igazi utódjára, Jézus Krisztusra való hivatkozást lát (Mt 2,6).

1. Az ember alkudozása (6–7. v.)

A tárgyalt első két versben (Mik 6,6–7) az ember reménytelen, kilátástalan próbálkozásával és kérdezősködésével találkozunk, amelyben az ember az utat, illetve a módozatot keresi, amely által Isten kedvében járhatna. Jobban megfigyelve viszont rádöbbenünk, hogy itt egy Isten és ember között zajló pernek vagyunk tanúi, melyben a nép képviselői meglehetősen cinikusan alkudoznak Istennel, de amelyben az utolsó szó az Úré. Az Istennel kötött szövetséget átalakították szerződéssé. Az ember jellegzetes logikájával a könnyebb megoldás felől közelíti meg a kérdést: vajon a külső hajlongással, vagy az égőáldozatokkal, esztendő borjakkal, ezernyi kosokkal, esetleg tízezernyi olajpatakokkal kiengesztelhető Isten? Végül még elsőszülött gyermekét is odaadná vétkéért, csak ne kelljen önmagát feláldoznia. Egy bizonyos fokozás figyelhető meg az alku során, egyre értékeesebbet kínál az ember, egyre nagyobb áron szeretné lefizetni Istent. Eb-

ben az alkudozásban Isten meggyalázása érhető tetten, mert az ember sokallja az egyre nagyobb értékű ajánlatait, amelyek valójában nem illenek az ég és föld Urához. Szoktunk-e így alkudozni Istennel? Amikor nagyon megszorulunk, bajban vagyunk, vagy megbetegszünk, kérjük-e Istent, hogy még csak most, ez egyszer segítsen meg? Isten nem elégszik meg a szertartás tisztaságával, ő erkölcsi tisztaságot követel. Már korábban is az olvasható az 1Sám 15,22-ben, Hós 6,6-ban és Ézs 1,11–17-ben, hogy az áldozat helyett Isten inkább engedelmisséget, szeretetet, Isten ismeretét és igazságra való törekvést kíván. Jonathan Edwards a *Thoughts on the Revival* című munkájában különbséget tesz a vallásosság külső és belső jelei között. Az ember gyakran hajlandó külső jeleit adni hitének, de annál nehezebb belső, Isten által elvárt gyümölcsöket teremni, mert az belülről jön, és csak a jó fa teremhet jó gyümölcsöket, tehát egy teljesen megváltozott élet, belőle táplálkozó lét mutathat ilyen eredményeket.

2. Isten válasza (8. v.)

Az ember tudakozódására, alkudozására jön Isten válasza a prófétán keresztül. Nagymértékben hasonló válasz olvasható az 5Móz 10,12-ben is. Itt három dologban foglalja össze Isten az elvárt teendőket: a. igazságot cselekedj; b. szeresd az irgalmasságot; és c. alázatosan járj Isteneddel. A próféta egyes számban szólít meg, ami még személyesebbé teszi a közlést, jöllehet az egész választott népnek szól. Ádámnak szólítja meg az alkudozókat, ami a földből vett létükre, végességükre emlékezteti a vele szembenállókat. Nagy dolog számunkra, hogy Isten nem hagy bizonytalanságban, nem engedi, hogy önző és cinikus válaszainknál megrekedjünk, ő megszólal prófétája, ma az ő igéje és igehirdetője által, hogy tudassa akaratát, és útbaigazítson. Vajon olyan szolgálói vagyunk-e ma, akik által megszólíthat, akik által közölheti akaratát az emberekkel? Vizsgáljuk meg részletesen ezt a három útbaigazítást, amit Isten a világmindenség uraként megparancsolhatna, mégis kívánságként tüntet fel, olyanként, ami jó nekünk, az ő teremtményeinek. Jávunkat szolgálja, ha figyelünk rá.

A. Igazságot cselekedj

Hétköznapi életünkben elvárjuk, hogy igazságosan bánjanak velünk. Sért az, ha az üzletben becsapnak és rossz minőségű árut kapunk, vagy elvárjuk, hogy a visszajáró pénzt pontosan adják vissza a pénztárnál. Bánt az, ha a munkahelyen nálunk tehetségtelenebbeket részesítenek előnyben ismeretségi alapon, miközben bennünket illetve meg egy fontos ügy elintézése, vagy a cég képviselője egy jelentős tárgyaláson. Fáj az, ha gyengébben felkészülteket bíznak meg fontos dolgokkal, és ránk kényszerítik a rutinmunkát. Bánt az, ha a baráti körben olyasmit terjesztenek rólunk a hátunk mögött, ami rágalom, és ami ellen így nem tudunk védekezni. Zavar, ha a családban nem tisztelnek, vagy valamiből kisebb részt kapunk, vagy kevesebbet juttatnak, például figyelemből, megbecsülésből, vagy akár a tortaszeletből, mint ami nekünk jog szerint jár.

Miközben ennyire pontosan követjük és megköveteljük a körülöttünk élőktől azt, ami bennünket megillet, sokszor nem fordítunk túl nagy gondot arra, hogy mi mennyire vagyunk igazságosak másokkal. Ha őszinték vagyunk, be kell vallanunk, hogy kettős mércével mérünk. Isten elsősorban azt követeli, hogy igazságosan cselekedjünk, és csak utána van arról szó, hogy más is járjon el igazságosan velünk, illetve milyen mértékben kérhetjük számon a rajtunk esett sérelmeket. Számunkra ebben is példa Jézus, aki egykét kivételtől eltekintve a rajta esett sérelmeket elhallgatta, nem kérte ki magának, de ő maga mindig igazságos volt az emberekkel. Isten tehát elsősorban tőlünk kéri azt, hogy legyünk igazságosak. A német Luther fordítás ezt a felhívást így adja vissza: *Gottes Wort halten*, tehát Isten szavát, igéjét tartjuk meg. Ez a fordítás annyiban visz tovább ér-

telmezésünkben, hogy igazságot cselekedni (új fordítás: törvény szerint élni) annyit jelent, mint Isten ígését betartani. Személyes felelősségről beszéltem, de van ennek egy társadalmi vonatkozása is. Milyen törvény szerint kell élni, milyen igazságot kell cselekedni? Elsősorban Isten törvényéről, az ő igazságáról van szó. Jézus nem a római hatalommal való nyílt szembefordulással döntötte meg elnyomó rendszerüket, hanem az Istenre való fokozott figyelmével és a neki való engedelmeskedésével.

Az igazság hétköznapi cselekvésére mondok egy példát. Esterházy Péter a *Harmonia caelestis* című könyvében leírja, hogy miután kényszerlakhelyre költöztették, utaznia kellett a fővárosba, de nem maradt ideje jegyet váltani. Otthon elmesélte édesapjának, aki gondolkodás nélkül kiküldte a megállóba, ahol vennie kellett egy jegyet és el kellett tépnie. Így visszaállt a rend, vallja az író. Ismerek olyan lelkészt, aki ha nem tud lyukasztani a trolin, következő alkalommal két jegyet lyukaszt. Ez is az igazság cselekvéséhez tartozik.

B. Szeresd az irgalmasságot

Képzeld el egy olyan helyzetet, amikor világosan megmagyarázta a főnökünk, hogy mit kell tennünk, de valami folytán tévedtünk, és most hívat a felettesünk, hogy számon kérje tőlünk hibánkat. Hogyha ráadásul szigorú elöljárónk van, akkor félve, szorongva közeledünk irodája felé, és szeretnénk meghalni, csak hogy ne kelljen szembesülnünk vele, illetve hibánk következményével. És amikor egészen kicsire összehúzódva, halk kopogtatás után belépünk irodájába, akkor dörgedelmes leszidás helyett tárgyilagos hangon közli velünk, hogy elhibáztuk a feladatunkat, nem ezt, illetve nem így kérte, amit kért, ezért legyünk szívesek jóvátenni sürgősen a hibát. Milyen megkönnyebbüléssel távoznánk tőle! A héber *cheszed* 'szeretetet', 'kegyelmet' és 'jóindulatot' is jelent, ezért nem téves Luther fordítása (*Liebe üben*), hogy gyakorold a szeretetet. Ismét azt mondom, hogy szeretjük, ha velünk irgalmasok az emberek, de ebben az igében azt kéri tőlünk Isten, hogy mi szeressük az irgalmat, tehát mi gyakoroljuk azt embertársainkkal szemben. Vonatkozik ez a munkatársainkra, beosztottainkra, barátainkra és családunk tagjaira. Az Újszövetségből eszünkbe jut a gonosz szolga példázata (Mt 18,21–35), amelyben a király szolgája kifizethetetlen összeggel tartozott urának. Amikor emiatt börtönbe került volna, türelmet kért, ura pedig még az adósságát is elengedte ráadásul. Ugyanez a szolga, jóllehet ura irgalmában részesült, a maga rendjén nem engedte el szolgatársa elenyészően kicsi adósságát, és emiatt végül bűnhődnie kellett. Gondolhatunk az irgalmas samaritánus klasszikus példájára is, aki ellenségén is könyörült, megmentette annak életét és költött gyógyítására (Lk 10,25–37). Legfőképpen mégis Jézus példája jusson eszünkbe, aki bünt nem ismervén emberré lett értünk, elviselte bűneink büntetését, kész irgalmat gyakorolni irántunk, hogy teljes étellel ajándékozzon meg, ha megbánjuk ellene való lázadásunkat. Az ő példája és a felsorolt történetek hálára indíthatnak, hogy úgy forgolódjunk ebben a hibáktól, mulasztásoktól hemzsegő világban, hogy szeretjük az irgalmasságot. Jézus meghalt bűneinkért, megfizette új életünk árát. Irgalmasak csak akkor lehetünk, ha ennek mi is megfizetjük az árát, ha eltűnjük, elnézzük, elszenvedjük inkább a kárt a szeretetért (1Kor 6,7).

A szeretetre való törekvés embertársainkkal szemben nem fulladhat ki csupán a jó szándék szintjén, hanem meg kell mutatkoznia konkrét cselekedetekben és segítségben. A szomszédunkban lakik egy negyven valahány éves nő, aki értelmi fogyatékos, akinek meghalt öt gondozó édesanyja, és akinek szobájában nincs gáz, villany, és most tudtam meg, hogy víz sincs. Egy alkalommal prédikációírás közben kinéztem az ablakon, ahol Ibolya üres üdítőspalackokkal és üres dobozokkal teli tasakjaival állt, majd lehajolt egy üres konzervdobozzal és a járda szélén összegyűlt esővízből merített, azután pedig legnagyobb megdöbbenésemre... megitta a szennyes vizet. Ezzel a nővel senki sem törődik,

és keresztyéni szeretetünk is csupán annyira szorítkozik, hogy feleségem időnként és ünnepeknél átvisz neki ebédet vagy tésztát. Mit tehetünk, hogyan gyakorolhatjuk az irgalmasságot, amikor a szomszédaink, a barátaink, a diákjaink is szegények, és a tizedünk-ből sokszor azt sem tudjuk, hogy kit segítsünk először. Mégis észre kell vennünk a nálunknál is szegényebbeket, és tőlünk telhetően segítenünk kell őket.

Vajon a szeretetre való törekvést csak embertársaink irányában kell gyakorolnunk? Mi a helyzet a körülöttünk haldokló természettel? Isten ránk bízta a földet, az ásvány-, növény- és állatvilágot, hogy uralkodjunk felette és őrizzük azt. Sáfárok vagyunk ebben is, és forgolódásunkról be kell majd számolnunk az anyagi világ Teremtője előtt. Egy kínai közmondás szerint Isten alszik az ásványban, álmodik a növényben, mozog az állatban és felébred az emberben.

C. Alázatosan járj Isteneddel

Úgy is fordíthatjuk a harmadik utasítást, hogy figyelmesen járj, készségesen élj Isten közösségében. Ezek szerint lehet felfuvalkodva is járni Istennel, csak akkor elveszítjük őt. Aki nem tud alázatosan járni Istennel, aki nem tud figyelmesen és készségesen élni vele és előtte, az nem tud az ő törvénye szerint sem élni, nem fogja föltétlenül érdekelni az igazságosság, és nem fogja szeretni a könyörületet. Ez a harmadik kitétel tehát előfeltétele, illetve minősítője az előző kettőnek. Aki komolyan veszi Istent, aki figyel szavára, aki engedi, hogy ő vezesse életét, annak szívügye lesz az igazságosság és a könyörület. Azt mondhatnók, hogy ez az utolsó utasítás vonatkozik az Istenhez való viszonyunkra, míg az előbbi kettő az emberekhez való viszonyulásunkra. Az istenfélelmünket és -szeretetünket a körülöttünk élő emberekhez való viszonyunkban tudjuk megmutatni. Ezek már nem a külső vallásosság jegyei, hanem a felülről adatott és belülről kifele megnyilatkozó hit kézzelfogható jelei. Az ige arra szólít fel, hogy járjunk alázatosan Istennel, tehát életfolytatásunkról és életstílusunkról van szó. Nem kell egyedül járnunk, nem a saját belátásunk és erőforrásunk szerint kell boldogulnunk, hanem vele. Ő elküldte Fiát, aki utat nyitott nekünk, legyőzte a bűnt és a halált, most pedig arra hív, hogy vele járjunk, vele éljünk. Az Ószövetségben Isten kiválasztotta a legkisebb népet és szövetséget kötött vele. Amikor kiszabadította az egyiptomi rabszolgaságból, akkor nappal felhőoszloppal, éjjel pedig tűzoszloppal vezette őket. Jézus Krisztusban az ő szövetségét kiterjesztette minden népre, mindenkit hív, hogy vele együtt járjunk. Az Újszövetség „Isten munkatársainak” nevez minket, Joachim Jeremias pedig „járomtársaknak” mond minket. Ő a tanítványtársakra gondolt, de mi Isten és ember kapcsolatára értjük most. Olyanok vagyunk, akiknek nem kell egyedül, céltalanul, magunkra hagyottan bolyonganunk az élet sehova sem vezető útján, hanem olyanok, akiket drága véren váltottak meg, akik zarándokok vagyunk ebben a világban, de velünk zarándokol Istenünk, mert ugyanakkor polgártársai vagyunk a szenteknek, mennyei polgárok vagyunk, és örök hazánk felé igyekszünk. A mennyei státustörvényt már kihirdették, és életbe is léptették. Egy történet szerint a keresztyén embernek a sivatagban kell vándorolnia a menny felé. Élete végén visszatekint küzdelmes útjára, és a homokban két pár lábnyom látszik. Megkérdezi Istentől, hogy kié a második pár lábnyom. Az Úr azt feleli neki, hogy ő maga járt mindig vele. A keresztyén észreveszi, hogy a legnehezebb szakaszon csak egy pár lábnyom látszik, ezért megkérdezi Urát, hogy miért pont akkor hagyta magára. Isten azt válaszolja, hogy a legnehezebb szakaszon ölbe vette, azért látszik csak egy pár lábnyom. Ezen a küzdelmes úton akar segíteni, útbaigazítani Isten minket is, és örömmel, hálával mondhatunk igent az ő hívására. Egyre inkább rádöbbenhetünk és felismerhetjük az ő végtelen szeretetét, amely lekötelez, hogy hitvalló gyermekeiként éljünk a világban abban a sarkában, ahova ő helyezett. Ámen.

Kövess engem!

Alapige: Máté 9,9–13

Jézus csodát tesz, és utána továbbmegy azért, hogy újabb csodát tegyen. Csodát tett amikor meggyógyította a gutaütöttet, és továbbment, hogy megszólítsa és elhívja Mátét, a vámszedőt.

Jézus csodát tesz a te életedben azért, hogy onnan továbbmenve újabb csodát tegyen más életében. Vagy előbb más életében jelent meg gyógyító és elhívó szeretete, hogy jöjjön át a te életedbe, és téged szólítson meg.

Azt olvassuk az igében, hogy Jézus megszólítja Mátét, a vámszedőt. Csak annyit mond: „Kövess engem!” Nem kér nagy dolgot, nem ígér semmi különöst, sőt még azt sem nevezi meg, hogy miért kell Őt követni, vagy merre megy Ő, és meddig kell tartson ez a követés. Meglátja Mátét, a vámszedőt, a kitagadottat, a bűnöst, és észreveszi valahogy másképp, mint a többi ember. Mátét észre kellett vegye mindenki. Ott ült a vámszedő asztala mellett a város kapujában. A farizeus észrevette, és azt mondta róla, hogy bűnös. A kereskedő észrevette, és azt mondta róla, hogy tolvaj. Az egyszerű ember, aki azonban ragaszkodott a hagyományokhoz, a törvényhez, észrevette, és azt mondta róla, hogy áruló, aki eladta magát egy idegen megszálló hatalomnak, a rómaiaknak. Jézus azonban nem ezt látja Mátéban. Úgy, ahogy Saulusban sem az egyház üldözőjét látta, hanem Pált, az apostolt, ebben az emberben is az eljövendő tanítványát fedezi fel, aki később apostolként és evangélistaként is bizonyosságot tesz róla.

Jézus megszólít minket is. Ő nem azt látja, amit mi. Mi emberek csak a külsőt, a csillogó vagy kopott mázt látjuk. A hivalkodást vagy a szerénységet, talán a szegénységet. Jézus azonban látja, hogy mi van a fecsegő felszín alatt, a lélek mélyén. Az ottani csillogást vagy szegénységet. Azt, hogy igazi hitvalló tanítványai lehetünk, vagy ott belül üres minden. Ezért megszólít. A különös az, hogy nem is egyszer, hanem sokszor. Egész addig, míg végre meghalljuk az ő szavát és hívását, és a szívünket nem keményítjük meg erre a szóra. Így szólít most is. A kérdés az, hogy mit teszünk, ha halljuk szavát.

Máté meghallotta a szót, és követi Jézust. Sőt, többet is tesz ennél. Házához viszi, ahova mások is elmennek. Vámszedők, bűnösök, kizsákmányoltak, akiknek szükségük van a Szóra, a gyógyító Igére. Máté, ahogy meghallotta elhívását, rögtön megértette, hogy nemcsak ő van abban a helyzetben, ahonnan őt kiemelte az Úr. Nem sajátítja ki, hanem másokhoz is el akarja juttatni, családjának, barátainak odaajándékozni. Ezért hívja magához, és ezért vannak ott abban a házban a vámszedők és a bűnösök. Figyeljük meg jobban az evangéliumokat. Jézus mindig a kizsákmányoltakhoz, a perifériára sodortakhoz, a szűkséget látókhöz megy. Most is azt teszi. Hozzánk jön. A kizsákmányoltakhoz, a szűkséget látókhöz. Mikor annyi ember nem veszi észre a segítségre szoruló embertársát, mikor elfordulunk a felénk kinyújtott kéztől, vagy amikor mi nyújtjuk ki kezünket segítségért és azt látjuk, hogy emberektől nem várhatunk sok jót, akkor jelenik meg Jézus, aki addig is ott volt és akart segíteni, csak egyszerűen nem vettük észre a sok gond és bú között. Mit mond az ige most nekünk? Azt, hogy lássuk meg végre Őt, halljuk meg szavát és kövessük Őt. Mert vele könnyebb az élet, boldogabb az ember. Vele és általa átértékelődik életünk, megváltozik viszonyunk családjainkkal, barátainkkal, testvéreinkkel, munkatársainkkal, a közösséggel, amelynek tagjai vagyunk, a tanítványokkal. Így mi is tanítványokká válhatunk.

Ekkor pedig megtörténik a csoda. Oda tudunk elmenni, ahova eddig nem mertünk vagy nem akartunk, mert a másik ember... és soroljuk az érveket. Haragosom, nem tu-

dok kezét nyújtani neki, nem köszönünk egymásnak hosszú ideje. Lehet folytatni a listát. De megtörténik a csoda. Mert Jézus elvezet minket az ellenségeinkből lett új barátainkhoz, testvéreinkhez. De elvezet a kitaláltakhoz, a perifériára sodortakhoz is. Azokhoz, akiken én a kevesemből segíthetek.

Vajon tényleg ilyen keresztyének vagyunk? Vagy ez egy ideális állapot, amit szép elgondolni, lehet róla beszélni, de nehéz megvalósítani? Ha így gondolkozunk, akkor még nem hallottuk igazán azt, hogy kövess engem. Akkor még ott ülünk a vámszedő asztalnál, és elveszünk a szeretet, a békesség, a boldogság vámját másoktól, nem tudjuk értékesíteni, kamatoztatni, hanem eltékozoljuk, kezeink között semmivé válik. Vagy mindezt, amit kapunk, odaadjuk a „Nagy Vámszedőnek”, a Sátánnak, és számunkra semmi sem marad. Kiegett étellel éljük le napjainkat, és várjuk hogy elteljen a ma, undorral gondolva a holnapra.

De lehet, hogy mindez úgy van, ahogy hallottuk. Szakítottunk a „Nagy Vámszedővel” Akkor pedig mi történik? Meg kell harcolnunk naponta hitünkért, Jézusért, mindazért, amit tőle kaptunk. Le kell győzni az irigységet, a csúfolódást, azt, hogy megszólalnak, ha templomba megyünk, ha kereszteni visszük gyermekeinket, vagy konfirmáltatjuk, ha házukban ott van a nyitott Biblia, ha nem csak azért jövünk a templomba, mert azt gondoljuk, hogy anyanyelvünk megint kezd visszaszorulni annak védelmező karjai közé, vagy azért, hogy ott találkozzunk barátainkkal és ismerőseinkkel, hanem hogy találkozzunk Vele. Halljuk szavát, kapjuk az Ő ajándékát, mikor asztalközösségben vagyunk Vele, és Általa az Atyával.

Mit jelent a Vele való együttléte? Gyógyulást, irgalmasságot, újjászült életet.

Gyógyulás. Reményt adó szó. Hány betegnek az ajkán hangzik el az, hogy bárcsak meggyógyulnék, bárcsak jobban lennék. A reménykedő ember szava ez. Most pedig azt halljuk, hogy ez a lehetőség itt van Jézusnál, az áldott orvosnál. Máténak szüksége volt erre az orvosra. Meg kellett nyíljon a szeme, a füle, de meg kellett nyíljon a lelke is. De meg kell hallja ez a világ is, mert az is beteg. Beteggé tette az emberi bűn, amikor elhittette a gyűlölet, a meg nem értés, a szeretetlenség konkolyát, amely méreggá tudja tenni az emberek életét. Ebben a sötét világban szólal meg a remény szava: kövess engem. Kövesd az áldott orvost, mindaz ellenére, hogy sokan nem értenek meg, hogy számodra miért fontosabb a gyülekezet, a közösség, a templom sok más dolognál. Kövesd az áldott orvost, mindaz ellenére, hogy sokan akarnak visszarántani a „betegségbe” Kövesd az áldott orvost, és imádkozzál érettük. Gyógyulásukért. Hogy ők is vegyék észre, követve Jézust megváltozik az életük. Megkapják Isten bűnbocsátó szeretetét.

Az az ember, aki ezt tapasztalja az életében, irgalmas lesz. Miben áll az irgalom? El tudok menni a másik mérföldre, oda tudom tartani a másik arcomat is, szeretni tudom még ellenségeimet is, és imádkozni tudok értük. Azt tesszük, amit tapasztaltunk a mi mennyei Atyánktól, aki irgalmas volt hozzánk.

Aki pedig így tud cselekedni, az újjászületik. Mit jelent ez? Mindent elhagy, és mindent megkap. Megöldöklük az ősbérgyűlöletet és megelevenítjük az újat. Lemond a bűnről, amely a halálba vezet, és megkapja az életet, az isteni igazságot, ami nem más, mint az örök élet beszéde és ténye. Eleinte nehéz. Nehéz lemondani mindarról, ami eddigi életünket jellemezte és meghatározta. De vannak példaképek, amelyek megmutatják, hogy lehet. Ott van Ábrahám, a hit hőse, aki le tudott mondani mindenről és magkapott mindent. Ott voltak a tanítványok, akik felteszik Jézusnak a kérdést, hogy mit kapnak, mert ők mindent elhagytak. Mi a válasz? Mindenki, aki elhagyja előbbi életét Jézusért és az evangéliumért, száz annyit kap és örökség szerint nyer örök életet.

Mit üzen az ige a mai nap a mi számunkra? Elsősorban halljuk meg Jézus hívó szavát, utána kövessük Őt, legyünk általa meggyógyítottak ebben a beteg világban, legyünk irgalmasok ebben az irgalmatlan világban, mert megtapasztaltuk Isten irgalmát, és legyünk Isten újjászületett gyermekei! Ámen.

Prédikációk az egyetemes imahétre

Egyetemes imahét programja

2002. január 20 – 2002. január 27.

Nálad van az életnek forrása

Zsoltárok 6–10

1. nap. Vasárnap. *A Szentháromság Isten, az élet forrása.*
1Móz 2,4b–10 Formálta Isten az embert... és lehelett az orrába életnek leheletét.
Zsolt 36,6–10 Veletek van az élet forrása
Máté 6,25–33 Ne aggodalmaskodjatok a ti életek felől
Kol 1,15–20 Tetszett az Atyának, hogy őbenne lakozzék az egész teljesség
2. nap. Hétfő. *Jézus az élet forrásához vezet minket.*
2Móz 14,30–15,13 Az Úr elkezdte az én szabadításomat
Zsolt 36,–10 Nálad van az életnek forrása
Mk 1,10 Feljövén a vízből, látta az egeket megnyilatkozni
1Kor 10,1–5 E köszikla pedig a Krisztus volt
3. nap. Kedd. *Isten változatlan szeretete*
2Móz 17,1–7 Adjatok nekünk vizet, hogy igyunk
Zsolt 36,6–10 Az életnek forrása veletek van
Mk 10,17–31 Mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem?
ApCsel 17,22–31 Ó nincs messze egyiküinktől sem
4. nap. Szerda. *Belekeresztelve az új életbe*
1Móz 7,15–23 Csak Noé maradt meg és azok, akik vele voltak a bárkában
Zsolt 36,6–10 Az élet forrása veletek van
Jn 3,1–7 Ha valaki nem születik víztől és lélektől, nem mehet be az Isten országába
2Kor 5,16–19 A régiek mind elmúltak, ímé, újjá lett minden
5. nap. Csütörtök. *Isten az egység forrása*
Zsolt 36,6–10 Az élet forrása veletek van
Ez 36,24–28 Lesztek nékem népem, s én leszek néktek Istenetek
Jn 17,20–23 Hogy eggyé legyetek
ApCsel 16,11–15 Kimentünk a városon kívülre, egy folyóvíz mellé
6. nap. Péntek. *Isten az együttérzés forrása*
Zsolt 36,6–10 Az élet forrása veletek van
Ézs 42,1–9 A népek szövetségévé teszlek, pogányoknak világosságává
Jn 5,1–9 Nincs emberem, aki bevigyen engem a tóba
ApCsel 5,12–16 Sok jel és csoda lőn az apostolok keze által
7. nap. Szombat. *Az új élet gyümölcsei*
Zsolt 1,1–6 Olyanok lesznek, mint a folyó mellé ültetett fa, amely idejekorán megadja gyümölcsét
Zsolt 36,6–10 Az élet forrása veletek van
Mt 13,3–9 Némely pedig a jó földbe esék és gyümölcsöt terme
Ef 3,14–21 Meggyökerezve és alapot vetve a szeretetben
8. nap. Vasárnap. *Isten a reménység forrása*
Zsolt 36,6–10 Az élet forrása veletek van
Ez 47,6–12 Gyümölcsök edelre, és leveleik orvosságra valók
Jn 4,7–14 Örök életre buzgó víznek kútfeje lesz
Jel 21,1–7 Az élet vizének forrása

Bibliai igék, magyarázatok és imádságok nyolc napra

Első nap

A Szentháromság Isten, az élet forrása.

1Móz 2,4b–10 Formálta Isten az embert... és lehelett az orrába életnek leheletét.

Zsolt 36,6–10 Nálad van az élet forrása.

Mt 6,25–33 Ne aggódalmaskodjatok a ti életek felől.

Kol 1,15–20 Tetszett az Atyának, hogy Őbenne lakozzék az egész teljesség.

Magyarázat:

A zsoltáros Isten dicsőségét zengi, akinek szeretete körülöleli az egész teremtést – embereket és állatokat egyaránt, mert Isten teremtő munkáját látja mindezekben. Szeretetének szélessége és mélysége minden képzeletet felülhalad. Olyan szeretet ez, ami belevon minket Isten titkának teljességébe, „akinél van az élet forrása”.

Az élet leheletének az emberbe lehelése, egyik kifejezése a Bibliában annak, hogy Isten a maga képét és hasonlatosságát belénk helyezte. Mint Isten képe hordozóinak, nekünk embereknek, egyedül méltóságunk van. Ez a magyarázata az Ő irányunkban fenntartott hűségének. Férfiaknak és nőknek, egyedülálló helye van a teremtett világban, mert Isten rájuk bízta annak őrzését és gondozását.

Krisztus követői elismerik és vallják, hogy a Szentháromság Isten az élet forrása és értelme, aki után az emberek mély vágyódással vágyakoznak. Mivel mindenek Krisztusban teremtettek, számunkra az élet forrásához vezető út Jézuson keresztül vezet, akiben – az Atya tetszése szerint – benne lakozik az egész teljesség. Jézusban élünk, mozgunk, benne van az életünk. Istennek Krisztusban lakozó szeretete, az élet forrása, melyben mindeneket megbékéltet önmagával.

Jézus arra tanít, hogy ne aggódjunk életünk felől, mert Isten minden jó ajándék ajándékozója. Ő megadja mindazt, amire szükségünk van. Mi pedig Isten gyermekeiként együtt vagyunk felelősek a teremtésért, együtt fordulunk hozzá, az élet és világosság egyedüli forrásához. Így jutunk közel egymáshoz is.

Imádkozzunk!

Ó, Isten, életnek és világosságnak forrása! Töltsd meg gyermekeid szívét teremtésed ajándékainak csodáival. Hűséges szeretetteddel tarts meg minket, és vezess el minden embert a Jézus Krisztus által a Veled való megbékélésre, és arra, hogy ihassanak gyönyörűséged folyóvizéből. Életet adó Szentháromság, tiéd legyen minden dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás örökkön örökké. Ámen.

Második nap

Jézus az élet forrásához vezet minket.

2Móz 14,30–15,13 Az Úr elkezdte az én szabadításomat.

Zsolt 36,6–10 Nálad van az élet forrása.

Mk 1,10 Feljövén a vízből, látta az egeket megnyilatkozni.

1Kor 10,1–5 E kőszikla pedig a Krisztus volt.

Magyarázat:

Jézus megkeresztelkedése arról beszél nekünk, ami mindannyiunk közös hitvallása: Isten – az Atya, a Fiú és a Lélek – „akiben van az élet forrása”, Ő vezet bennünket Jézus által ugyanahhoz a tiszta forráshoz. És ezzel minden megváltozott.

Jézus Názáretből érkezik – az Atya mégis a mennyből való „szerelmes Fiá”-nak jelenti ki őt.

Jézus oltja el szomjúságunkat – aki alámerül a Jordán vizébe.

Jézust Keresztelő János alámeríti – de a Szentlélek száll le reá.

Jézus feljön a vízből – és ezzel megnyílik a menny az egész emberiség számára.

Felfakadt az élet forrása, hogy élő vizet adjon az egész Földnek. Ez az életvíz bőségesen folyik mindhalálig, ahogy azt János evangélista mondja a passió történetében.

Ezért az egy hit egységében, együtt örvendezhetünk minden megváltottal, akik megkapták a vezetést arra a szent helyre, ahol majd együtt lehetünk az Úr színe előtt. Így lehetünk egyek a jó hír hirdetésében.

Együtt, mindannyian reáhagyatkozhatunk erre a sziklára, Krisztusra, mert ebből a sziklából árad az élet vize.

Imádkozzunk!

Urunk, Istenünk, Te vagy minden élet forrása. Örvendezve dicsőítünk Téged.

Magasztalunk Téged ajándékodért, Fiadért, Jézusért, aki eljött a Földre, és megnyitotta számunkra a Mennyek Országát, hogy az egész Föld reménységben és várakozásokban forduljon Feléd. Dicsérünk téged szabadításodért, amit Fiadban felkínálsz az egész emberiségnek. Magasztalunk Téged Szentlélek ajándékáért, aki által az egész mindenséget megújítod. Dicsérünk Téged, mert lehetővé tetted, hogy egyházak, gyülekezetek és közösségek erőből erőt nyerjenek a halál és megosztottság legyőzésére. Áldunk Téged, mert a te egybegyűjtött néped felkínálhatja az egész világnak a Krisztusban, a mi Urunkban adott reménységet. Ámen.

Harmadik nap

Isten változatlan szeretete.

2Móz 17,1–7 Adjatok nekünk vizet, hogy igyunk.

Zsolt 36,6–10 Nálad van az élet forrása.

Mk 10,17–31 Mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem?

ApCsel 17,22–31 Isten nincs messze egyikünkötől sem.

Magyarázat:

Izráel népe reménységgel és bizakodással indult el az Ígélet Földje felé vezető úton. Azonban rövid időn belül szembe kellett nézniük a pusztai próbatételekkel. Eljött a krízis, a kételkedés és a kérdések ideje. Elvesztették bizalmukat Mózesben, és ellene fordultak: „Miért hoztál ki bennünket Egyiptomból..., hogy most szomjúsággal öl meg minket?” – kiáltották. Veszekedtek egymással és kísértették az Urat. Visszavágytak a szolgaságba, amiből alighogy kiszabadultak.

Annak ellenére, hogy ők annyira megátalkodottak és hálátlanok voltak, Isten állhatatos maradt hűségében és szeretetében. Mikor vizet követeltek, adott nekik bőséggel a sziklából. Újra megmutatta, hogy „Ő az élet forrása”

A mi életutunknak is megvannak a buktatói és kísértései, melyek úrrá lehetnek feletünk. „Hogyan élhetem végig a magam életét?” „Velünk van-e Isten nehézségeink kö-

zött?” „Törődik-e Isten a mi bajainkkal?” „Mit jelent Krisztus követése a mai világban?” Nálunk is nagy a kísértés, hogy feladjuk a célt és visszaforduljunk.

A mi kérdéseink gyakran tiszteletlenek. Isten azonban hűséges marad. „Nincs messze egyiküinktől sem.” Keserves utakon, sötétségben, amikor nagyon nehéz állhatatosan megmaradni a hűségben, Ő akkor is törődik velünk és hív kintartásra, hűségre, és utunk vele együtt való folytatására.

Ökumenikus vándorutunk is pusztaságokon vezet át. Kétségek és kérdések jönnek elő. „Mit kell tennünk?” „Haladunk-e egyáltalán előre?” Nagy a kísértés, hogy feladjuk a küzdelmet és visszaforduljunk elszigeteltségünk magányába. Azonban Istenünk, aki fáradhatatlanul szeret, velünk van. Ő arra hív és ösztönöz, hogy hagyjunk magunk mögött minden bűnt, magunkba zárkózást, elkülönülést, és helyette igyunk együtt az élet forrásából.

Imádkozzunk!

Istenünk, Édesatyánk! Adj új bátorságot zarándok népednek. Te a pusztában is életet adsz és vizet fakasztasz a sziklából is. Vedd el kétségeinket és felelj kérdéseinkre, hogy azok javunkra váljanak. Add, hogy egyházaink és azokban mi mindannyian támogassuk egymást, amikor utánad vágyakozunk és szomjazunk. Jöjj velünk, ajándékozz meg szerető jelenléteddel, akkor is, amikor az út különösen nehéz és mi botladozunk. Vezess el bennünket a szándékaid szerint való egységre, Fiaid, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Negyedik nap

Belekeresztelve az új életbe.

1Móz 7,15–23 Csak Noé maradt meg; és azok, akik vele együtt voltak a bárkában.

Zsolt 36,5–9 Nálad van az élet forrása.

Jn 3,1–7 Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.

2Kor 5,16–19 A régiék mind elmúltak, ímé újjá lett minden.

Magyarázat:

Nikodémus mindazokat képviseli, akik érzik, hogy valami az életükből nagyon hiányzik, akik szomjaznak Isten országa után. A válasz keresése közben fordul Jézushoz. Egy éjszaka felkeresi őt. Felismeri Jézusban az Egyetlent, aki Istentől jött, és megindul a hit útján, hogy kövesse Őt.

Krisztus felkínálja Nikodémusnak és minden hozzá hasonlóan szomjazónak az új élet ajándékát. Ezek az emberek a Víz és a Lélek által kiszabadulnak bűneik fogságából és egyben testvéreivé válnak mindazoknak, akik megkeresztelkedtek. Ők egész életükön át azzal is tanúskodnak Krisztus ismeretének kimeríthetetlen gazdagságáról, ahogy a betegek, a bajban lévők, az elhagyottak és a megalázottak felé fordulnak.

Az ökumenikus zarándokút során a keresztyénség az utóbbi évtizedekben egyre erőteljesebben fordul a keresztség szentsége felé. Közös keresztségünk által valamennyien Krisztus egy testének tagjaivá lettünk. „Ezután tehát nem ismerünk senkit sem test szerint, emberi szempontból.” Mindannyian megbékéltünk Istennel, aki ránk bízta a békéltetés szolgálatát.

Makacs és bűnös megosztottságunk akadályoz abban, hogy közös keresztségünk jelentőségét és következményeit teljes mélységében felismerjük. Merítsünk hát mélyebben

az élet forrásából, hogy Istennek a velünk való megbékéléséről tanúskodhassunk, és így tökéletesebben és hűségesebben szolgálhassunk egymásnak és a világnak.

Imádkozzunk!

Atyánk! Te kiengesztelődtél és megbékéltél velünk Fiadban, Krisztusban. Mi veled együtt eltemettünk a keresztség által az ő halálába, hogy a Szentlélek által veled együtt új életben járjunk. Őbenne új teremtménnyé lettünk. Segítsd mindazokat, akik nevéből neveztetnek, igaz bűnbánatra, hogy egymás felé nyújtva kezünket együtt legyünk az élet teljességének részesei. A mi Urunk, Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

Ötödik nap

Isten az egység forrása.

Zsolt 36,6–10 Nálad van az élet forrása.

Ez 36,24–28 Az én népem leszek, én pedig a ti Istenetek leszek.

Jn 17,20–23 Hogy egygé legyetek.

ApCsel 16,11–15 Kimentünk a városon kívülre, egy folyóvíz mellé.

Magyarázat:

Ma egy Lídia nevű asszonnyal találkozunk az imádság helyén, ahol más asszonyokkal találkozott. A velük való találkozáshoz nekünk is ki kell mennünk a kapun kívülre olyan emberek közé, akiket nem ismerünk. A folyóparton igazi találkozás-élményben van részünk. Az Úr megnyitotta Lídia szívét, és ő figyelt Isten ígétére. Ő és a háza népe megkeresztelkedtek. Otthona hamarosan a keresztyén közösség találkozási és menedék-helyévé lett.

Ma az egymásra figyelés mindennapi feladatával foglalkozunk, ami elengedhetetlen ott, ahol keresztyének és keresztyén közösségek egymással találkoznak. Amikor különböző gyülekezetekből, különböző felekezetekből, különböző kultúrákból érkezve találkozunk egymással, óhatatlanul figyelniük kell egymásra és egymás bizonyágtételére, hogy elhívásunk szerint érthessük és megjeleníthessük az egyház egységét. E szolgálat alapja nem az, mintha magunktól képesek lennénk határokat és akadályokat legyőzni. Ezt mi magunktól el nem érhetjük. Ennek lehetősége közös keresztségünkben van, mely Isten népévé tett bennünket.

Gyakran vallottunk kudarcot, és nem voltunk képesek arra, hogy Isten egy közösségé kerestelt népeként éljünk. Nem voltunk arra képesek, hogy egymás tanúskodására türelmesen és vágyakozva figyeljünk. Ezért kitartóan kell most imádkoznunk, hogy Isten új helyekre és a találkozások új útjaira vezessen.

Ilyen találkozásokra gyakran akkor kerül sor, amikor idegenek, egymásra gyanakvók a hétköznapi élet megszokott körülményein kívül találkoznak. Bátorságra és türelemre van szükség, amikor különféle egyházi közösségek tagjai a házasság kötelékében együtt osztják meg örömeiket és bánatukat; vagy amikor egy keresztyén gyülekezet felajánlja templomát más keresztyén felekezet istentiszteletére, vagy amikor keresztyének nem-keresztény többség között kisebbségi sorban élnek, és megkívánják osztani velük Krisztusban nyert ajándékaikat.

Ilyen, néha fájdalmas, néha örvendetes alkalmak idején bátorít bennünket az a meggyőződés, hogy Isten népe vagyunk, és arra hívtunk, hogy Istentől nyert ajándékainkat minden teremtménnyel megosszuk.

Ilyen találkozások alkalmával szükséges az egymásra figyelés és a megfelelő cselekvés. Meg kell keresnünk és fel kell építenünk azokat az intézményeket, melyek Krisztus követőinek ökumenikus találkozásait, együtt imádkozását és a megbékélésért végzett szolgálatát segítik. Továbbá gondoskodnunk kell a menekültek és rászorulóik számára menhelyekről. Így leszünk igazán Isten hűséges népe.

Imádkozzunk!

Szent Isten! Te vagy az egység forrása. Összegyűltünk és együtt adunk hálát neked a keresztség vizéért, mely összekapcsol bennünket egymással. Add, hogy egyházaink és gyülekezeteink növekedjenek és virágozzanak az egy hitben és egy keresztségben. Bátoríts bennünket, hogy Krisztus tanúi lehessünk mindennapi találkozásainkban is. Add, hogy így is nyilvánvalóbbá váljon az egyház egysége. Őrizd meg minket, hogy hűségesek maradjunk ehhez az elhivatásunkhoz életünk minden napján. Ámen.

Hatodik nap

Isten az együttérzés forrása.

Zsolt 36,6–10 Nálad van az élet forrása.

Ézs 42,1–9 A népek szövetségévé teszlek, pogányok világosságává.

Jn 5,1–9 Nincs emberem, aki bevigyen engem a tóba.

ApCsel 5,12–16 Sok jel és csoda lőn az apostolok keze által.

Magyarázat:

Ma egy béna emberrel találkozunk a Betesda tavánál. 38 éve fekszik a tó közelében. Hasonlít sokunkhoz a harmadik millennium kezdetén: ő sem tudja mi a baja. Annyit tud, hogy a maga erőfeszítéseiből nem képes a gyógyulásra. Nincs azonban senki, aki segítené neki. Lehet, hogy nem hajlandó idegenek segítségét kérni. Jézus jön, úgy tesz, mintha nem tudná, mit akar ez az ember. Jézus megkérdezi őt és szavával meggyógyítja őt. Mindezt úgy cselekszi, mint egy idegen, hiszen ez az ember nem ismeri őt.

Jézus követői az ApCsel szerint folytatják Uruk gyógyító és segítő munkáját. Ézsaiás beszél a Szolgáról, aki gyengéden, nem hangoskodva hozza az igazságot és a gyógyulást. Arról is beszél, hogy Isten arra hívott el, hogy világosság legyünk, gyógyulást és szabadságot hozzunk.

Mi, keresztyén egyének és felekezetek, gyakran nem éljük azt a teljes életet, amit Isten szánt nekünk. Talán nem is tudjuk, mi hiányzik. A teljesség felé vezető utunkon szükséges Isten segítségét és más – talán addig ismeretlen – személyek és közösségek segítségét kérnünk.

Amikor elindulunk, hogy igazságot, egészséget és üdvösséget vigyünk másoknak, Jézus példáját kell követnünk:

- meg kell kérdeznünk a segítségre szorulókat, mit kívánnak,
- gyengéden és nem hangoskodva kell az emberek felé fordulnunk,
- faji, osztálybeli, nemi vagy felekezeti különbségtétel nélkül kell mindenki velünk foglalkoznunk,
- Krisztus Lelkének segítségét kell kérnünk szolgálatainkhoz.

Imádkozzunk!

Könyörületesség Istene! Add nekünk, hogy készek legyünk alázatosan keresni azt, ami által az élet teljességében részesedhetünk. Add, hogy képesek legyünk felismerni

Lelked munkáját idegenekben is. Hívj bennünket újra a könyörületeség szolgálatára (compassio) az Általad teremtett világban. Különösképpen imádkozunk – az ökumenikus mozgalmon belül vagy kívül élő – kis felekezetekért; az európai faji és kulturális kisebbségért; egyénekért, akik úgy érzik, nincs aki „besegítse őket a tóba”. Tégy bennünket képessé Jézus példájának követésére. Az Ő nevében kérünk. Ámen.

Hetedik nap

Az új élet gyümölcsei.

Zsolt 1,1–6 Olyanok lesznek, mint a folyó mellé ültetett fa, mely idejekorán megadja gyümölcsét.

Zsolt 36,6–10 Nálad van az élet forrása.

Mt 13,3–9 Némely pedig a jó földbe hullott és gyümölcsöt termett.

Ef 3,14–21 Meggyökerezve és alapot vetve a szeretetben.

Magyarázat:

A folyó mellé ültetett fa képe ábrázolja az új élet eredetét és virágzását. Viruló, mozgalmos élet források nélkül nincs. A fának vízre és gyökerekre egyaránt szükségük van. A zsoltár a Törvényről, Isten ígéről beszél, ami Isten népe életének fő forrása volt.

Isten ígéje olyan, mint a friss víz, állandó folyásával táplálja az egyházakat és a keresztyének életét. Az ige nem halott, hanem élő és hatalmas beszéd, ami gyümölcsöket terem. Bizalmat, maradandóságot, irányt, hosszútávú és szabadságot ad.

Az ige átformálja életünket és tetteinket, ahogy a mag is kikel, és a felnövekedett fához hasonlóan virágba borul, gyümölcsöt hoz.

A Szentírás olyan ajándék, amit másokkal meg kell osztanunk. Különbéféle tradíciókhoz és kultúrákhoz tartozó keresztyének arra kaptak bátorítást, hogy egyre inkább együtt figyeljenek a Biblia mai üzenetére. Ily módon meglepő felfedezéseket és közös ihletést nyerhetünk. Ha a hívők közössége együtt figyel az ígére, nem maradnak el a jó eredmények. Az ige egyesít és sürget bennünket, hogy együtt cselekedjünk az egy Lélek által. Minél mélyebben beegyökerezünk Krisztusba, annál nagyobb meggyőződéssel és céltudatossággal cselekszünk együtt a nincstelenség jogaiért, az élet méltóságáért és védelméért, a szegényekkel való szolidaritásért, a teremtett világ megőrzéséért és az erőszakmentes megbékélésért.

Így az új élet gyümölcsei növekednek közöttünk. Ebben a széttört világban a reményesség jelei lehetünk azzal, hogy bizonyítjuk, hogy Isten meggyógyítja az Ő tetemtett világát.

Imádkozzunk!

Istenünk, aki az élet forrása vagy, köszönjük a Te életet adó ígédet. Add, hogy az ige mindig jelen legyen közöttünk, és teremjen jó gyümölcsöket. Add, hogy a Szentírásra figyelésünkben megtapasztaljuk, hogy szavad az egység köteléke és a közös cselekvés ösztönzője. Erősítsd és bátorítsd azokat, akik a Bibliát fordítják és terjesztik. Imádkozunk, hogy szavaink és tetteink láthatóvá tegyék a te szavadat és tetteidet. Tégy képessé arra, hogy egyre inkább akaratod szerint élhessünk. Ámen.

Nyolcadik nap

Isten a reménység forrása.

Zsolt 36,6–10 Nálad van az élet forrása.

Ez 47,6–12 Gyümölcsük eledelre, és leveleik orvosságra valók.

Jn 4,7–14 Örök életre buzgó víznek kútfeje lesz.

Jel 21,1–7 Az élet forrásának vize.

Magyarázat:

A következők igazak és megbízhatóak: a Krisztusban való új élet Isten kegyelméből mindenki számára felkínált lehetőség. Az élő víz, amiről örvendezve beszéltünk a keresztyének egységéért tartott imahét során, Istennek mindenki számára elérhető ajándéka. Az üdvösséget sem kiérdemelni, sem arra „méltóvá” lenni nem lehet. Nincs senki, sem egyház, sem egyén, amelynek vagy akinek kizárólagos joga lenne részesülni az élet forrásából. Ezért az ajándékért Istent illeti a dicsőség.

Ez az az ajándék, amit mindannyian elfogadhatunk és magunkévá tehetünk. Nekünk kell eldöntenünk, hogyan válaszolunk Isten felkínált ajándékára, a Krisztusban való új életre. Mindez nem jelenti azt, hogy a keresztyén élet magánügy. Amilyen mértékben Krisztushoz közeledünk, annyival közelebb kerülünk egymáshoz is. Így közösségbe kerülünk mindazokkal, akik a világban az idők során saját életük, az egyház és a teremtett világ urának vallották Krisztust. Össze vagyunk kötve mindazokkal, akik Krisztushoz tartoznak mindenféle félreértések, szakadások és hitvallások ellenére is. Ezért is dicsérünk kell Istent.

Krisztus az „örök életre buzgó forrást” kínálja nekünk. Reménységünk alapja az, hogy Isten új életet: személyes életünk, egyházaink és az egész teremtés megújulását kínálja nekünk.

Tudjuk, hogy közös keresztségünk által egymáshoz tartozunk. Vágyakozunk egyházaink életének – közös hitvallásban, vallástételben, szolgálatban és reménység szerint az Úr asztalánál is megmutatkozó – egysége után. Tudjuk, munkálkodni kell ezért az egységért. Reménységgel és vágyakozással tekintünk a jövőbe. Bízunk abban, hogy a Szentlélek örömteli meglepetéseket tartogat számunkra.

Imádkozzunk!

Istenünk! Te vagy reménységünk forrása. Dicsőítünk Téged. Köszönjük Neked az üdvösség Krisztusban nyert ajándékát. Hálát adunk azokért a testvéreinkért, akikkel a keresztségben összekapcsoltál bennünket, akik velünk együtt imádkoznak Hozzád, az élet forrásához és ajándékozójához.

Hálát adunk Neked a Krisztusban való új élet reménységéért, magunkért, egyházainkért és az egész teremtésért. Köszönjük, hogy eggyé tettél bennünket. Vágyunk arra, hogy egységben éljünk. Bocsásd meg megosztottságunkat. Adj erőt ezek legyőzésére. Az örök életre való feltámadás örömeiben dicsérünk Téged. Ámen.

Első nap

Ferencz Árpád
Magyarbikal

Ne aggodalmaskodjatok...

Alapige: Máté 6,25–34

Mindazokat, akiket megkérdeznénk, hogy mi az az érzés, ami leginkább meghatározza az életüket, bizonyára a legtöbben azt mondanák, hogy az aggodalom. Így van ez a mi állandóan változó világunkban, de nem csupán tájainkon, hanem a jóval fejlettebb nyugati társadalmakban is, sőt talán ott fokozottabb mértékben. Természetesen az emberek mindig aggódtak a megélhetésért, az életkörülményeik alakulásáért és sok minden egyébért is, de a most már elbúcsúzott 20. és a megkezdődött 21. század ezt, az emberi életben mindenkor jelenlevő aggodalmat már-már beteges méretűvé fokozta. „Rizikótársadalomban” élünk, mondják a szociológusok, s ehhez hozzátartozik az aggodalom is, mert napról napra új és szokatlan döntéseket kell hoznunk. Ha felolvasott alapigénk szavait ilyen összefüggésben hallgatjuk és olvassuk, akkor legjobb esetben is anakronizmusnak tűnnek igénk szavai. Hát lehetséges-e így élni, gondtalanul, és nem aggodalmaskodni? Ha ezt a kérdést az emberek nagy részének feltennénk, bizonyára mindenki azt mondaná, hogy természetesen jó lenne ilyen feltétlen bizalommal és ilyen bizalomból élni, mint amilyent Jézus tanácsol nekünk, DE és azután következnének a kifogások, hogy miért is nem lehet. Az idei imahét szervezői minden bizonnyal a mai ember helyzetét szem előtt tartva választották az imahét kezdő napjának alapigéjéül Jézus szavait. A Mester ismeri hallgatóit, nem próbálja meg az emberi gyengeségünket, vagy állhatatlanságunkat felmutatni, hanem válaszként az emberi aggodalomra rámutat arra, hogy van ok a bizalomra, van ok Istenre bízni az életet.

Jézus szavaira figyelve észrevehető, hogy három különböző szinten érvel, s minden alkalommal rámutat arra az Istenre, aki az élet forrása, hogy így lássák meg az ige hallgatói, van értelme Istenre bízni az életet.

I.

Isten az élet forrása, hirdeti Jézus Krisztus akkor, amikor intésében a mindenkori emberi életre irányítja a figyelmet. Az élet több, mint a táplálék, vagy a testi szükség. Ha mélyebben belegondolunk ebbe, kénytelenek vagyunk Jézusnak igazat adni. Ha mindazt a sok csodálatos dolgot nézzük, amit az emberi értelem alkotott, amivel a művészetek gazdagítják az emberiséget, amelyek segítségével egyre inkább meghódítjuk világunkat, igazat kell adnunk, hogy az élet több. Az élet, még annak legelemibb megnyilvánulásai sem fokozhatók le csupán a test nagyon is szűk valóságára, hanem éppen mivel emberek vagyunk, képesek vagyunk többre is, mint csupán a testben élni. Ezt a többet mi nem tudjuk igazán megnevezni, nem tudjuk egzakt meghatározásokban leírni, de éppen mert le nem írható és meg nem határozható emlékeztet minket arra, hogy ez ajándék. Az életnek, a mindenkori emberi életnek, s így a mi életünknek is minőséget biztosító, a test határain túllépő képesség Isten ajándéka. Mint ajándék kellene minket arra az Istenre figyelmeztessen, akitől ered. Ha a hétköznapiakban egy szép ajándékot kapunk, akkor azt igyekszünk megbecsülni, és úgy helyezzük el lakásunkban, hogy jól láthassuk, hogy egyben emlékeztessen minket az ajándékozó személyére is. Jézus az aggodalomba merült

embereket figyelmezteti arra, hogy nem mi vagyunk a minden és nem velünk ér véget a mindenség. A világ, és így az emberi élet kezdetén is Isten igenlő szava áll, az Ő gazdag ajándékait vesszük naponta sokféle formában. Aki csak aggodalmaskodik, az nem látja és nem érzékeli ezt s ilyenformán elvész a kis dolgokban, pedig Isten az embert nagyobb feladatokra szánta. Aki meglátja és felismeri, hogy az élet több, mint a táplálék és a test több, mint a ruházat, az felismeri az életnek mélységet és értelmet adó Istent, akinek tiszta forrásánál lehet újra és újra megújulni, hogy igazi feladatunkat ebben a világban Isten dicsőségére betöltsük. Isten, aki, mint az élet forrása kezdetet adott az életnek, meghatározta ebben az életben az ember helyét és szerepét is. Ravasz László örökszép szavaival: az ember útja Isten szívéből indul el és Isten szívéhez érkezik meg. Persze a kezdet és a vég közötti hosszabb vagy rövidebb úton elbizonytalanodhatunk, elfáradhatunk és egyre inkább erőt vehet rajtunk az aggodalom.

Jézus mindezt nagyon jól tudja, és éppen ezért figyelmeztet mai alapigénkben Istennek a teremtésben megmutatkozó hatalmára és gondviselő szeretetére.

II.

Isten, mint a teremtés kezdetén ott levő forrás, nem csupán életet adott az embernek, de egyben életteret is. Ebben az életterben sokféle jel dicséri Istent, mint Teremtőt, mint az élet egyetlen, örök forrását, akinek gondviselő szeretetére rábízhatja magát az ember. Alapigénk szavai két példát emelnek ki, a mező liliomainak és az ég madarainak képeit. Ha figyelmesen olvassuk igenk eredeti szövegét figyelmesek lehetünk arra, hogy az ég madarai kifejezés magában foglalja a zsidó gondolkodás szerinti tiszta és tisztátalan madarakat egyaránt. Istennek gondja van mindenekre, még a tisztátalannak tartott madarakra is, hát hogyné lenne gondja az emberekre, akiknek olyan sok csodálatos lehetőséget és ajándékot adott. Jézus ezzel, az első pillanatban talán érthetetlennek tűnő képpel Isten teremtő hűségét írja le. A világot megteremtő Isten hűséges ehhez a világhoz, benne minden teremtményhez, s ha ez igaz, akkor fokozottan hűséges a saját képére és hasonlatosságára teremtett emberhez. Erről, a teremtői hűségről beszél minden keresztyén ember számára a keresztség ígérete. Isten hűséges marad ahhoz az emberi élethez, amelyre már kimondta a maga igenjét ugyanúgy, amint hűségesen megtartja a mezők liliomait és az ég madarait. Jézus szavai ennek ellenére is meggondolkoztatók, mert szó van itt arról is, hogy a mezők liliomai és az ég madarai nem dolgoznak, az lenne tehát a helyes magatartás, hogy a keresztyén ember ölbe tett kézzel várja a jövődőt, ha pedig nem, akkor mi az, ami meghatározza magatartásunkat, hogyan kell viselkednünk, mit kell tennünk?

III.

Amennyiben elfogadjuk, hogy Isten az élet forrása, úgy annak valamiképpen tükröződni kell a mi keresztyéni életfelfogásunkban is. Jézus tudja, hogy csak az képes bizalommal élni az életben, aki felismeri, hogy az életünk a maga célját Isten országában éri el. De éppen mert az élet Isten országára kell nézzen, nem engedhetjük meg magunknak, hogy Istent kizárjuk az életünkéből. Felolvasott alapigénk csak látszólag beszél a tettek és a tétlenség ellentétéről, hogy látszólag a tétlenséget dicsérje. Jézus itt sokkal inkább két különböző cselekvési formát állít egymással szembe: a túlzott aktivizmust és az Istenre figyelő, az eljövendő országra is néző életvitelt. A túlzott aktivizmus, és ezt Jézus igen jól tudja, hiszen látja a körülötte levő emberek életében, kizárja Istent az emberi életből. Aki mindig aggodalmaskodik, állandóan igyekszik saját maga erejéből minden problémát megoldani, annak előbb-utóbb nincsen már ideje arra, hogy az élet mélységeit meg-lássa, hogy észrevegye Isten hűségét, mely az emberi élet sok fordulatában, de a terem-

ett világ ezernyi jelében is kíséri az emberi életet Isten országa felé. Isten azonban, mint az élet forrása, nem valamiféle teremtő eszme, hanem személyes mennyei Atya. Jézus nem véletlenül figyelmeztet erre, hanem azért, mert tudja, hogy csak az képes igazán Istennel járni, csak az meri rábízni magát egészen, aki megtapasztalta, hogy Isten minket, embereket komolyan vesz.

Ha ezt meglátjuk, ha képesek vagyunk túlzott aktivizmusunktól megszabadulni, ha képesek vagyunk az életet ajándékként elfogadni, talán érthetőbbé válik a mi számunkra is Jézus szava: elég minden napnak a maga baja.

Megosztott, aggodalmaktól eltelt világunkban kevés hely van, túlságosan is kevés hely van Isten számára, hadd legyen ez az imahét is egy olyan alkalom, amikor legalább is egy kis időre megpróbálunk helyet adni Istennek életünkben. Énekeskönyvünk egyik éneke szépen és találóan figyelmeztet ennek fontosságára:

„Csak légy egy kissé áldott csendben:
Magadban békességre lelsz,
Az Úr rendelte kegyelemben
Örök, bölcs célnak megfelelsz.
Ki elvásztó életünk,
Jól tudja, hogy mi kell nekünk.”
(399. ének)

Ámen.

Második nap

Gede Ildikó
Székelyudvarhely

Az Úr elkezdte az én szabadításomat

Alapige: 2Mózes 14,30–15,13

1. Egy nemrég történt eseményt mond el az Ige. Isten csodálatosan cselekedett néppel, amikor megszabadította üldözőitől. A megszabadult nép és Egyiptom között a Vörös-tenger hullámai hömpölyögnek és a nép a közelmúlt eseményeire emlékezve dicsőíti szabadító Istenét.

Mi minden történt velünk is a közelmúltban, akár egyéni, akár közösségi életünk vonatkozásában. Apróbb-nagyobb események, melyeknek nyomait hordozzuk magunkban-magunkon önkéntelenül is. Valahányszor megállunk imádságban, vagy istentiszteleten Urunk színe előtt, emlékezünk. Felidézzük életünk legyőzhetetlennek tűnő nehézségeit (betegséget, bajt, kenyérgondot stb.), de a szabadítást, a győzelmeket, a megoldásokat is látnunk kell. Mindazt, ami azt bizonyítja, hogy Isten most is csodálatosan cselekszik értünk.

Amikor látta Izráel, hogy milyen nagy hatalommal bánt el az Úr Egyiptommal, félni kezdte az Urat és hitt Istenben.

Amikor az Úr szabadításának bizonyítékai vesznek körül bennünket, akkor kezdjük igazán megismerni Isten hatalmát és erejét és tudunk félelemmel és hittel viszonyulni hozzá.

A megszabadított nép ott, a tenger partján az Úrra és szabadítására emlékezik és hálaadó éneket énekel. Igazi Isten-dicsőítés ott van, ahol és amikor van szemünk meglátni,

hitünk elfogadni, hogy Krisztusban Isten minket is megszabadított, értünk is csodálatosan cselekedett. Az ezért való hálaadás kikíváncozik belőlünk, el kell mondanunk, ki kell énekelnünk, hogy nekünk is szabadító Istenünk van.

Izráel fiai pontosan felsorolják a szabadítás részleteit is, de úgy, hogy ezekben is az értünk királyként cselekvő Urat dicsőítik.

A közelmúlt eseményeit felidézve sok apró „részletre” emlékezünk, amelyek fájtak, megviseltek, megpróbálták minket, de emlékezünk arra is, hogy mindezekben velünk volt az Úr, cselekedett értünk, megvigasztalt, megszabadított.

2. Izráel fiai számára a Vörös-tengeren való átkelés „vízvázasztó” volt. Kijönnek a vízből és Isten elkezd valami újat velük, jövőt készít számukra. E jövő felé azzal a bizonyossággal haladhatnak, hogy Isten szabadító Úr és az Ő szabadító tettéből következnek gondviselése.

Sok minden történik még ezután a pusztában a néppel, de Isten mindig ott lesz velük, hiszen már elkezdte szabadításukat.

Jézus Krisztus megkeresztelése után feljött a vízből, látta az egeket megnyílni és halotta az Igét: elkezdődött valami egészen új, elkezdődött a megváltás szolgálata.

A mi megkeresztelésünkkor is elhangzik az Ige és benne az ígélet: „én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”. Azaz Isten elkezdte az én szabadításomat is és mint az Ő megváltott, megszabadított gyermeke biztos lehetek abban, hogy Ő életem mélységeiben és magasságain gondvisel, velem van, mentő kezét nyújtja felém.

3. Egy nép, egy közösség hálás valamiért, ami történt életében. A szabadító Istenre emlékezik, tudja, hogy Ő cselekedett. Most először hangzik el öröme az Izráel fiainak ajkáról. Eddig csak sirásokkal, panaszokkal, csak segélykiáltásokkal, hitetlen csüggedés szavával kereste Istent. Csak miután Isten szabadításának bizonyítékai vették körül, énekel hálással, örömmel az Úrnak.

A próbák idején ismer meg az ember valamit abból az áldásból, hogy Istenre számíthat. Nem ígéri az Úr, hogy nyomorúság-, nehézségmentes lesz az élet, de azt igen, hogy ezekben nem hagy magunkra. Amikor ezt átéli az ember, akkor tör fel ajkáról az Istent dicséző öröme.

Ebben az énekben egyetlen szó sincs Izráel fiainak tetteiről. Most már nem magukkal foglalkoznak, hanem Istennek örülnek. A múlt és a jövő szorításában, a feszültségek között újjászületett nép szívének teljességéből árad a magasztalás, Isten tetteinek dicsérete. Az van az Igében, hogy: „Akkor éneklé Mózes és az Izráel fiai ezt az éneket az Úrnak...” Mózes és a nép együtt, közösen énekel. Azaz egy akaraton van, egyet tesz vezető és vezetett. Egyedül sírtak, együtt féltek, együtt menekültek, együtt szabadultak, hát nem hagyják egymást a jóban sem, az örömben sem. Közösen élték át Isten nagyságos dolgait, természetes, hogy közös a dal is.

Veled, velem, velünk együtt csodálatosan cselekedett az Úr közeli-távoli múltunkban. Elkezdett valami újat, ígéretet tett a jövőre nézve, kisebbnek-nagyobbnak egyaránt.

Kell együtt örülni – örülni együtt kell –, és kell a hálás szó a Jó Pásztorért, aki szelíden terelgeti az övéit szent legelőjére.

Megállni, visszanézni, meglátni a szabadítást, együtt örülve hálással, így továbbmenni bízva az Úr jövőt teremtő erejében – ez az igazi istentisztelet. Ámen.

Harmadik nap

Bíró Sándor
Gyergyószentmiklós

Isten változatlan szeretete

Alapige: 2Mózes 17,17

A keddre kijelölt bibliai részek vezérgondolata: Isten változatlan szeretete.

Ott a pusztai vándorlás alatt a választott nép állandó tapasztalati élménye, hogy Isten szeretete, Izráel gyermekeinek álhatatlansága, az Úr ellen való zúgolódása, lázadozása ellenére is változatlan. Milyen áldott ígéret, hogy ebben a sokarcú kiszámíthatatlan világban, Isten gyermekei annak ígéretét, szeretetét bírják, akiben nincsen *változásnak árnyéka*.

A felolvasott pár vers, a pusztai vándorlás embert próbáló válságos szakaszát idézi. A nép elégedetlensége, mely talán emberi szemmel nézve néha jogosnak tűnik, szinte végigkíséri a negyven esztendő történéseit. Ez a nép úgy érzi, hogy a jövő ígérete nem éri meg a sok szenvedést, lemondást, Egyiptom olyan-amilyen kipróbált biztonságát. Sokan feltehették azt a kérdést, amely ma is sok ember kérdése: érdemes-e lemondani valamiről, a pillanatok kényelméről, örömeiről, amit már ismerek, egy jövődő boldogságért, amit nem ismerek?

A zúgolódás, az Isten gondviselő szeretetében való kételkedés oka ebben a történetben is, mint mindig, valaminek a hiánya. Vajon nem ismerünk magunkra? Hiába mutatta meg Isten számtalanszor az események feletti hatalmát, szeretetének jeleit, ez a nép úgy tesz, mintha nem emlékezne a csodás szabadulásra, a megédesedett Mára vizére, a manára.

Bár nem lenne okuk kételkedni, mégis állandó kísértést jelent a víz hiánya. A víz, mely ott akkor nemcsak az élet jelképe volt, hanem valóságos feltétele. Valahányszor elfogyott a víz, a jövő ígéretét látták megkérdőjelezve. Milyen rövidlátó ez a nép, nem tud feltekinteni arra, akitől minden szabadulás, segítség jött, csak az orra elé néz és ezért látja minden szenvedése okozóját vezetőiben, Mózesben.

Hogy megváltozna az életünk, ha komolyan tudnánk venni a HK-t. Első kérdésére adott feleletet, hogy minden a mi javunkra szolgál: a hiányok, a próbák is, a kerülő utak is, a keskeny ösvények is. Megtanulni, hogy az élet forrásához Isten nemcsak napos oldalon, bővizű folyók mellett vezet, hanem néha félelmetes kopár sziklák között, hogy óhajtsuk az Ő vezetését, szomjúhozzuk az életnek vizét.

Ez a nép nem érti Isten akaratát és Mózesen kéri számon a kényelmes, komfortos élet hiányát: „Miért hoztál ki minket Egyiptomból? Hogy szomjúsággal ölj meg minket, gyermekeinket és barmainkat?” Mózes, mint igazi vezető Istent kérdi: „Mit cselekedjem ezzel a néppel?” Isten válaszol. Aki hozzá kiált, annak válaszol, aki Tőle kér megoldást, az feleletet kap. Mózeset itt nem önti el az indulat. Aki eszközül adja magát mások szolgálatára, boldogulására, az megtapasztalja a támadások kereszttüzében is, hogy Isten nem hagyja magára.

Mózes bár sokszor találkozik népe hálátlanságával, sokszor egyedül őt teszik felelősé a szenvedésért, a nyomorúságért, mégis engedelmes és tudja, hogy aki őt elhívta, erőt ad a feladatok teljesítésére.

Mindannyiunk élete az Ígéret földje felé vezet. Talán sok mindent nehezen tudunk összeegyeztetni Isten szeretetével és igazságosságával, de próbáljuk meg az eseményeket az Ígéret földjének távlatában és a kereszttel állva szemlélni, hogy értelmet nyerjenek az önmagukban elfogadhatatlan események is.

A vándorló nép útja a mi utunk, az egyház útja, a vezetők és vezetettek útja, az egymásnak feszülő indulatok helye a megtámadott presbitériumával, lelkipásztorával, csalódott gyülekezeti tagjaival, egymást sokszor megkövezni akaró csoportjaival.

A kősziklából víz fakadt. Isten még a gyilkos gyűlöletre is irgalommal, szeretettel válaszol.

A mi bűneinkre is szeretettel válaszolt, „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Mert nem azért küldte Isten az Ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa.”

Ezen az úton lassan az Istenről alkotott téves képek kitörlődnek és a Jézusban megismert változatlanul szerető Isten megtud győzni, hogy minden gondomat, amivel nem tudok megbirkózni, lábaim elé tegyem és fogadjam el minden ellenszegülésre, hitetlenségemre atyai bocsánatát. Ámen.

Negyedik nap

Kelemen Attila

Kolozsvár

Fel(le)fakadt az élet forrása!

Alapige: Zsoltárok 36,(1–5) 6–10

Egy embernek nyitva van a szeme és lát.

Szemét még nem vakította meg a sötétség. Helyesebb, ha azt mondom, hogy már nem vakítja szemét a sötétség (1Jn 2,11), mert az igazi világosság megvilágosította őt (Jn 1,9). Ez a világosság, a mindent átvilágító fény, nemcsak őt, hanem környezetét is átvilágította. Ez az ember körülhordozza tekintetét azon az élettéren, amelyben él, és a látéleteket egymás mellé helyezve, megfogalmazza a diagnózist: a sok gonoszság és istentelenség miatt beteg az élet. Mi van ott, ahol az ember él? Mi van a földön? Sok a hamisság, kevés az istenfélelem. Van gyűlölség, van kevélység. Van bűn és rossz (így általában). A gonosz megszűnt jót cselekedni, és nem a jó útra áll. (Időszerű és gyülekezetszerű látéletek.)

Nemcsak lát ez az ember, hanem füle sincs eldugulva, és hall.

Hallja a sok hízelgést, még magának is hízeleg a gonosz. Becsapja, félrevezeti magát. Hallja a sok hiábavaló és hamis beszédet, mely a gonoszok szájából származik. Kapkodhatja a fejét, mikor már azt sem lehet tudni, hogy mi az igaz, és kinek mit lehet és kell elhinni. (Időszerű és gyülekezetszerű nyugtalanító hírek.)

Ez az ember látván látott és hallván hallott.

Nem fogta be szemét, hogy ne lásson. Nem dugta be fülét, hogy ne halljon. Nem utánozta le azt a három majmot (vagy azokat nem emberünk magatartásáról mintázták meg), amelyek egy ébenfa-tönkön ülnek, és a keleti vallás zavartalan boldogság-szimbólumaivá nőttek ki magukat. Ezek a majmok beszüntetik a környezet érzékelésének lehetőségét, nem engedik zavartatni magukat azáltal, ami körülöttük történik. Egyik a szeme-

it takarja el. A másik a két fülét dugja be. És még ez sem elég. A harmadik a száját fogja be, hogy nehogy hangjával megzavarja a társak nyugalját.

Nem így a mi emberünk. Ő nagyon érzékeny arra, amit lát és hall. *Szívéig érkeznek a benyomások.* Nem engedi el füle mellett, nem néz el a dolgok fölött. Szívében gondolkodik azok felől, amiket lát és hall (2. vers). Emberségének központját érintik meg azok az események és hírek, amelyek körülötte történnek, és melyek hozzá elérnek. Ezek látán és hallatán nem legyint közömbösen. Felméri a helyzetet, összeáll benne egy kép, és tenni akar valamit. Nem tétlenkedik, hanem imádkozik. Nem vár mindent mástól. Azt sem várja, hogy minden magától oldódjék meg. Az egyetlen helyes lépéssel indul. „Jobb lábbal indul” és megérkezik Hozzá, Aki szintén indult, és jött, és megérkezett, azért, „hogy életünk legyen és bővölködjünk” (Jn 10,10b).

Kicsoda ez az ember, aki lát, hall, érez és imádkozik, azaz beszél Istennel?

Az Úr szolgálja, Dávid, hangzik erre a jogos válasz. Ha most Náthán válaszolná meg ezt a kérdést (2Sám 12,7), azt mondaná: te vagy ez az ember. Hiszem, hogy Isten azt akarja, hogy ilyen nyitott szemű, nyitott fülű és nyitott szívű emberek legyünk. Szemünk, fülünk és szívünk után az ajkainknak is meg kell nyílniuk. Zsoltárosokká kell válnunk, akik egyenként és együtt zsoltárt énekelve imádkoznak (nemcsak imahéten), mert megtalálták a kiutat (vagy az Utat), és megtalálták az Életet. Dávid ezeket megtalálta. Szabad nekünk utánozni azokat, akiknek ez már sikerült. Ha sikerül Dáviddal indulni, és vele együtt haladni, a megérkezésben is reménykedhetünk.

A kiutkeresés azzal kezdődik, hogy időnként a *tekintetet fel kell emelnünk.* Csak akkor biztos a járás, ha néha-néha fel is tekintünk. Ha ezt nem tesszük meg, ha csak lefelé nézünk, vagy, ahogy mondani szoktuk, csak „a lábunk alá nézünk”, egy idő után elveszítjük biztonságérzetünket. (Ezt mindenki ki is próbálhatja. Meddig bírná az ember a járást, ha csak az előtte lévő pár méterre összpontosítana, és csak az „orráig látna”? Minden bizonnyal nagyon hamar elbizonytalanodna.) Nem engedhetjük meg magunknak azt, hogy csak a körülöttünk, és bennünk zajló világ jelzéseire figyeljünk. Ezeket meg kell hallanunk és látnunk, de nyomban fel kell emelnünk a tekintetünket, mert ha nem, nagyon hamar elveszthetjük egyensúlyunkat. Ezt teszi Dávid is. Tanuljunk hát tőle!

Dávid egészen az *egekig* emeli tekintetét. Ennél fennebb már nem lehet nézni. Mit lát akkor, mikor a külső és belső, keserű tapasztalatok terhével a szívében és gondolataiban felnéz? Irányt és biztonságot keres, és *meqlátja Isten kegyelmességét.* Isten kegyelme egészen odáig ér fel, ameddig ő felnézett. „Uram az égig ér a Te kegyességed!” Ha felnézek az égre, meqláthatom Istennek végtelen kegyelmét. Ez a kegyelem mint égbolt borítja be azt, ami itt lent történik. Micsoda bátorítás lehet ez mindenki számára. Isten kegyelme övezi, öleli körül a világot és benne az embert (és barmot).

Az ég felé fordított szem meqlátja a *felhőket* is. Sajnos sokszor csak a felhőket látja, vagy azok közt csak egy kis foltját a kéklő égnek. Az égbolt alatti felhőkről Dávidnak *Isten hűsége jut eszébe.* „Uram, a Te hűséged a felhőkig ér!” Nem kell bizonygatnom azt, hogy felhő nélkül nincs élet, mert ha nincs felhő, akkor nincs eső. Ha nincs eső, akkor minden kiszárad és elhal. Isten hűsége nélkül ez lenne a sorsa mindennek.

Természetes emberi magatartás az, hogy ennyi felfelé nézés (ég és fellegek) után, lassan-lassan közeledik a tekintet vissza a földhöz. Az embernek a nyaka sem bírná sokáig, meg hát, az az ember, aki csak a fellegekben jár, előbb-utóbb szintén úgy jár mint az, aki csak a lába alá néz. Vissza tehát a tekintettel a földre! Az alászálló tekintet először a *hegyeket* veszi észre. Dávid gondolkodásában a hegyekhez *Isten igazsága* társul. A hegyek az állandóság megtestesítői. A hegyek biztosan állnak, és uralják a környezetet. „Uram, igazságod olyan, mint az Isten hegyei.”

Dávid még egy fokkal alább néz és lát. Nagy mélységek tárulnak fel előtte. *Isten ítéletei* jutnak eszébe. Ítéletre ott van szükség, ahol valami megromlott. Egy rend (Isten szövetségi rendje) helyreállítása érdekében van erre szükség. Ott, ahol emberek együtt élnek, ahol zajlik az élet, szükség van arra, hogy az életet (egyéni és közösségi) védő törvényeknek valaki érvényt szerezzen. Ha ez nem történik meg, a rendetlenség megfojtja a rendet. Igaz ítélkezés nélkül nincs rend. És ha „rend a lelke mindennek”, Isten ítéletei nélkül leketlen tetemmé válna a nagy mélységben vergődő embervilág. „Uram, ítéleteid mint a nagy mélységek.”

Nagyon mélyről indult és ide tért vissza a tekintet. Közben nagy magasságokat járt be. Láta Isten kegyelmét, hűségét, igazságát és ítéleteit. Megoldást, kiutat keresve emelte fel Dávid szemét, és amit látott, azt elmondja. Szavaiból összeáll a számunkra is járható út. Ez az út nem innen lentről indul. Isten vert utat felénk, mi már azt is tudjuk, hogy ez az út a nagybetűs Út, Jézus Krisztus (Jn 14,6). Isten kegyelmessége és hűsége érkezett az Úton hozzánk. Isten Igazságát és ítéleteit ismerhetjük meg Benne. Nagyon magasról indult felénk és Benne *Isten kegyelmessége most már a földig ér.* Jó lenne Dávid himnuszát, meggyőződéssel, így folytatni: „Uram, a földig ér a Te kegyelmességed. A felhőből aláhullott az eső, és a Te hűséged megtermékenyítette az életet. Igazságod, mint magas hegyek, láthatóvá lett. Ítéleteid töltik be a mélységet, és állítják helyre az élet rendjét és Tőled kapott rendeltetését.” Ezek a színtelen, de nem szívtelen mondatok prózában foglalják össze azt, amit Dávid a költészet nyelvén és nagyon színesen mond el.

Az alászálló kegyelmesség és hűség, a láthatóvá lett igazság, és a helyreállító ítélet megteremtik az ember számára az *igazi élet egyetlen lehetőségét, életterét.* Ezáltal „a régiek mind elmúltak, ímé, újjá lett minden” (1Kor 5,17b). Az, amit úgy hallottunk, hogy „az embernek fiai a Te szárnyaid árnyékába menekülnek”, nem más, mint a földig érő isteni kegyelemnek a szemléletes megjelenítése. Jelen van ez a kegyelem, és úgy ölel át, mint ahogy „a madár kisfiára ráborítja szárnyait” (80. ének az erdélyi énekeskönyvben). Az ének szövegével is folytathatjuk: „...úgy fedez be bizonyára engem Isten karja itt.”

A *védettség* érzését felébresztő, és megerősítő kép után következik még két félreanyagáratlan kép, melyek a *bőséget és megelégedettséget* sugározzák magukból. „Dúslakodnak háznak bőséges javaiban, megitatod őket gyönyörűséged folyóvizéből.” *Lehetségesse válik* a biztonság és megelégedettség egy olyan világban, amelyre nem igazán jellemző ez a páros. Istennél ezt a védettséget *meg lehet találni*, és Dávidtól ezt a megelégedettséget *meg lehet tanulni.* Határozottabban is fogalmazhatok: *Csak Istennél lehet ezt a biztonságot, védettséget és megelégedettséget megtalálni.* Jól szemlélteti ezt az igazságot az, ami az ez évi egyetemes imahét szerdai igehelyei közül az első után áll: „Csak Noé maradt meg és azok, akik vele a bárkában voltak.” Csak Isten oltalmában, csak házában rejtekében, és bőséges javaiban részesülve van megmaradás. „Az embert és barmot Te tartod meg.” Az oltalom és biztonság, bőség és megelégedettség helye, az élő Istennek a háza, a templom. Ez Dávid idejében a szent sátor. Számunkra ez a hely az élő Istennek egyháza, eklézsiája (1Tim 3,15). A *gyülekezet menedékhelye*, ahol bőségesen részesülhetünk Isten javaiban! (?)

Az élni akaró, és az életet igenlő ember nem kerülheti ki (meg) ezt a „helyet” Nem, mert *egyedül Istennél van az élet forrása.* A forrásból elindult az élet. Amint a forrástól távolodunk, a víz fokozatosan veszít minőségéből, egyre ihatatlanabb lesz, mert szennyeződik. (Hasonlatosképpen) az élet minél távolabb kerül Istentől, a forrástól, annál szennyezettebb, annál zavarosabb, annál haszontalanabb lesz.

Ki kell mondanunk a (nem a rousseau-i vissza a természethez) jelszót: *Vissza a forráshoz*. Vissza az élet forrásához. Ne repedezett kutakat ássunk és keressünk. Ha valaki élni akar, annak Hozzá kell mennie. Ha valaki Hozzá megy, az él. Ő az élő víz forrása, az élet forrása. Ő mondja, *Ő hív*: „Oh mindnyájan, kik szomjúhoztok, jertek e vizekre, ti is, kiknek nincsen pénzetek, jertek vegyetek és egyetek (és igyatok) ingyen!” (Ézs 55,1) Ezt a hívást érdemes meghallani. A meghallás a mi érdekünk.

Ő a fényforrás. Az Ő világossága által látunk világosságot. Ha a világosság az öszö-vetségben az üdvösség képe, akkor itt csodálatos távlatainkat láthatjuk meg, *Ő az élet és üdvösség forrása*. Életet és „üdvösséget másnál sem keresni nem kell, sem kapni nem lehet” (valljuk a Heidelbergi Káté szavaival).

Ha az Ő világosságában járunk, akkor látunk. Látjuk az életet a maga valóságában. Fájt nekünk az, amit az ember kitermel magából. A megnyílt szemű ember a kiutat is látja. Felismeri, hogy ez úgy „ki-út”, hogy először „be-út” *Isten kegyelme és hűsége elérte a földet, elérte az embert*, hálával mondhatjuk, hogy elért minket is, sok más nemzettel együtt. Ebben az elértésgben hallja meg az ember nemes *küldetését*, és látja *rendeltetését*.

Ez most röviden így hangzik: Aki hisz „amint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből”. (Jn 7,38) „Úgy fényljék a ti világosságtok, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat!” (Mt 5,16) Ez a zsolttáros élet-hívás, és ez nem is kevés. Ámen!

Ötödik nap

Kállay M. Csaba
Kolozsvár-Kolozsmonostor

Isten az egység forrása

Alapige: Ezékiel 36,24–28

Kedves Testvéreim! A forrásvízre találó szomjas ember mohón merít a kristálytisza vízből, és iszik. Megelégedetten törli meg száját, és nem kezd el azon töprengeni, hogy a víz hányfajta életfunkciójához szükséges. Imahetünk programja túllép azon, hogy lehetőségünk van meríteni az élet forrásából, mélyebb betekintést kínál: feltárja, hogy az élet vize mi mindenre hasznos az ember és az emberi közösségek számára.

Azzal kezdtük ezt a hetet, hogy az élet forrása a Szentháromság Isten. Ő teremtette a világot és benne az emberi életet. Igaz, hogy a bűneset következtében az ember elszakadt Teremtőjétől, életét mégsem függetlenítheti Tőle. Életünk ezentúl is attól függ, hogy Jézus Krisztusban visszatalál-e az ember az élet forrásához, minduntalan felfedezve Istenünk buzgó szeretetét. Az újjászületett hívő élete az Atyával való közösségben azért maradhat meg, mert valahányszor szüksége van rá, mindig meríthet a hozzá egészen közel lévő forrásból. Imahéti sorozatunk mai, 5. napján mennyei Atyánk újabb lehetőséget tár fel előttünk. Ha merítünk az általa felkínált forrásból, annak vizében benne van az élethez nélkülözhetetlen egység is.

Ezékiel próféta korában saját bőrén tapasztalhatta meg Isten népe az egység hiányának következményeit. A legfájóbb a babiloni fogságban megtapasztalt szétszórtság volt. Olcsó alkalmazás lenne itt csupán a szétszórtságban élő magyarságra utalnunk. Isten népe, a keresztyén egyház él szétszórtságban. Beleszórt bennünket Isten ebbe a világba. A

fogságban élő zsidósághoz hasonlóan magunk is érezhetjük ennek negatív következményeit. Kiszolgáltatottá, bizonytalanná vált az egyház helyzete. A világ, a társadalom már nem a keresztyén erkölcsi rendet tartja mértéknek. Más értékeket hozott létre, és idegennek tekinti mindazt, amit az anyaszentegyház kínál számára. Egyház és világ sohasem voltak barátok, de a kettő között feszülő ellentétek az utóbbi fél évszázadban egyre mélyülőben vannak. A megoldást Isten kínálta és kínálja fel. Meglepő, de Istenünk természetéből fakadóan mégis magától értetődőnek tetszik üzenete. Ezékiel most nem megtérésre hívja a népet, nem Isten közelségébe szólít, hanem a közbelépő Úrra hívja fel a figyelmet. Ha Isten az egység forrása, akkor most ez azt jelenti, hogy nem az embernek kell elindulnia és megkeresnie a felbuzgó forrásvizet, hanem mennyei Atyánk úgy önti ki azt, hogy emberi erőfeszítés nélkül kerül tőlünk karnyújtásnyira.

Isten egységmunkálásának első lépése az összegyűjtés. Az ígélet arra vonatkozik, hogy amit ember képtelen volt megvalósítani, azt most Ő megteszi. Összegyűjti gyermekeit minden országból és minden nép közül, és saját földjükre vezeti őket. Ezzel a zsidóság népi egysége ismét megvalósíthatónak tűnik. Nem ilyen egyszerű a kérdés ma. Számíthatunk-e a közeljövőben hasonló egységre? Megvalósítható-e itt a földön egy olyan „keresztyén birodalom”, melyben az egyház értékrendje minden szinten uralkodni fog? Ámítás lenne Isten Igéje alapján ilyen, és ehhez hasonló hiú reménnyel táplálni Isten gyermekeit. Ez az egység csak Isten örökkévaló országában lesz valóság. A Heidelbergi Káté 54. kérdés-felelete egyértelműen utal erre: „...Isten Fia a világ kezdetétől a világ végezetéig, az egész emberi nemzetségből, Szentleke és Igéje által magának az igaz hitnek megegyező, örök életre elválasztott sereget gyűjt...” Összegyűjt különböző országokból és népek közül, hogy bevigyen örökkévaló birodalmába, mert ezzel lesz teljessé az egység. A mindenható Isten, az egység forrása, egységteremtő munkáját azzal kezdi, hogy a jövőben megvalósul és egészen bizonyosan bekövetkező új életet, életformát ígér, melynek egyik jellemzője a tökéletes egység. Izrael népe ez ígéretet a fogság megszűnésére és az ország helyreállítására értette, mi viszont az örök élet kétség nélküli megérkezését látjuk benne.

Isten egységmunkálásának második lépése az átalakítás. Ezékiel próféta számára világossá tette küldő Ura, hogy a fogságban lévő, bűnös nép még nem alkalmas arra az egységre, melyet velük, tervei szerint meg akar valósítani. A népi egység még nem minden. Isten olyan egységnek a forrása, melyben az embernek mennyei Atyjával és embertársával való zavartalan közössége valósul meg. Erre sem Ezékiel próféta kortársai, sem mi nem voltunk és nem vagyunk felkészülve. Bűnei miatt alkalmatlan az ember arra, hogy Teremtőjével és embertársaival egységben éljen. Teljes átalakulásra, pontosabban fogalmazva: teljes átalakításra van szüksége. Elsősorban annak kell megfelelnie, aki egységben, vagyis közösségben kíván lenni az emberrel. Ezékiel próféta azt mondja el, hogy ennek érdekében mit tesz Isten.

Isten megtisztítja az embert. A tiszta vízzel való meghintésben sok bibliamagyarázó a keresztségre való utalást látja. Akár itt, az ezékieli próféciában, akár a keresztség sákramentumában jelentkező víz csak jegynek, jelképnek tekinthető. Külsőleg ábrázolja ki azt, amit Isten belsőleg cselekszik meg az emberrel. Elmossa bűneit, legyen az akár bálványimádás, akár bármilyen más tisztátalanság, vagy vétkek. Ezékiel azért nem beszél a bűn megismerésének, megbánásának és a bocsánat töredelmes kérésének folyamatáról, mert világosan látja, hogy a megtérés teljes mértékében Isten munkája és nem az ember

erőfeszítése. Ezt nem lehet erőltetni, kikényszeríteni, csak alázatosan kérni. Tény, hogy a megtisztulás Istennel való közösségünknek, egységünknek elengedhetetlen feltétele.

Új szívet s új lelket ajándékoz. A megtisztított, bűnei bocsánatát elnyert ember még mindig nem érezheti magát biztonságban. Talán azt lehetne mondani, hogy holtpontra jutott. Vajon merre fog kibillenni, milyen irányba fog elmozdulni a holtpontról? Fennáll annak a veszélye, hogy ugyanoda zuhan vissza, ahonnan Isten kiszabadította: bálványozásába, bűneibe. Szüksége van tehát arra, hogy valaki a helyes pályára helyezze. Isten ezt is megcselekszi. Új szívet és új lelket ad! Az Isten akaratának megértésére képtelené vált kőszív helyébe érző és értő szívet ad. Az emberi lélek erőtlen arra, hogy bennünket engedelmességre kényszerítsen. Olyan kívülről származó, de mégis bennünket munkálkodó erőre van szükség, mely minden emberi gyengeséget, makacsságot le tud győzni, a holtpontról képes kimozdítani, a helyes úton el tud indítani, és azon meg tud tartani. Az emberi értelmet és akaratot a nekünk ajándékozott és bennünket munkálkodó Szentlelke erejével alakítja át Istenünk. Így lesz képes az ember az Isten szerinti életre, törvényének megtartására és teljesítésére. Merített, helyesebben szólva ajándékba kapott valamit a forrásból, és ez helyreállítja Istennel való közösségét, egységét. Ezzel pedig már minden megoldódott. Isten szerinti életet él, cselekszi a mennyei Atya akaratát és törvényeit, tehát az áhított egység emberi síkon is megvalósult. Isten bennünk elvégzett munkájának eredményeként az ember képes lesz szeretni embertársát, békeességben és szeretetben élni azzal.

Az Istennel és felebaráttal egységre jutott ember számára lehet valósággá az Úr ígérete: „És laktok ezen a földön, melyet adtam a ti atyáitoknak, és lesztek nékem népem, és én leszek néktek Istenetek.” A kiválasztott népnek el kell érnie egy bizonyos szintet, hogy az ígéret birtokába kerülhessen. Erre a szintre maga az Úr vezet el. Azon a földön, és itt értsük most az örök életet, nincs helye sem széthúzásnak, sem emberi ellentéteknek és nézeteltéréseknek, hiszen mindenkinek szent kötelessége az Isten akaratának teljesítése lesz. A teljes egységre, az örök életre való felkészítést már itt megkezdjük velünk és közöttünk Urunk. Kérjük, és engedjük, hogy ezt a hatalmas és számunkra óriási hasznot jelentő munkát Szentlelke által most is, bennünk is végezze. Ámen.

Hatodik nap

Bukovinszky Cs. Tünde

Vajnafalva

Isten az együttérzés forrása

Alapige: Ézsaiás 42,6

Az idei egyetemes imahét során, egy hegygerinchez hasonlóan, egy „gondolat-gerincet” járunk végig: Istennél van az élet forrása. Alkalmról alkalomra leereszkedünk egy-egy „völgybe”, hogy találkozzunk önmagunkkal, a 21. század emberével, s halljuk, amint az Isten megszólít, számon kér és erősít minket. Találkozni önmagunkkal olyan nehezünkre esik, hisz ilyenkor észre kell vennünk azt, amit még önmagunk előtt is rejtegetni szeretnénk. Látnunk kell, amint kísért életünk során sok-sok útvesztője, kísértének a hátköznapok a maguk terheivel, gondjaival, amint ránk telepszik a holnap bizonytalansága, a kenyér gondja, a körülöttünk és bennünk eluralkodó düh, harag, dac, értetlenség,

hamisság. Látnunk kell az önámító magyarázkodások sorát és azt, hogy lassan szeretnénk sem jut időnk, mert túl gyors a világ s nekünk nem szabad lemaradnunk...

Kísértenek a kifulladás vagy épp virágkorukat élő ideológiák, s egyre nehezebben találjuk helyünket a családban, gyülekezetben, munkahelyen... egyedül maradunk önmagunkkal. Az individualizálódó világban egyre kevesebb időnk van másra is gondolni, egyre kevésbé fáj nekünk a mellettünk élő ember sebé, vagy egyre kevésbé indít öröme az embertárs öröme. Biológiai „riasztórendszerünk” azonnal jelez, ha valaki megérint, hisz tőle, előle menekülni kell, nehogy igényt tartson ránk, nehogy tennünk kelljen érte valamit. A világgal való rohanásunkból, a világ elől való menekülésünkben állít meg Isten ma este, és fordít egymás felé.

A felolvasott alapige a teljes lemondás és reménytelenség korában hangzott fel. A választott nép életében bekövetkezett az Ézsaiás által jövendölt ítélet. Júda királysága megszűnt, a templomot felégették, Jeruzsálem egy sivár romhalmaz s a népessége legnagyobb része évtizedek óta idegenként él Babilonban. Úrrá lett a „halott” (maroknyi Izrael – Ézs 41,14) életérzés, sehonnan nem érkezhetsz segítség (férgecske Jákób – Ézs 41,14), egyedül maradtak, minden hiábavaló. Távolság az otthonától, a szolgátság dermesztő tudatával, reménytelenül, már a dicső múlt sem teheti elviselhetőbbé a jelent... pedig Isten valamikor hatalmas csodákat tett az Ő népével... és akkor, Kr. e. a 6. században a próféta arról beszél, hogy Isten valami újat akar kezdeni népével. Amikor már teljes volt a reménytelenség, Isten jövendőről, szabadulásról beszél. Egyedül Isten az, akinek hatalma van így beavatkozni az egyén vagy népek életébe, egyedül Isten az, aki munkálkodik ezt a jövendőt.

A mai ember számára hatalmas felismerés lehet mindez. Ha szétnézünk a világban látjuk, amint minden ember nagyságát, hatalmát, tudását hirdeti. A lehető leghumánusabb elvek, legigazságosabb rendszerek, legjogszerűbb döntések válnak szabvánnyá, és közben nincs vége a szolgátságnak. Az ember visszaél a természettel, fegyverek, tömeggyilkos vírusok kerülnek bevetésre, emberek éheznek és halnak éhen az igazság és jogszerűség leple alatt. A 21. században újból fel kell ismerni, hogy Isten az, aki szabadságra válthatja a szolgátságot, aki békévé formálhatja a háborúskodást, aki forrása lehet egymásra való odafigyelésünknek, aki munkálhatja bennünk az együttérzést és általunk a közösséget. Mindez itt, a Kárpátok ölelésében is igaz. Mindaddig, amíg nem ismerjük fel, hogy emberi ideológiák csak elszakíthatnak minket egymástól és csak az Isten által felállított értékrend tehet eggyé, lehet akármilyen emberi akarat vagy döntés, egyre elcsúsztatottabbak leszünk.

Ott, Babilonban, Isten a perzsa uralkodót, Círuszt használta fel eszközéül, „Én, az Úr, elhívtalak az igazságért, én fogom a kezdet”, Isten az, aki cselekszik Círus által. Az idegen uralkodó, akinek semmi kapcsolata nincs a választott néppel, aki csak a birodalma növelését tűzte ki célul, a hódító, Isten eszközévé nemesedik – talán tudta nélkül. Együtt érez a szolganéppel. Sőt, Isten tovább emeli őt, és azt mondja, hogy ő lesz a népe iránti elkötelezettségének (szövetség) záloga, a nemzetekre világító fény letéteményese. Isten általa munkálja a világra tekintő üdvtervét. Egy ember, akit az Isten kiemel az emberi történelemből és az üdvtörténet dimenzióiba helyezi, úgy, hogy az együttérzés áldását bocsátja rá.

Elegyéniesedő társadalomról, felbomló családokról és közösségekről... egyedül maradt emberekről, magukba zárkózó életokról, reménytelenségről és kiábrándultságról beszéltem. Isten pedig együttérzésről, szeretetről és mennyei történelmet író emberekről beszél. Mennyivel másabb ez, mint amit mi, emberek látunk.

Isten úgy vezeti népét, alakítja történelmét, munkálja jövendőjét, hogy együttérző embereket használ fel. Mondhatnánk, hogy hát igen... együttérezni még mi is tudunk.

Sajnáljuk azt, akit valami nagy nyomorúság ért, szomorkodunk, ha valaki szerettét veszíti el. Együttérzünk az éhezőkkel, a háborúk áldozataival... Ez nem együttérzés. A Betesda partján sokan voltak, akik ismerték a 38 éve beteg embert, aki mozdulni sem tudott segítség nélkül, sajnálták is, csóválták is a fejüket, de ez sem együttérzés. Amikor Jézus arra járt, a betegnek lett „embere”, Jézus meggyógyította. Az együttérzés nem érzés, könny, sajnálat csupán, hanem tett, cselekedet – abban nyeri el igazi értelmét. Az Istentől kapott áldás, megbízás vállalása és személyes tetté formálása.

A mai alapige a Babilonból való szabadulást láttatja a választott néppel, s számunkra, újszövetségi nép számára, a Golgotán megtörtént áldozatot vetíti elő, hisz ott, a legfájdalmasabb, de legnemesebb tetté nemesedett az együttérzés... a Fiú értünk adta életét, hogy mi szabadok legyünk.

A szeretetlenség szélmalomharcát vívva, kiszolgáltatottan, reménytelenségben, gyászban vagy elkeseredésekben meg kellene kérdeznünk magunkat: tudunk-e az együttérzés forrásának patakjai lenni? Vállalni azt, hogy Isten munkájának, akaratának eszközeiként forduljunk a másik ember felé. Azzal kezdtem az igehirdetést, hogy most Isten megállít bennünket és egymás felé fordít, látnunk kell a másik tekintetében, kezének mozdulatában, mosolyában vagy könnyeiben az Isten ügyét. Önmagunk kevesek vagyunk ezt észrevenni, de ha engedjük, hogy Isten – Círusokként – felhasználjon minket, akkor látni fogjuk, s tudni, hogy világosságul rendeltettünk ebbe a világba. Családjainkban, egyházunkban kisebb-nagyobb közösségeinkben csak így tapasztalhatjuk meg, hogy van számunkra jövőendő... nem azért, mert ki akarjuk, hanem mert Isten akarja, Isten, akinél van az élet forrása (Zsolt 36). Ámen.

Hetedik nap

Szász Attila
Körtvélyfája

Mint folyó mellé ültetett fa

Alapige: Zsoltárok 1

A zenében a nyitány, azaz a színpadi művek előadásának kezdetén, a függöny felgördülte előtt elhangzó zenekari előjáték azzal az igénnyel született, hogy a bemutatásra kerülő darab dallamait mintegy előrevetítse, annak hangulatát a hallgatóban előkészítse. E terjedelmében rövid, de tartalmában, mondanivalójában annál gazdagabb zenei rész, a zenét szerető és értő közönség számára már sugallja mindazt, amiért tulajdonképpen beült a hangversenyterembe. Megelőlegezi számára a később várható zenei élményt.

Az 1. zsoltár, nemcsak A zsoltárok könyve élén való elhelyezkedése, de tartalma miatt is méltán tekinthető a 150 zsoltár nyitányának. Megszólal benne az ószövetségi ember hitvallása, azaz viszonyulása Isten törvényéhez, a tórához, a szövetség Istenének tanításához, az ember két életlehetőségéhez, a jó és rossz úthoz. Már a nyitány vázolja a két lehetőséget, melyek közül egyik az élet, a másik pedig a halál. Tehát felelősségteljes a választás. A döntést mintegy megkönnyítendő, szinte kínálja a jót, a helyest, az egyetlen, ami nem engedi az embert kihullni Isten szövetségi rendjéből. Boldog! – adja meg a hangot már a zsoltár első szava, és mi szinte ízlelgetjük e szót, próbáljuk átérezni annak nemcsak hangulatát, hanem teljes mondanivalóját. Érzékenyen viszonyulunk mindahhoz, amit e szó tartalmában hordoz, hiszen kinek ne lenne életcélja a boldogság? Ki nem szeretné maradandóvá tenni önmaga és szerettei számára ezt az állapotot, amely

sajnos legtöbbször annyira tisztavirág-életűnek bizonyul mindennapjainkban? Boldog! – forgatjuk nemcsak tudatunkban, de lelkünkben is e szót, és közben érezzük, hogy már egy egészen más irányba figyelünk, oda, ahol a hegyen tartott beszédben Ő kínálta sajátos, addig sosem hallott, tapasztalt boldogság-lehetőséget a megfáradtaknak, megterhelteknek, Ő, aki épp azért jött, hogy megkeresse és megtartsa e világ szerint elveszettnek hitt, de Isten üdvösséget ajándékozó kegyelmi akaratában igenis benne lévő lelkeket. S miközben a hegyen az Isten országát hirdető Jézusra figyelünk, érezzük, hogy az általa hirdetett boldogság felé az 1. zsoltár boldogság-lépcsőfokain vezet az út.

Örök emberi kérdés szólal meg Igénkben, a boldog, azaz a szerencsés, az eredményes, a sikerekben gazdag élet kérdése. E cél felé minden ember a maga módján és eszközeivel igyekszik. Van, aki az anyagiakban, azaz a *pénzben* látja azt elérhetőnek. Keserű példák sokasága igazolja, hogy hamis ez az út. Nem egy ilyen irányú igyekezet vezetett már életek összeroppanásához. Az anyagi biztonság nem jelent ugyanis törvényszerűen lelki megelégedettséget is. Mások az *élvezetekben*, egy hedonista életvitelben remélik megtalálni boldogságukat. E világ a maga jól bevált tömegmanipulációs eszközeivel bátorítja is az ilyen életszemléletet. Halmozd az *élvezeteket!* – sulykolja tudatunkba észrevétlenül az immár sokadszor hallott reklám az általa egyetlen üdvözítőnek hirdetett, boldogság felé vezető utat. S miközben az ember akaratlanul is enged az oly ravaszul kigagyalt, a lelket pillanatok alatt törbeejtő csábításnak, keserűen tapasztalja, hogy vágyai kielégíthetetlenek, élvezetek utáni éhsége továbbra is csillapíthatatlan. Vannak, akik a *hatalomtól* várják boldogságukat, éppen ezért, annak megszerzése céljából a legpiszkosabb eszközöktől sem riadnak vissza. Az öncéllá tett hatalom csúcspáról milyen sokszor vezetett azonban az út a bukás, a kudarc feneketlen gödre felé. Hányszor öltözik a boldogság csábító, oly sokakat megtévesztő köntösébe a *hírnév*. S miközben az ember annak szolgálatába adja önmagát, legtöbbször későn tapasztalja az örök igazságot: „Mindent test olyan, mint a fű, és minden dicsősége, mint a mező virága: megszárad a fű, és virága elhull...” (1Pt 1,24)

Az 1. zsoltár a babiloni fogságban született. Az idegen földön szenvedő, idegen népek vallásától, kultúrájától, szokásaitól körülvevett Izráel keserves tapasztalata szólal meg benne: a szent mag, a maradék csak Isten törvénye által maradhat meg Isten szövetségi rendjében. Ez a megmaradás számára az egyetlen öröm, boldogság. Csupán ez a boldogság elfogadható. A zsoltár kimondja a nagy igazságot: Isten szövetségi rendjében csak az maradhat meg, aki nem közösködik a bűnösökkel, nem úz gúnyt felebarátjából, hanem Isten törvénye szerint él, sőt aki számára a törvény igazi boldogság és gyönyörűség forrása. A babiloni fogság mostoha, hitet megpróbáló körülményei között voltak, akik az egy igaz Istentől elfordultak, a törvény tanítását figyelmen kívül hagyták, cinikusan gúnyt űztek minden hagyományból és szent dologból, sőt önmagukat teljesen feladva, másokat is erre a magatartásra buzdítottak. E szétzilált társadalmi rendben gyökértelenül élőkkel szemben is voltak azonban, akik a megmaradás egyetlen lehetőségét az Isten törvénye iránti hűségben látták és hirdették. Számukra ez jelentette az igazi boldogságot, a megmaradást, mely lehetővé teszi az Isten erejéből táplálkozó gyümölcsstermő életet. A döntés életről vagy halálról szóló tehát.

A kérdés ma sosem tevődik fel másként. Az ebben a világban élő egyházat, annak tagjait, bennünket naponta fenyeget az a veszély, hogy feladjuk azt a krisztusi értékrendet, gondolkodásmódot, létformát, mely megtart bennünket annak, amivé rendeltettünk, ami az egyház és híveinek lényegét adja. A kísértés nagy és a küzdelem egyenlőtlen. Az árral, a tömeggondolkodással együtt haladók tábora egyre nagyobb. A bennünket naponként érő hatás egyre erőteljesebb. Az egyház, a gyülekezet csupán kisebbség egy olyan világban, amely már a mi tájainkon is egyre nagyobb sebességgel halad az elanyagiaso-

dás felé. A világ a maga sajátos útjain keresi boldogságát. Az eredmény néhol látványosnak tűnik, a valóság azonban megdöbbentő és kiábrándító: alkohol, kábítószer, önpusztító, örömeiket hajszólo életmódok szedik naponként száz- és ezerszámra áldozataikat és hirdetik az Isten törvényétől elrugaskodott boldogságkeresés kilátástalanságát. A boldogság minden áron való megszerzésének útján nincsenek gátlások, a bűnösök tanácsa szerint a vétkesek útján való járás egy idő után nemcsak megszokottá, hanem elfogadottá is válik. Ilyen a világ, szoktuk mondani néha kényszeredetten, máskor cinkos összekacsintással, amikor a magunk hit- és lelkiismeretellenes útjait próbáljuk igazolni. Mai világunkban egyre időszerűbb egyház és gyülekezet számára a Róm 12,2 figyelmeztetése: „Ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” El kell fogadnunk azt, hogy Isten nekünk, mint egyháznak, és az egyházban az Ő kiválasztottainak az öröm és boldogság egy másik formáját kínálja, és pedig az Ő törvényében való örvendezést, gyönyörködést. Ez az egyetlen útja Isten iránti hűségünkben való megmaradásunknak egy olyan világban, mely egyre erőteljesebben vonz egyházat és hívőt és fenyegyet az identitás elvesztésével.

A reformáció legnagyobb áldása a forráshoz, az Isten Igéjéhez való visszatérés, annak hirdetése, hogy az egyház és hívő számára a hit kérdéseiben egyetlen mértékként a Szentírás, az Ige fogadható el. Egyedül így maradhatunk meg Isten iránti hűségünkben.

A babiloni fogság nehéz éveiben, az otthontól való elszakíttottságban, az idegen hatás nyomasztó súlya alatt, amikor otthon romokban hevert a templom, és sokak lelkében elveszettnek látszott az „ígéret földje” is, Isten törvényének a próféták által való hirdetése különös nyomatékot nyert, és hatalmas megtartó erővel rendelkezett.

Míntha Isten tudatosan vezetne bennünket olyan élethelyzetekbe, ahol a reánk szakadt nyomorúság újból Isten Igéje felé fordítja tekintetünket, és felismerteti velünk az Ige, a templomi közösség, az egyház megtartó erejét. Gondoljunk csak a mohácsi csatavesztés utáni esztendőkre, a 150 éves török uralomra, mely nem csupán az idegen elnyomást, az ország pusztulását hozta, hanem a reformáció igehirdetése révén az Istenhez, az Igéhez való odafordulást is. Így történt ez történelmünk későbbi, kudarcokat hozó korszakaiban is, egészen az elmúlt ateista rendszer sötét évtizedeiig.

Az lenne természetes, ha Isten Igéje, a vele való naponkénti foglalkozás életünk állandó velejárója lenne. Ha az Ige meghallgatása nem csupán a gyülekezet 10–15%-ának vasárnapi, ünnepi foglalatossága, kikapcsolódása, hanem mindannyiunk állandó lelki tápláléka lenne, melyre életünk gondjaiban, örömeiben szükségünk van. Gondjainkat még megpróbáljuk Isten Igéjével elhordozni, örömeinket azonban már kevésbé mérjük Isten törvényéhez.

Miért kell Isten Igéjéhez mérnünk életünket? Miért kell naponként Isten törvényével táplálkoznunk? Miért nem szabad az egyháznak semmilyen körülmények között az egyetlen és helyes isteni mértéket szem elől tévesztenie?

Azért, mert egyedül az Ige az Isten szerinti új élet forrása, egyedül az Isten törvényével való lelki feltöltődés eredményez gyümölcstermő életet, egyedül az Ige tarthat meg Isten szövetségében.

Az Isten törvényével állandó közösségben élő ember helyzetét az 1. zsoltár szép hasonlattal szemlélteti: „Olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, amely idejében megtermi gyümölcsét, és nem hervad el a lombja. Minden sikerül, amit tesz.”

A víz az élet egyik fontos feltétele. Különösen értékes olyan vidékeken, ahol ritka. Földünk szárazföldjeinek nagy részén az évi csapadék mennyisége kevesebb, mint 200 mm. Az ilyen helyeken, a nagy szárazság miatt nincs termőföld, a termőföld hiányában pedig nincs növényzet. E csapadékszegény vidékeket joggal kerülte el mindig az ember,

amikor életlehetőséget keresett önmaga számára. Méltán részesítette előnyben a folyóvölgyeket, a csapadéokban gazdag vidékeket. Mind Palesztina, mind Mezopotámia vízben szegény volt. Mezopotámiában, a régi időkben, világhírű csatornarendszer éltette a növényzetet. A víztől távol ültetett fa, víz hiányában csupán szenvedett, hamar elhullatta lombját, gyümölcsöt nem termett, majd rövidesen elpusztult.

Az Isten szövetségében élő ember élete akkor értelmes, ha gyümölcsstermő, szolgáló élet. Jézus példázatában a fügefának is akkor van létjogosultsága, ha gyümölcsöt terem. Keresztelő János Isten országának elközéltetését így hirdette: A fejsze ott van már a fák gyökerén: ezért minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt kivágatik, és tűzre vettetik.

Az emberi élet jó, Isten szerint való gyümölcsseit viszont csak akkor tudjuk megteremni, ha folyóvíz mellé ültetett faként, lelkünk hajszálgökereivel naponta mennyei táplálékhoz jutunk. Természetesen nem ez az ember egyetlen erőforrása. A magunk forrásából is táplálkozhatunk. Így is lehetnek örömeink, felmutathatunk eredményeket, sikeres embereknek láttathatjuk magunkat, de életünk nem biztos, hogy Isten szerint való gyümölcsstermő életnek nevezhető. Isten Igéje ugyanis egyszerre erőforrás és isteni mérce is, melyhez igazodnunk kell. E mennyei mérték pedig nem minden esetben egyezik a magunk mértékével. Szükségünk van a naponkénti igei erőforrásra, hogy életünk gyümölcsstermése az Isten által várt és igényelt gyümölcsstermés legyen. Szeretet, öröm, békeség, hűség, jóság azok a gyümölcsök, melyeknek meg kell teremniük életünk fáján. Isten Igéjének életet hordozó folyóvize gazdagon árad, bőségesen kínálja azokat az élet-erőket, mely az oly sokszor kiszikkadt emberi lelket termékkennyé teszi. Igényled-e ezt a táplálékot? Akarod-e Isten dicsőségét úgy szolgálni, hogy mások javára élj? Beengeded-e lelkedbe azokat a mennyei erőforrásokat, melyek képessé tesznek téged, egy Istent és embereket szolgáló életre?

Meg kell tanulnunk úgy olvasni a Szentírást, hogy az életünket árfomáló erővé váljon!

Mondják, hogy Dél-Amerika legnagyobb folyója, az Amazonas, ahol befolyik az óceánba, mintegy 7 kilométer mélységben szőkére változtatja annak vizét (repülőgépből csodálatos látvány e folyó torkolatvidéke).

Az Igével való találkozás, minden istentiszteletet olyan eseménye kell legyen életünknek, amikor lelkünkben történik valami. Valaminek meg kell változnia bennünk. Ellenkező esetben csupán külső szemléltői vagyunk a Szentlélek folyója áradásának, anélkül, hogy részesednénk belőle. Engednünk kell, hogy Isten Igéje átformálja lelkünket, gondolkodásunkat, megtisztítsa egész életünket.

Egyszer egy bankár a nagy angol igehirdető, Speurgeont hallgatta. Másnap, egyik társa megkérdezte tőle, miről szólt a prédikáció. A bankár így válaszolt: Hogy őszinte legyek, nem emlékszem. Csak azt tudom, hogy miután hazamentem, az összes, addig féltve őrzött bankjegyemet elégettem.

Az Igével való találkozás mindig a lélek történése. Ez pedig az igazi gyümölcsstermés, az igazi siker, mely Isten szerint való.

Az 1. zsolttár hasonlata azonban folytatódik: „Nem így járnak a bűnösök, hanem úgy, mint a polyva, amelyet szétszór a szél.”

A hasonlat az egykori gabonacsépléssel áll összefüggésben, amikor a szérún kicséplelt gabonát úgy választották szét a polyvától, hogy szórólappal feldobták. A nehezebb mag visszahullt a földre, a polyvát pedig, mivel könnyebb volt, tovaújta szél.

Isten világában az igazak, azaz az Isten szövetségi rendjében az élet kísértései, gondjai ellenére is engedelmesen, teljes odaadással szolgálni akaró gyülekezet útja törvényszerűen elválík azoktól, akik egy könnyű, csupán e világ felé tekintő, gyümölcsstelen életet tudnak felmutatni. Isten ismer és számon tart. Velünk való személyes közösségét úgy

tartja fenn, hogy alkalmassá akar tenni a ránk váró szolgálat betöltésére. Ehhez viszont az Ige gazdagon áradó folyóvize mellé ültetett faként kell élnünk. Egyedül így van lehetőségünk a gyümölcsstermesre, azaz a szolgálatra. Ámen.

Nyolcadik nap

Pap Géza

Kolozsvár

Életnek vize

Alapige: Jelenések 21,1–7

Bibliaalvasás: János 4,7–14; 7,37–39

A Bibliából biztosan tudhatjuk, hogy ennek az Isten által teremtett világnak egyszer vége lesz. Péter apostol erről így ír: „Az Úr napja pedig úgy jó majd el, mint éjjeli tolvaj, amikor az egek ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve felbomolnak, és a föld, és a rajta lévő dolgok is megégnék.” (2Pt 3,10) Jézus az Olajfák hegyén mondott beszédében ugyanezt így fogalmazza meg: „a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és az ég csillagai lehullanak, és az egekben lévő hatalmasságok megrendülnek, és akkor meglátják az embernek Fiát eljöni felhőkben, nagy hatalommal és dicsőséggel” (Mk 13, 24–26) Azt tényként kell elfogadnunk, hogy Jézus visszajövetelével a világmindenség recsegtető-ropogva összedől, megsemmisül.¹ A felolvasott igék alapján azonban bennünket most sokkal inkább az érdekel, hogy mi történik majd a világ vége után. A Jel 20,11–15 a Jézus visszajöveteléről és az utolsó ítéletről szól, a 21,1–7-ben pedig János – ugyanúgy, ahogy Péter – azt mondja el, ami ez után következik. „Ez után láték új eget és földet, mert az első ég és föld elmúlt vala.” Az elemekre bomlott, recsegtető-ropogva összedőlő, tűzben megolvadt világból Isten újat alkot. János ezt az új világot látja, s ezt úgy mutatja be nekünk, mint amelyet Isten az övéinek, a választottak sokaságának készített el.

János azonban nemcsak ennyit lát: a szent várost is látja, az új Jeruzsálemet, amely úgy száll alá, mint férje számára elkészített menyasszony. Ebben a képben nem egy valódi városra kell gondolni, még kevésbé arra, hogy Isten a mennyben készületben tartogatja azt az új várost, ami a jelenlegi, földi Jeruzsálem helyére majd alászáll. A mennyei Jeruzsálem a gyülekezet, a hívek sokasága az egyház – ezt igazolja a Bibliában oly sokszor használt hasonlat a menyasszony és vőlegény kapcsolatáról. János tehát a választottakat látja, akik egy új honfoglalás során birtokukba veszik azt az új világot, amit a régi megsemmisülése után Isten készített számukra.

Mivel reményességünk szerint egyszer majd mi is részesei leszünk ennek az összegyűjtetésnek, s várományosai vagyunk az új ég és új föld csodájának, méltán tehetjük fel a kérdést: Milyen lesz ez az új világ? Erről a Biblia elég keveset mond, s akkor is inkább képeket, hasonlatokat használ. Megtudhatjuk, hogy Isten sátora az emberekkel lesz, ami azt jelenti, hogy Isten jelenlétében zajlik életünk, mindig Vele. Abban az új világban ismeretlen lesz a bánat, a szenvedés, a sírás, mert Isten letöröl a szemünkről minden könnyet. Nem lesz többé betegség, gyász, mert halál sem lesz többé. El sem tudjuk képzelni, mennyire más lesz az a világ, hiszen maga Isten, Aki az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég, tesz újjá mindent!

---

¹ Lásd Pap Géza: *Új ég, új föld a vélemények keresztútjában*. Ref. Szemle 2001/1.

Ennek az új világnak egyik fontos jellemzője szólal meg az alapigénkben, amelyet az imahetet összeállítók a mai nap témájává tettek. Isten azt ígéri, hogy ebben az új világban „a szomjúhozónak ad az élet vizének forrásából ingyen”. Életnek forrása, élő víz! Sokatmondó bibliai szimbólum. Izrael vízben szegény ország, ahol a vízért folyamatos harcot kell vívni, hiszen az magát az életet jelenti. Az élő víz olyan forrás, ami soha, a legnagyobb szárazság idején sem apad ki. Az élő víz az életet, az örök életet jelenti. Az új ég és új föld Istentől kapott ajándékában nemcsak az igaz, hogy nem lesz gyász, fájdalom, könny és halál, de az is igaz, hogy a folyamatosan velünk lévő Úr örök életet ad, ajándékoz nekünk.

Érdemes megfigyelni a népmesék világát, amely oly sokszor szól arról, hogy valaki keresi az élet vizét, vagy az élet fáját. Én-tudatunk közös, fájdalmas, a tudatalattiból feltörő emléke, hogy első szüleinkben elvesztettük a élet vizét, az örök életet. A Biblia arról is beszámol, hogy a bűneset után Isten angyalt állít a kert kapujához, hogy „örizze az életnek fáját”. Akkor Isten elzárta az örök élet forrását az ember elől, most viszont, a világ vége után, megnyílik az ajtó, és Isten népe ihat az „élet vizének forrásából ingyen”. 'Ingyen' azt jelenti, hogy nem kell kifizetni. Azt jelenti, hogy nem mi szereztük meg, nem mi harcoltuk ki, hanem Isten adja. A Jel 22 visszatér a gondolatra, akkor az életnek vize nem csupán egy kicsi forrás, de már hömpölygő folyó: „az élet vizének tiszta folyója” Amerre folyik, életet teremt, a folyó partján életnek fája nő, amely minden hónapban terem, a levelei pedig különböző betegségek gyógyítására alkalmasak. Az élet vize, az élet fája ismét az emberé lehet, ingyen. Isten drága árat fizetett érte, az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Mіндеzt hallva, keservesen felsóhajtunk: Milyen kár, hogy mindez csak egyszer, majd, a világ vége után lehet a miénk! Mi viszont itt élünk, nekünk már itt szükségünk volna az élő vízre. Nem lehetne ezt már itt, ebben a világban megkapni? A Jn 7,37–39-ben éppen ezzel kapcsolatban mond valami nagyon fontosat nekünk a mi Urunk. Ez a jelenet a lombsátor ünnepének utolsó napján zajlik le. Az egy hétig tartó ünnep a hálaadás és az örvendezés ünnepe volt. Isten ószövetségi népe lombos faágakból készített sátrakban lakott, és hálát adott az őszi betakarításért, a mindennapi betevő falatért. Az ünnepi istentisztelet alkalmával a nép minden nap megkerülte az oltárt, palmaágakat lengetve, miközben a pap lement a Siloám tavához, vizet merített belőle, s azt az oltárra öntötte. Amíg a pap oda volt, a nép Ézsaiás prófétát idézte: „örömmel meríték vizet a szabadító kútfejből” Amikor a vizet az oltárra öntötte, a 118. zsoltárt énekelte: „magasztaljátok az urat, mert jó, mert örökkévaló az Ő kegyelme”. Ez a drámai ceremónia hálaadás volt a vízért is, az esőért, amely a termés feltétele, és egyben emlékezés arra, hogy a pusztai vándorlás alkalmával Isten még a sziklából is vizet fakasztott, hogy az Ő népe el ne vesszen. Isten népe hálát adott Isten megtartó, életadó hatalmáért. Az ünnep utolsó, nagy napján hétszer kerülték meg az oltárt, s ekkor, azon a bizonyos ünnepen, valami különös dolog történt, valaki megzavarta a liturgia megszokott menetét. Jézus volt az, aki felállt és hangosan kiáltott, belekiabált az istentisztelet méltóságteljes csöndjébe. Szokatlan, váratlan dolog volt ez, hiszen Jézus általában halkán, szelíden szólt, csak némelyeket, legtöbbször a körülötte állókat szólítva meg. Megszoktuk, hogy Jézus csendben szól, szelíden figyelmeztet istentiszteleteinken, nem kiabál, nem parancsol. Amikor azonban a gyülekezet süketté válik, kiáltani kell, hogy megnyíljanak a süket fülek és a bezárt szívek.

Mit kiált Jézus? „Ha valaki szomjúhozik, jöjjön hozzám, és igyék!” Mit akar ezzel a körülötte lévők tudomására hozni? Ha valakinek Isten esőt adott a földjére, de a lelke belül száraz maradt, az jöjjön hozzám; ha valaki testileg nem szomjas, de lelkiekben igen, nálam van lelki ital; ha a Siloám tavában van víz, de őt mégis maró szomjúság

gyötri, jöjjön hozzám és igyék; ha valaki sok mindent megivott már, de mégis szomjas maradt, az vegyen tőlem élő vizet; ha valakinek az élete kietlen pusztaság, jöjjön az oázishoz, hogy felüdülhessen!

Jézus nemcsak ott, akkor, az ünneplő tömegnek, de már előbb, a samáriai asszonynak is ugyanezt kínálta. A Jn 4,7–14-ben olvashatjuk, amint elfásult lélekkel a Jákob kútjához érkezik egy asszony: vízért jött, Jézus azonban valami egészen mást kínál neki. Érdeemes megfigyelni, hogy ebben a történetben hosszú ideig különböző mederben folyik a beszélgetés: az asszony nem érti Jézus szavait, Jézusnak kell őt kikökkentenie a szavak megszokott értelmezéséből: „Ha tudnád azt, hogy ki az, aki veled beszél, te kértél volna tőle élő vizet.” Az elfásult, az élet terheit megkeseredetten hordozó, az automatizmusokba beleszokott embert Jézus megállítja, és élő vizet kínál neki. Izrael vízszegény ország, a víz nagy érték, az esővizet vízgyűjtő medencékben tárolták a szárazabb időszakokra. Az élő víz, az olyan bővizű forrás, amelyik soha ki nem szárad – igazi kincs!

Jézus ilyen, soha ki nem apadó, élő vizet kínál nekünk, s most tőlünk is megkérdezi: szomjasak vagyunk-e? Az Ő szavának engedve jöttünk az Ő közelségébe? A testi szomjúság hamar érzékelhető, a lelki annál nehezebben, a lelki szükségletek hiányát előbbutóbb meg lehet szokni. Elő víz! – kell-e nekünk?

1. Jó volna tisztázni, hogy mi az élő víz. Tudomásul kell vennünk, hogy Jézus nem valamit, hanem mindent szeretne nekünk adni. Nem egy kis, pislákoló méceszt kínál nekünk, hanem azt mondja: „Én vagyok a világ világossága.” Az éhezőknek nem néhány falat kenyeret ad, éhségének időleges csillapítására, hanem azt mondja: „Én vagyok az életnek kenyere.” Nem egy-két embert akar feltámasztani a halálból, hanem azt mondja: „Én vagyok a feltámadás.” Hasonló módon, most nem néhány korty vizet kínál, hanem azt mondja: „Én vagyok az életnek vize!” Erre az élő vízre, Jézus Krisztusra van szükségünk ahhoz, hogy éljünk. Egyedül ez az élő víz képes a mi kiaszott, elszáradt, terméketlen életünket életre locsolni. Krisztusra van szükségünk, hogy az örök életet elnyerhesük.

A Holt-tenger vidéke kietlen, pusztaság, ott minden halott. Az ember bármerre néz, szikla, kő és homok látható, de élet sehol. Ezékiel próféta látomása (47,1–12) szerint azonban a templom küszöbe alól forrás fakad, amely először csak bokáig ér, majd térdig, aztán derékig, s végül már megúszni való folyóvá dagad. Amerre folyik, megéled a természet, a vízben mindenféle élőlény nyúzsog, partján pedig hatalmas fák növekednek, melyeknek gyümölcse eledel, levele orvosság. A templom, a benne folyó istentisztelet alkalmával, ezt az életet teremtő, örök életet adó, gyógyító vizet, Isten ígését kínálja a számunkra.

2. Mit jelent az élő vízből inni? Nagyon leegyszerűsítve így mondanám: inni annyit tesz, mint hinni. Ez a hit pedig elsősorban nem bizonyos ismeretanyag elsajátítását jelenti, hanem élő kapcsolatot Jézus Krisztussal. Élő kapcsolatban lenni pedig azt jelenti, hogy rendszeresen olvasom az Igét és hallgatom annak magyarázatát; elfogadom Jézust annak, akinek a Biblia kijelenti; s elfogadom azokat az ajándékokat, amelyeket nekem is kínál. Nem véletlenül kiáltja Jézus a mindenkori ember fülébe és szívébe: „Aki hisz énbenem, amint az Írás mondotta...”

Jézus kiált, belekiabál a világba, az életünkbe. Az élet fáját kereső és az élet vize után szomjúhozó lelkünknek élő vizet, örök életet kínál. Megdöbbenve kérdezzük: ezt az ajándékot nem az élet végén, a Jézus visszajövetele alkalmával kapjuk? Nem, testvérek, hanem már most! Aki iszik az élő vízből, az itt és most kapja azt az életet, ami majd az örökkévalóságban teljeseedik ki.

3. Mi a következménye annak, ha valaki ivott az élő vízből? Jézus azt mondja „élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből”. Aki ebből a vízből ivott, az forrássá lesz

mások számára is. Áradni kezd belőle valami. Olyan csodálatos a samáriai asszony történetében, ahogy egy nyomorult, elrontott, már csak legyinteni tudó élet a Jézussal való találkozás, a Vele folytatott beszélgetés után, rögtön értelmet nyer, életre kel: az asszony fut be a faluba, hogy másokat is az Ő közelébe vigyen. Ivott az élő vízből, és rögtön életnek forrásai kezdenek áradni belőle.

De vajon mi árad belőlünk? Mindig az, ami bennünk van, amivel telítve vagyunk. A saját nyomorúságunk, szokásos panaszaink, bánatunk, életünk sikertelenségei. Sugárzik belőlünk a félelem, amit már meg sem merünk fogalmazni. Nem üdítünk, hanem fárasztunk másokat is. Közben pedig maradunk szomjúhozó emberek mi is, mások is. Hogyan lehetne eljutni odáig, hogy „élő víznek forrásai” áradjanak belőlünk?

Az élő víz nagy kincs. Izráelben általában egy kicsiny erecskének is nagyon tudtak örülni az emberek. Az élő víz áradása páratlan csoda volt. Nem véletlen, hogy Jézus ezzel a szülőföldjén oly jól ismert képpel, az élő vizek áradásával szemlélteti Isten Szentlelkének a munkáját. Élő vizek áradása belőlünk – csak Isten Leleke által lehetséges!

Ha elcsendesedünk, ezt a Lelket kérjük Istentől, hogy munkája által rádöbbenjünk végre arra, hogy szomjasak vagyunk; hogy felismerjük végre, hogy Jézus az egyetlen, Aki itt, ebben a földi létben szomjúságunkat csillapítani tudja; hogy belőlünk is élő vizek forrása fakadjon, hogy egyszer majd, Isten népének tagjaiként, részünk legyen az új ég és új föld örök életre szóló ajándékában! Ámen.

A Genezáret partján

Köszönés

Jó napot! Szia! Kezét csókolom! Csüü!

Vita folyik arról, hogyan köszönjünk. Közben elfelejtünk köszönni egymásnak. Kerüljük a köszönést.

A köszönés tisztelet. A köszönés bizalom. A köszönés lépés a másik felé. Mintha kezded nyújtanád. A szív dobban a köszönésben a másik szíve felé. A köszönés a szeretet gyertyalángnyi lobbanása. Melegsünk benne. Látunk fényében.

A köszönéstelen érintkezésben fagyott a hangulat, köd hályoga tekintetünkön.

Sétálj a mezőn, járj az erdőben, érezd a természet békességét, vedd észre az élőlények „köszönését”. Köszönt a harangvirág, díszben tisztelegnek a fenyők, méltósággal vigyázzban áll a tölgy. A lombban elbújt láthatatlan madár dallal köszön. Az élő világ „köszön” az embernek, csak az ember nem akar köszönni az embernek.

Pedig mennyi hely, mennyi alkalom.

Oly furcsa a liftekben a közelség, érezzük egymás leheletét, de köszönés nem jó ki szánkon. A boltokban csak nézzük egymást, eladó s vevő. Orvosi rendelőben hangos, hangtalan jajban ülünk, állunk egymás mellett, de egy köszöntésnyit sem enyhítünk egymás gondjain.

Mennyi hely, mennyi alkalom, hogy köszönjünk. Ne azért köszönjünk, mert illik, nem illik, hanem mert öröm, ha köszönhetünk. Öröm, ha ránk köszönnek. Köszöntsünk ismerőst és ismeretlent.

Munkatársaid

Nem ellenséged. Nem barátod. Ember, mint te: hasonló igényekkel és vágyakkal. Értsék meg. Dolgozzanak együtt veled. Kudarcaid ne nevéssenek. Segítsék. Sikerén irigység nélkül örüljenek. Vegyék észre, ha új nyakkendőt köt. Dicsérik haját, ha fodrásztól jött. Ha könnyek nélkül sír, úgy kérdezzék, hogy ne kelljen válaszolnia, ha nem akar. Ha boldog, örömét osszák meg. Tiszteljék véleményét.

A munkabérré neki is szüksége van. A jutalmat várja. A prémiumot miért ne érdemelné meg? Éhes a szóra. A megszólás fej neki. Becsületére, jó hírnevére szüksége van. Mindent ő sem tudhat. Ha titkolja, még inkább segítségre szorul. Vannak jó és rossz napjai. Mint neked.

Munkatársad nem ellenséged, nem barátod. Ember. Hibákkal, erényekkel kevert lény. Mint te. A kő, amelyet rádobsz, visszahullhat rád. Ha dicséred, az elismerést válthat ki feléd. Amit neki segítesz, rajtad is segít. Ilyen az élet. Ott a munkahelyen.

Rajtad múlik, hogy munkatársad bosszúság vagy öröm lesz számodra. Amit magadnak akarsz, tedd a másinak. S tetteid megtermik az öröm mindennapi gyümölcsseit.

(Mácz István: *Örülj velem* c. könyvéből.)

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Az ifjúsági bibliaórák programja 2002-ben

Sorozat Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyvről

Sorsz.	Textus	Cím
1.	ApCsel 1,1–3	Bevezető Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv megértéséhez
2.	ApCsel 2,42–47	Az első gyülekezet élete
3.	ApCsel 3,1–10	A sánta meggyógyítása
4.	ApCsel 4,1–12	Péter és János a Tanács előtt
5.	ApCsel 4,13–21	Emberi ítélet
6.	ApCsel 4,32–5,11	Igaz és hamis áldozat
7.	ApCsel 5,14–42	Másodszor a börtönben, Gamáliel tanácsa
8.	ApCsel 6,1–7	Súrlódások a gyülekezetben, munkatárs keres- tetik
9.	ApCsel 6,8–15; 7,58–60	István, az első vértanú
10.	ApCsel 8,1–3	Saulus
11.	ApCsel 8,18–24	Simon a mágus – mágia és hit
12.	ApCsel 8,26–40	Nyitás a pogányok felé
13.	ApCsel 9,1–8	Égi fény
14.	ApCsel 9,10–20	Pálfordulás
15.	ApCsel 10,1–16	„Tegyetek tanítványokká minden népeket” – a pogány misszió
16.	ApCsel 15,19–20	Törvény mindenkinek

Móra László Tibor

Kajántó

Bevezető Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv megértéséhez

Alapige: Apostolok Cselekedetei 1,1–3

1. Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv szerzője

Mielőtt Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv tárgyalásához fognánk, előbb tisztáznunk kell néhány kérdést, amely a könyvvel kapcsolatban felmerül. Ki a szerzője és kikhez szól? Mindezeket azért kell megtennünk, mert így, a későbbiekben jobban meg tudjuk érteni a könyv üzenetét.

A feliratot tekintve, ugyanaz a szerző, mint az evangéliumok egyikének, aki Teofilusnak ajánlja könyvét. Ez a név a Lukács evangéliumában is megtalálható (Lk 1,3). Innen lehet feltételezni, hogy az evangéliumnak mintegy folytatása az ApCsel. Annak ellenére, hogy név szerint nincs megemlítve a szerző, aki névtelenségbe burkolózik,

mert nem ő a fontos, hanem az üzenet, amit közvetít, mégis Pál munkatársát, az orvost, Lukácsot teszik meg szerzőnek.

A címzett az első vers szerint Teofilus (a név jelentése: Istent szerető, vagy akit Isten szeret). Sokat nem tudunk róla. Annyi feltételezhető, hogy keresztyén volt, aki ismerte a krisztusi tanítást, és a Lk 1,3 alapján előkelő római tisztviselő lehetett, ugyanis olyan címet ad neki, amelyből erre lehet következtetni (κρατιστος = legerősebb, legnemesebb, leghatalmasabb. Ezt használja Pál Félix előtt: ApCsel 23,26, 24,3, és Festus előtt: ApCsel 26,25). Azonban nem csak egy személyhez szól rajta keresztül az isteni üzenet, hanem az egész keresztyénséghez, megmutatva az utat az állandó megújuláshoz, megtanítva napjaink gyülekezeti tagjait és egyházát az állandó reformációra, arra a tűzre, ami ott éggett az apostolok lelkében, és ami ott kell hogy égjen a mi lelkünkben is.

2. Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv első versei (behelyezve az üdvtörténetbe)

A könyv a Jézus feltámadása utáni időktől kezdi a tudósítást, a mennybemenetellel. A szerző tudja, hogy az üdvtörténet nem áll meg Jézus feltámadásával, hanem folytatódik annak mennybemenetelével, a Szentlélek kitöltésével és az egyház megalakulásával.

Ha az egész könyvet nézzük, akkor úgy lehet jellemezni azt a kort, amelyről szól, hogy a „keresztyénség hőskora”, ugyanis azt az időszakot írja le, amikor az egyház megalakult (ApCsel 2), amikor kezdett kialakulni az egyház szervezete (ApCsel 6), és kezdett terjedni a krisztusi tan a világban (ApCsel 13–20), engedelmeskedve ezzel a Jézustól kapott missziói parancsnak: „elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket” (Mt 28). Mindezt pedig a Római Birodalom keresztyénülődő, pogány tengerében kellett Pálnak, Péternek és a többieknek megtenniük, vállalva a börtönt, a megvertetést, és ha kell, a mártírságot is.

3. Következtetések

Mindezek után le kell vonnunk néhány következtetést, és meg kell keresnünk az ige üzenetét.

Az ige központjában Jézus áll, aki Szentlélek által kiválasztotta a tanítványokat (tehát, a Szentlélek munkálkodott a világban az első pünkösd előtt is; pl. Lk 1,35, 2,25–27, 3,22), és halála és feltámadása után még negyven napig volt közöttük. (A 40 a Bibliában a felkészítés, a megvizsgálás száma, ami megfelel az ószövetségi előképek jelentéseinek: 40 évig vándorolt a nép a pusztában, 40 nap és 40 éjjel volt Mózes a hegyen és ennyit ment Illés is, amíg Istennel találkozott. Jézusnál is ott ez a szám. Ennyit böjtölt és imádkozott, mielőtt megkísértette a Sátán, és elkezdte volna nyilvános munkásságát.) Jelek által bizonyította be követőinek, hogy él. Ezekkel erősítette a tanítványokat és készítette elő a nagy feladatra, amit mennybemenetele és pünkösd után kell elvégezzenek. Egész addig azonban hirdette az Isten országáról szóló dolgokat. Folytatta mindazt, amit halála és feltámadása előtt tett.

Mit üzen ez az ige a mi számunkra? Elsősorban azt, hogy mint Teofilus akarjuk megismerni a Jézusról szóló dolgokat, legyen ott a Jézus általi felkészülés az életünkben és tudjunk megújulni az általa mutatott módon.

Vitaindító kérdések:

1. Akarunk-e változást, megújulást az életünkben, oly módon, hogy az, az Isten igéjének az alapjára épüljön?
2. Napjainkban – szerintetek – munkálkodik-e Isten Szentlelke ebben a világban?

Presbiteri órára

Incze Zoltán

Siklód

A hit ereje

Alapige: Dániel 3,16–18

Babilon nagyhatalmú uralkodója, Nabukodonozor, dicsősége csillogtatása végett, aranszobrot emeltetett. Aztán nagy avató ünnepet rendezett, melyre összehívatta birodalma kormányzóit, kincstartóit, előljáróit, rendőrparancsnokait és sok más egyéb méltóságot. Amikor az egybegyűltek odaálltak a szobor elé, kihirdették, miszerint a király megparancsolja az ország különböző nyelvű népeinek és nemzeteknek, hogy amikor meghallják a „kürtnek, sípnek, citerának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát” boruljanak le és imádják az arany állóképet. „Akárki pedig, aki nem borul le és nem imádja, tüstént bevettetik az égő, tüzes kemencébe.”

Megtelt hát a pompás paloták városa, Babilon a különféle zengő hangszerek szavával s a különböző nyelvű népek, egyazon félelem nyomása alatt, leborultak és imádták az óriás aranszobrot. Halálfélelem öntötte el a szíveket; a halálé, amely minden idők minden emberét és népét irgalmatlan erővel szorongatja, ha feltűnik és fenyegető szavát hallatja. A világ hatalmasai ezért soha nem mulasztották el uralmuk erősítésére kihasználni ezt a szorongást. A szívekben fészkelő félelemérzéssel szorították és szorítják a népeket engedelmességre, igen gyakran gonosz és embertelen célok véghezviteléhez.

Nabukodonozor célja a közhírré tett parancssal nyilvánvalóan gonosz. Intézkedésével hatalmát akarta fitogtatni. Jó vagy rossz, mindegy, de végbe kell hogy menjen, amit kigondolt. Végbe, még akkor is, ha elgondolása végrehajtásával másokat megaláz, vagy emberi érzésében megsebez. A király saját személyét tiszteltette a szoborban: őt imádták, aki az állókép előtt leborult, hiszen mindenki az erőszakos hatalmi szóra hódolt, nem pedig lelkiismeretétől indítatva.

Aki lelkiismeretére hallgatott, az nem hódolt. Szerencsére mindig van ilyen bátor ember. Ekkor is akadt néhány zsidó férfiú, aki, mikor zengett a kürtnek, sípnek, citerának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek a szava, *nem tisztelte* a király istenét, *nem imádták* az aranszobrot, *nem félt*, s *nem esett kétségbe* a fenyegető hangok hallatán.

Honnan vettek e férfiak bátorságot a szembeszegülésre? Fogoly-férfiak, kiszolgált emberek, akiket rabláncon hurcoltatott távoli hazájukból Babilonba a nagy király, milyen forrásból nyertek a *nem* kimondásához elégséges erőt? Hogy mertek ellenkezni egy világbirodalom urával, ismervén annak megtorló módszereit, azt, hogy az engedetlenre halál vár. Tudták, hogy az izzó tüzes kemencével való fenyegetés nem tréfa, ismerték Nabukodonozor hatalmát, akinek seregei lerombolták Jeruzsálem kőfalait, s a szent várost romhalmazzá változtatták. Végigélték a kínokat, midőn Izrael népének színe-javát a babiloni sereg fogságba hurcolta. És mégis! Csupasz kézzel, mintegy eszelősen, de világosan mondták: mi nem! Vajon miért nem viselkedtek úgy, mint a többi nép fiai? Kiben bíztak, hogy ilyen határozottan kemények tudtak lenni a szembeszegülésben. Kérdezte is a király tőlük nem kis megvetéssel: „és kicsoda az az Isten, aki kiszabadíthat titeket az én kezemből?”

Emberileg ítélve, a három férfi válasza felháborító. Hallatára el is torzul Nabukodonozor arca. „Nem szükség erre felelnünk néked.” Azaz tudhatná a babiloni király, hogy a zsidóknak van Istenük, aki nem egy tehetetlen, érzéketlen, közömbös bálvány, de élő, az övéit védő, hatalmas Úr. Babilon királya valóban nem ismerte Izráel Istenét. Ő magáról hitte, hogy mindenható. Nem sejtette, hogy a számára szemtelennek tűnő, ellenszegülő hang mögött erős, Istenbe vetet hit munkál. Ezért háborodott fel, amidőn hallotta: „a mi Istenünk, akit mi szolgálunk, ki tud minket szabadítani”

A három zsidó férfiú azonban ismerte az Urat. Ez az ismeret a forrása annak a megdöbbentő magatartásnak, aminek láttán Nabukodonozort elöntötte a harag. Mert keményen állták a rettegett hatalmasság parittyakő-szavait: a kérdésre adott válaszuk határozott, magabiztos, mentes minden tévovázástól és magyarázkodástól. Feltűnő, hogy nem mentegetőznek, nem kísérlik meg leplezni a valót; azt, hogy nem engedelmessé válnak a király parancsának. Kertelés nélkül világossá teszik, hogy a feljelentők nem vezették félre az uralkodót, nem jelentettek mást, esetleg terhelőbbet, mint ami igaz: azt, hogy nem imádták a bálvány-istent.

A kérdőre vont zsidók kijelentése: „van nekünk Istenünk, akit mi szolgálunk” – többféleképpen ítélhető meg. Lehet azt mondani, hogy felelőtlenység ily vakmerőn szólni egy halált osztogató hatalmasság előtt. Ahelyett, hogy alkalmazkodnánk a körülményekhez, hogy megértenék az idők szavát, ahelyett, hogy bár színből engedelmessé válnánk a kikerülhetetlen parancsnak, ilyen fennhéjázó módon szólnak. Megérdemlik, hogy az égő, tüzes kemencébe vessék őket. Lám, mindenki, a különböző nyelvű népek, egyként leborulnak az aranyoszor előtt és imádják azt. Ez a három zsidó miért lenne kivétel?! Ők nem olyan alattvalók, mint a többi nép fiai? Ha az életben maradásnak az a királyszabta feltétele, hogy imádni kell az aranyoszorot, akkor azt kell csinálni! Így is lehet vélekedni.

De másként is lehet állást foglalni. Mert ha jól odafigyelünk, kiderül, hogy a három zsidó szava nem hányaveti bölcselkedés, nem kivagyokiság hetvenkedő hangja, hanem hitvallás. Egyszerűen nem tehetnek mást. Az általuk hatalmasnak ismert Isten kényszeríti őket arra, hogy vallják meg, beszéljék el azt, amit Róla tudnak. Van nekünk Istenünk... azaz értse meg Nabukodonozor, hogy nálánál van nagyobb hatalmasság, a Mindenható, s a zsidók őt kell féljék, mert a mindenség Ura az Úr. A „nekünk van Istenünk” azt jelenti, hogy Nabukodonozor nem istene a zsidóknak, hogy ő is csupán eszköz az igaz Isten kezében, s ami hatalma van, az is az Istentől van. Egyébként nem részletezik az Istenükről szívükben élő ismeretet. Egy, a maga hatalmával eltelt embernek aligha lett volna értelme bizonygatni, hogy nálánál van egy sokkal nagyobb hatalom. De az itt hangzó szükségzavú bizonyágtételből elemi erővel hat: „Ő ki tud minket szabadítani.” Nabukodonozor halállal fenyegető hatalmával, a hit életet termő hatalmát állítják szembe a férfiak. Szavaikban onnan van az ellenállhatatlan erő, hogy hitük csatornáin át, Isten ereje ömlik szívükbe. Istené, akit e férfiak ismernek és szeretnek, akiről szilárd bizonyosságaik vannak afelől, hogy hatalma végtelen, gondviselése és szabadítása nem marad el. Álmélnodni lehet rajta, hogy ez a három hívő ifjú mennyire világosan tudta: Isten akarata nélkül senki semmit nem tehet.

Fel kell figyelnünk a hitnek arra a mértékére, amellyel Sidrák, Misák és Abednegó biztosra vették, hogy az ő Istenük nemcsak hogy ki tudja, de ki is akarja, s ki is fogja szabadítani őket az izzó, tüzes kemencéből és a király markából. Szavuk szorongató körülmények között hangzik s mégis méltósággal, erővel; ajkukon mintegy lobog a tántoríthatatlanság hatalma – a hit hatalma –, s mi, kik ezt láthatjuk, rádöbbenünk és megértjük: mily drága kincs a hit és mekkora jótétemény. Ismerve a hitnek ezt a hatalmát, mondta Krisztus Urunk tanítványainak: „Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehe-

tetlen néktek.” (Mt 17,20) Ilyen hitnek az ereje által mondta a fogoly Péter és a többi apostol a tanács tagjainak és a főpapnak: „Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek.” (ApCsel 5,29) Mondhatták, mivel hitték, hogy Isten feltámasztotta Jézust, fejedelmé és megtartóvá emelte; pedig meg volt tiltva nekik, hogy a Jézus nevében tanítsanak és gyógyítsanak. Mondták! Pedig halálos veszedelemben voltak bizonyosgató szolgálatauk miatt: a tanácsstagok és a főpapok arról tanácskoztak, hogy megölik az apostolokat, elnémítják őket. Az apostolok ezt tudták s mégsem féltek, nem hallgattak el, nem rejtették véka alá meggyőződésüket.

Ne hagyjuk félbe még azoknak a szentírásbeli példának az emlékezetbe idézését, amelyekben a hit arra képesít embereket, hogy erősen álljanak és el ne essenek. Így még érthetőbb lesz számunkra Sidrák, Misák és Abednegó magatartása. Vegyük szemügyre tehát néhány bizonyosságát annak, amikor az Istenbe vetett bizodalom embereket erősít meg az életmentés szolgálatára és az Úr dicsőségének s hatalmának nyilvánvalóvá tételére. Tekintsünk először Mózesre. Ez a kényelemben és pompában nevelkedett férfi egy adott pillanatban otthagyja a bőség asztalát és az Isten népével való együttnyomorgást választja. Nem félt otthagyni Egyiptom húsos fazekait; vállalta a kegyetlen sivatagi vándorlást, az éhezést, a szomjúhozást, népe szemrehányásait. Miért? Egyedül csak azért az Úrért, akinek ígéretében bízott: „Ne félj, mert én veled vagyok.” Hitt a „Vagyok” szavának, engedelmeskedett Neki: csak Neki engedelmeskedett s így vált Isten hatalmának eszközévé a nagy ügy, a szabadulás szolgálatában. Mert helytállani egy nehéz szolgálatban, ezernyi baj és veszedelem között, ezt is csak hitben nyert erővel lehet.

Még most ne hagyjuk abba a bizonyosságok idézését. Jó nekünk, ha látunk még embereket állni. Vessünk pillantást a továbbiakban Jőbra. Hallatlan vesztesége idején, amikor gyermekei és minden vagyona is odavesznek, nem átkozódik, nem fordul szembe Istennel, de az alázat szavával rebegi: „Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úrnak neve.” Így csak a hit tud megállni a szenvedésben. S majd amikor kínos betegség győtri és felesége arra biztatja, hogy „átkozd meg az Istent és halj meg”, Jób így válaszol: ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennők-e el? Bajok, veszteségek, kínok közepette is hitte ez a mindig felfelé tekintő ember, hogy megtartó és megváltó az Úr. E hit által tudott túrni és várni a napra, amikor Isten minden veszteségéért kárpótolta s fájdalmait örömmre változtatta. Mert kivárni azt, amíg az Isten a rosszat jóra fordítja, erre is csak a hit képes. Ó, be hosszan lehetne és kellene sorolni még a bizonyosságokat, melyek mind azt tárják elénk, hogy a hívő soha nem csalatkozik Istenében. De, a Zsidókhoz írt levél szavával szólva: „kifogynék az időből, ha szólnék Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról, akik hit által országokat győztek le, igazságot cselekedtek, az ígéreteket elnyerték, az oroslánok száját betömték, megöltették a tűznek erejét”

De nekünk vissza kell térnünk a három bátor hitvallóhoz, akik miután kijelentették, hogy „a mi Istenünk, akit mi szolgálunk, ki tud minket szabadítani az égő tüzes kemencéből és a te kezedből is, oh király”, még ezt is mondták: „De ha nem tenné is, legyen tudtadra oh király, hogy mi a te isteneidnek nem szolgálunk, és az arany állóképet, amelyet felállítottál, nem imádjuk.” Elhangzottak hát a szembeszegülés félreérthetetlen szavai: isteneidnek *nem* szolgálunk, az arany állóképet *nem* imádjuk! Belesápadt a nagyhatalmú Nabukodonozor, egész lényét harag öntötte el s kiadta a parancsot: „fűtsék be a kemencét hétszerte jobban, mint szokták”. Itt tanúi vagyunk a történelemben annyiszor ismétlődő szörnyűségeknek, miszerint a hatalom nem mérlegeli a véle szembeszegülő ember álláspontját, azt, hogy a másik igazat szól-e vagy sem, helyes-e, jó-e a magatartása vagy rossz és ártalmas. A magát gyakran istenítelő hatalom nem tűr más véleményt, a magáén kívül. Képtelen elismerni mások jogát arra, hogy ki-ki maga döntse el: tisztelni

kíván-e egy aranszobrot vagy nem. Ő az, aki mindent mindenkinél jobban tud, akinek minden intézkedése nagyszerű, aki nem téved. Ebben a bűvkörben az önistenítő hatalom nem mérlegel, hanem halálra ítél. Van-e az ilyen önkény idején védelem? Van-e szabaddulás? A három hívő férfi vallotta, hogy van. Láttuk a többi szentírásbéli példából is, hogy Isten a benne bízók számára oltalom. Luther e hitbeli tapasztalatát így énekelte meg: „Erős vár a mi Istenünk, Jó fegyverünk és pajzsunk, Ha Ő velünk, ki ellenünk? Az Úr a mi oltalmunk.”

Nem égett el a három bizonyágtévő zsidó ifjú sem az izzó kemencében. Mert Istené a hatalom. A maga szájával vallotta ezt a halált oly könnyelműen osztogató Nabukodonozor is; látva Isten csodatételét, így vallott: „Áldott ezeknek Istene, a Sidrák, Misák és Abednegó Istene, aki elküldötte az Ő angyalát és kiszabadította az Ő szolgálait, akik Őbenne bíztak.”

Hát ilyen hatalmas Isten és ilyen példaértékű a hívő emberek helytállása. Minden szabaddulásnak, életnek és boldogságnak ez a hit a forrása. Bizonyára ezért mondta a fel-támadott Krisztus kételkedő tanítványainak, miután megmutatta sebeit: „ne légy hitetlen, hanem hívő” „Mivelhogy láttál engem Tamás, hittél: boldogok, akik nem látnak és hisz-nek.”

Testvéreim! Semmi új nincs a nap alatt. Velünk is minden megtörténhet, ami meg-esett Sidrákkal, Misákkal és Abednegóval.

Bármi történjék: van Istenünk!

Ó, ha hitünk is lenne, oly erős, mint a Sidrák, Misák és Abednegó hite. Ámen.

Rádioprédikáció

Jenei Tamás

Kolozsvár

Keressetek engem és megtaláltok

Alapige: Jeremiás 29,13

Eleged van-e már testvérem a sok tartalmatlan fecsegésből, amely nap mint nap kö-rülvesz? Eleged van-e az üresen csengő ígéretekből, amelyekkel az élet legkülönbözőbb területein nap mint nap kifizetnek, hogy az új évben kisebb lesz az infláció és nagyobb lesz a nyugdíj, hogy kisebb lesz a munkanélküliség és magasabb lesz a fizetés, hogy vé-ge lesz a gyűlölködő nacionalizmusnak és helyette minden dolgunkat egyetértésben va-lósíthatjuk meg?

Igaz, hogy sok mindent megvalósítottál életedben. Voltak sikereid, eredményeid. És mégis, ha az ige röntgensugarával engeded ma átvilágítani életedet, akkor rá kell döb-benned a megmásíthatatlan igazságra, hogy a tartalmasnak látszó valóság dacára hiány-zik életedből a szív sokakat átölelni tudó jósága, hiányzik életedből a szeretet melegsé-ge, a lélek belső békessége. Eleged van-e testvérem ebből a nyilvánvalóan üres életből? Milyen jó volna, ha ez a mai átvilágítás nem ilyen keserű megállapítással kellene hogy végződjön!

Mindannyian úgy szeretnénk élni ebben az új esztendőben, a Krisztus születése utáni 2002. esztendőben, hogy ne csak földi sikereink legyenek, hanem ezek mellett megle-gyen életünk belső tartalma, igaz melegsége, mások életét is megszépítő fényessége.

Úgy szeretnénk elkezdni ezt az új évet, hogy egy esetleges következő átvilágítás alkalmával ne a terméketlenség, ne a hiábavalóság, ne az üresség sikoltson bensőnkből.

Isten ma új tartalmat akar adni életünknek. Önmagát akarja nekünk adni. Ezért bátorít ma így: „Kerestek engem és megtaláltok, mert teljes szívetekből kerestek engem.”

Kész vagy-e ennek az esztendőnek az első vasárnapján fogadalmat tenni, hogy teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből Őt fogod keresni, hogy az ige szerint meg is találhasd Őt. Ő kész betölteni egész életedet a maga igazságával, szeretetével és megbocsátásával. Ő kész az Ő Szentleke által való jelenlétén keresztül megszentelni a gondolataidat és az érzelmeidet, a szavaidat és a cselekedeteidet, a munkádat és a pihenésedet. Ha Őt megtaláltad és Ő elkezd a maga csodálatos megújító munkáját benned, akkor az élet szépsége és derűje kezdi hatalmába keríteni az életedet. Ez a szépség és derű kezd el szerteáradni a környezetedben.

Egy világváros egyik közterén napóra áll. A napórára ezek a szavak vannak felvésvé: „Csak a derűs órákat jelzem!” A napóra valóban csak a derűs órákat képes jelezni, mert irányítója a minden fényt adó Nap. Isten képessé tesz arra, hogy a keresztyéni életnek ezzel a többlettel tudjunk élni. Isten országán belül is csak ezek az Ő mennyei fényével átitatott órák számítanak. Ebben a Krisztus születése utáni 2002. esztendőben legyünk ilyen szent napórává. Csak a derűs órákat mutassuk, azokat, amelyeket a mennyei szeretet, igazság és szentség Istentől jövő fénye tesz derűssé életünkben. A hátralévő 365 napon keresztül hadd legyünk Isten derűjének a napórái. Higgyétek el, ez az óra különös módon képes a 24-ből 24 órán keresztül mutatni Isten jelenlétét életünkben, környezetünkben, egész földi világunkban. Ezért: teljes szívékből keressük Őt! Ámen.

Gondviselő Istenünk, mennyei édes Atyánk a Jézus Krisztus által!

Köszönjük Neked ezt az Új esztendőt és benne a sok új lehetőséget, amelyet mindnyájunknak felkínálsz. Kérünk, segíts meg abban, hogy ezeket a lehetőségeket könnyelműen el ne tékozzoljuk, hiszen életről és halálról van itt szó.

Köszönjük Urunk, hogy bár kívülről és belülről egyaránt ismersz minket, mégsem vagy soha távol tőlünk. Közel jöttél hozzánk a karácsonyban Jézus Krisztusban, hogy megváltónkká legyél, s hogy bátoríts minket: „Ímé, én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig!”

Kérünk légy velünk ebben az esztendőben, légy a mi családjainkkal, közel és távol lévő szeretteinkkel, légy egyházadnak kegyelmes Ura, hogy oszoljon bennünk és körülöttünk a sötétség, és a világosság pedig napról napra növekedjen.

Áldd meg a Te népedet jókedvvel, bőséggel! Adj nekünk békét! Szent Fiadért kérünk hallgass meg minket! Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Kiss Csaba

Balázstelke

Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket...

Alapige: Márk 10,13–16

A felolvasott ige azt mondja el nekünk, hogy akkor amikor, Jézus a földön járt, az Őt szerető emberek elvitték hozzá gyermekeiket, hogy Ő illesse, áldja meg őket. Azt akarták, hogy gyermekeik kicsi koruktól kezdve ismerjék meg Jézust, szeressék meg Őt, mert Jézus is szerette őket.

Kedves szülők és keresztszülők, azáltal, hogy elhoztátok e kisedet a templomba megkeresztelni, mindamellett, hogy ezt keresztyén kötelességnek tekintitek, azért is tettétek, mert azt akarjátok, hogy Jézus Igéjével és Szentlelkével már most, kised korában érintse meg a ti gyermeketeket, hogy majd felnőve, szülői segítséggel megtanulja ő is szeretni Jézust, imádni Őt, s egykor, amikor felnőtté válik, senkitől sem kényszerítve, egész életén át keresse a Jézussal való találkozást, a vele való közösséget. Mert maga Jézus mondta azt, hogy „aki énhozzám jön, azt semmiképpen ki nem vetem”.

Másodsorban azért jelentetek meg itt a ti házasságotok egyik áldott gyümölcsével, hogy e kis csecsemőt bemutassátok az Úrnak. Hisszük, hogy e gyermek az imádság gyermeke és nem véletlenségből jött a világra. Hisszük, hogy áldásnak veszítetek és nem egy újabb és nagyobb tehernek a többi testvér mellett. A Sámuel könyvének elején olvassunk Annáról, aki hosszú időn keresztül imádkozott egy fiúgyermekért, és mikor Isten megadta neki és annyira felnőtt, hogy elválasztotta magától, akkor felvitte Silóba, hogy bemutassa a seregek Urának, és elmondja az öreg Élīnek, hogy ő ezért a gyermekért imádkozott. Az imádságának a gyümölcsét hozta el. Meg vagyunk győződve, hogy e gyermek is az imádság gyümölcse, és Ahhoz hoztátok el bemutatni, hálát adni, az Ő szövetségébe beoltani, aki már az anyaméhben megformálta és gondot viselt arra, hogy egy ép és egészséges gyerek lehessen mindannyiunk örömére. Ugyanakkor hisszük, hogy örömmel hoztátok ti is ide!

Gyülekezetünk tagjai pedig annak még jobban örvendenek, ha nem csupán most, hanem egész gyermekkorában és majd ifjúságában is itt láthatnák szüntelen, mert akkor látnánk beteljesedve azt az ígéretet, amit ti szülők és keresztszülők és ti is, kedves gyülekezet, vállaltok itt az Isten színe előtt, mindenki hallatára.

A felolvasott igében viszont le van írva egy szomorú dolog is, mégpedig az, hogy a Jézus tanítványai elkezdik feddni, dorgálni azokat, akik gyerekestől jönnek Jézushoz. Teszik ezt abból a meggyőződésből, hogy Jézus amúgy is elég foglalt a felnőttekkel, ők is elég gondot okoznak neki, hát még a zajos, játékos, figyelmetlen gyerekek.

Hányszor hallunk mi is presbiterektől, felnőtt emberektől ehhez hasonló megjegyzéseket: Miért is jön az illető egyháztag gyerekestől a templomba, mert amúgy sem figyelnek, állandóan motoszkálnak, türelmetlenkednek, zajosak, figyelmetlenek és így elveszik a többiek figyelmét is. Miért nem elégszik meg azzal a szülő, hogy vallásórára meg vasárnapi iskolába járjon a gyerek, miért kell mindig templomba is elhozni azt a kisgyermeket?

Tanuljunk meg, ilyen módon megnyilatkozó felnőttek, hogy az ilyen magatartással csak Jézus haragját vonjuk magunkra, úgy ahogy az igéből is olvastuk, hogy Jézus ezt

látva haragra gerjede és monda nekik: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltátok el őket, mert ilyeneké az Istennek országa.” Jézushoz vinni kell a gyermekeket, nem pedig eltiltani Tőle. Egy szülőnek és keresztszülőnek meg kell tennie minden tőle telhetőt, hogy gyermeke Jézust megismerje, Őt szeresse, egész életét neki szentelje, Őt dicsérje és magasztalja.

Az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben olvassuk, hogy amikor Kornéliusz meg a filippibeli börtönőr megtért, akkor nem tiltották el gyermekeiket Jézustól, hanem az egész házanépét megkeresztelték, beleértve a gyermekeket is.

Akik akkor a sötétségből a világosságra jutottak, azok tudták úgy elfogadni Isten országát, mint gyermek. Milyen szomorú, hogy sokan a mai szülők közül nem tudják úgy elfogadni az Isten országát, mint gyermek, mert kételyeik vannak, hitetlenségben és az üdvbizonyosság hiányában szenvednek. A kérdés az, hogy mikor váltak ilyenekké? Vagy talán mindig ilyenek voltak, mert szüleik soha nem beszéltek nekik a feltámadásról, az örök életről és az örök kárhozatról, soha nem beszéltek az Isten országáról és az üdvösségről?

Éppen ezért kedves szülők és keresztszülők szeretettel kérlek, hogy vegyétek komolyan gyermeketek nevelését, vegyétek komolyan az elmondandó ígéretet és fogadalmat, és arra törekedjete, hogy e kis csecsemőt úgy neveljétek, hogy felnőve ő maga tegyen majd bizonyosságot mindenki előtt az ő hitéről, Istenben való bizodalmáról, Jézushoz való hűségéről. Bátorsággal tudja elmondani, hogy aki nem úgy fogadja Isten országát mint gyermek, az semmiképpen nem megy be abba. Tudjuk azt, hogy a gyermeki hit nem kétkedő, nem hitetlenkedő, hanem a szülőktől és felnőttektől hallott dolgokat valóságnak fogadja el.

Áldjon meg bennünket a mi kegyelmes Atyánk ilyen gyermeki hittel, hogy majd egykor gyermekeinkkel együtt tudjuk dicsérni az örökkön örökké Élőt az Ő dicsősége országában. Ámen.

Esketési igehirdetés

Antal Ferenc

Brassó

Hűség és korona

Alapige: Jelenések 3,11

Ez az üzenet a filadelfiai gyülekezetnek íródott. Szentlelkének pecsétje van rajta, hogy a világ végezetéig szóljon és mutassa az utat, amelyen járnunk kell.

Kedves ifjú pár, ti is azért jöttetek ide, hogy elindulásotok Isten áldásával legyen teljes és az Ő szava legyen az, amihez igazodtok egy életen keresztül.

A filadelfiai gyülekezet kicsi volt és mégis erős, mert megőrizte Isten beszédét. Erősségük a hitükben volt, nem a lélekszámban. Idegen emberek, más gondolkozásúak vették körül őket, de meg kellett maradjanak a Krisztus evangéliumának erősségében, hogy mustármagként, vagy kovászként gyarapodjanak ők maguk is és a környezetükben lévőek egyaránt, hogy végül elnyerjék jutalmukat, a hívőknek megígért koronát, az örök életet.

Kedves ifjú pár. Különböző helyeken, más és más körülmények között nevelkedtek. Ezen a napon elindultok, hogy ketten egy úton járjatok. Tudjuk mindannyian, hogy

ezen az úton sok mindenre lesz szükségetek. A mai szent napon is ajándékokat kaptok az elinduláshoz. Ezek az ajándékok hosszabb vagy rövidebb ideig tartanak, s tudom, szükségetek van rájuk. De hálatelt szívvel örvendezünk azon, hogy mindketten olyan családból jöttetek, hogy ezeknél tartósabb, maradandóbb ajándékot hoztatok magatokkal, Isten Igéjének ismeretét, imádságos lelkületet, Krisztus szerinti szeretetet.

Most mindannyian örvendező szívvel, ünnepi érzések között magunkévá tévén Isten üzenetét mondjuk nektek: „Tartsd meg, ami nálad van!”

Isten jutalmat ígér mindazoknak, akik megmaradnak az Ő szeretetében, s elfogadják, sőt hirdetik a Benne való élet felsőbbrendűségét és megtartó erejét.

Az élet előttetek van. Hisszük, úgy lesz szép és tartalmas, ha a drága kincset megőrzitek.

Ti egy nagyváros szórványába kerültök, s mint a filadelfiai gyülekezet, kis lélekszámban lesztek a többiekkel szemben, akiknek más az anyanyelvük, más vagy éppen semmilyen a hitük. Itt is meg lehet és meg kell maradni, sőt meg lehet erősödni, és gyarapodni is lehet és kell!

Vigyázzatok, senki el ne vegye, ami a tiétek: a hitet, a nyelvet, a jutalmat, az életet, a koronát. Ámen.

Temetési igehirdetés

Varga Károly

Költő

„Isten-szerű” élet és halál

Alapige: Filippi 1,21

Sajátos, Isten által különös módon irányított és elrendezett emberi sorsokkal találkozunk a Szentírásban.

Milyen romantikusan regényes Mózes élete a gyékényládácskától a Nébó hegyén szeme elé táruló panorámáig. Végül egy megfellebbezhetetlen mondat jelenti a pontot „száz és húszesztendő” után: „Megengedtem neked, hogy szememmel lásd, de oda nem mégy át.” (5Móz 34,4)

Tragikumában is vigasztaló Jób életútja. Különösen miután lelkében kicsírázik a boldog felismerés: „Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll.” (Jób 19,25)

Költői ihletet szül a menekülő Jónás élete. Nem csoda, hisz előbb vagy utóbb mindenkinek rá kell döbennie: „Az Úr a szabadítás.” (Jón 2,11)

Az útkészítő alázata vezeti Keresztelő Jánost a fővesztésig. Tudja: „Annak növekednie kell, nekem pedig alább szállanom.” (Jn 3,30)

A damaszkuszi úton történt térdre hullás kényszeríti ki Saulusból a nagy „pálfordulást”: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.” (Gal 2,20)

Nem a teljesség igényével sorolom a példákat. Viszont e néhány példa is igazolja: nem a *sors-szerűség*, hanem az „*Isten-szerűség*” a közös mindegyikben.

Gyászoló Testvéreim! Nem kell azonban feltétlenül Mózesnek, Pálnak lennie mindenkinek. Az egyszerű, hétköznapiak mondott halandó élete is lehet bibliai léptékkal mérhető élet. Ilyen volt a mi megboldogult atyánkfia, néhai Sebők József sorsa is. A

Krisztusra találás kataraktikus élménye sajátos életutat kölcsönzött neki is. Vezérigéjévé lett a Filippi levél idézete: „Nékem az élet Krisztus...”

Ez a felismerés feledtette vele a korai árvasággal járó sok szomorúságot, csodálatos módon egyengette útját Koltótól Budapestig, átértékelte vele a család fogalmát. Nem alapítván családot, azt vallotta: „aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem fitestvérem, nőtestvérem” (Mt 12,50) Igazi családjának a Kálvin téri gyülekezet nagy családját tartotta, de a szülőfalu közösségétől sem szakadt el soha. S hogy hamvai végakarátának megfelelően hazakerültek, ez ennek ékes bizonyítéka.

A boldog felismerés szüntelen szolgáló szeretetre sarkallta. Fél évszázadon át megbecsült presbiterként „forgolódot” gyülekezetében. Különösen az ifjúsági munkát tartotta szívügyének még túl a nyolcvanadik életéven is.

Nehéz időkben, amikor a hidasi parókia ajtaját nem sokan nyitogatták – Hegedűs Loránt püspök egykori gyülekezete volt ez –, ő akkor vitte a nagycsaládnak a támogatást.

Adakozó szeretete itt nálunk is kézzelfoghatóvá vált a gyülekezeti ház megvalósításában, melyre most is hálásan emlékezünk.

Néhány apró eseményt villantottam fel egy nem sors-szerű, hanem „Isten-szerű” életből, melynek alapja a személyes hitvallás, melyet most megismétlek: „Nekem az élet Krisztus!”

Nem csoda hát, hogy a páli ige nem csonkult ajkán. Hisz még életében vallotta ezt is: a halál nem VERESÉG, hanem NYERESSÉG, mely őt Krisztussal a halálban is egyesíti. Ámen.

(Elhangzott néhai Sebők József Kálvin téri presbiter hamvai mellett Koltón, 2000. október 1-én.)

A kiadvány megjelenését
az Illyés Közalapítvány támogatja

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
Kéziratokat nem őrztünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Miszótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Finta Zoltán

Bort, búzát, békességet!

Szántás, vetés, aratás, cséplés
robotjában kínoz a kérdés:
reánk még mi vár?
Örvendezzünk, vagy felhördülve
átkozzuk meg, hogy ördögüzte
vérünk mit csinál?

Virágos völgyben s hegyek púpján
meddig kerget már kerge útján
minket a végzet?
Hová érünk és merre térünk,
milyen csillag világít nekünk
völgyet és bércet?

S ahol most a sápadt gond henyel,
apám, anyám – lesz-e bor s kenyér,
lesz-e már béke?
Ölünk-e még, vagy megbékélve
kifestheti arcunkat szépre
mosolygás éke?

Aki néz is a messzeségbe,
ebbe a vemhes anyaméhbe,
mit lát s mit mondhat?
Ne jósoljon csak vigasságot,
Bíró legyen, ki igazságot
nekünk is oszthat.

Ti léviták és ti püspökök,
adjatok reményt és örömet:
hadd bízzunk tovább!
S kiáltásotok: jöjjön az Isten,
rossz sáfárokra verni itten
sújtó ostorat!

Mert minden henyének veszni kell!
Az éljen csak, akinek kikel
földjén a búza –
és aki minden aratáskor
izzadt arcát búzakaralásból
megkoszorúzza.

Azt éltesd, Isten, akit a tiszta
pirkadásban sereg pacsirta
állít a rendbe –
s akit, míg él, a koporsóig
földanyánknak jószaga bódít
porból a mennybe!

Az legyen áldott, aki a kertben
asszonya mellett tiszta csendben
rózsaágot olt –
s ha nem is tudja, de kisdedekkel
játszadózva, az Istenember
jóbarátja volt.

Erről, csak erről csengjen az ének,
ki öreként az emberségnek
árván is áll itt,
s ahelyett is, ki rombolt s rontott,
épít régi romokon tornyot
s ő kalákázik.

Így szorgoskodjunk, mi, magunkba,
mindnyájunkért égjen a munka
kezünkön mégis,
mert azoknak, kik ígyen élnek,
bort, búzát, s csendes békességet
ád majd az ég is.

Öreg bort, búzát, békét, rendet,
magunkkal békítő szerelmet
érdemlünk mi már –
s akkor szántás, aratás, cséplés
robotjában nem fáj a kérdés:
hogyan ránk még mi vár...